

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
«ΣΥΝΘΕΣΗ, ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΑΚΕΤΩΝ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ»

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΚΟΥΒΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΑΝΟΥ

ΠΑΤΡΑ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7

Α' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.1Δραστηριότητες τουρισμού περιπέτειας και οι κατηγορίες τους.....	14
1.1.1Διαχωρισμός με βάση τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων και τον βαθμό επικινδυνότητας.....	14
1.1.2Διαχωρισμός με βάση το φυσικό περιβάλλον.....	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	18
2.1 RAFTING.....	18
2.1.1 Ορισμός του rafting.....	19
2.1.2 Η κατάλληλη εποχή για rafting.....	20
2.1.3 Ο απαραίτητος εξοπλισμός για το rafting.....	20
2.1.4 Οι μορφές rafting <i>monoraft</i> και <i>hot dog</i>	20
2.1.5 Πώς είναι τα <i>monoraft</i> και <i>hot dog</i> σκάφη και ο βαθμός δυσκολίας τους.....	21

2.1.6 Κλίμακα τεχνικής δυσκολίας ποταμών.....	22
2.2 CANOE-ΚΑΥΑΚ.....	23
2.2.1 Τα αθλήματα του <i>canoe-kayak</i>	24
2.2.2. Τόπος και χρόνος για την διεξαγωγή του κανόε-καγιάκ.....	24
2.3 ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΣΚΙ.....	25
2.3.1 Προϋποθέσεις πραγματοποίησης θαλάσσιου σκι	25
2.4 KITE SURFING.....	26
2.4.1 Η ιστορία του Kite Surfing.....	26
2.4.2. Ο εξοπλισμός.....	26
2.5 Η ΚΑΤΑΔΥΣΗ.....	28
2.5.1 Είδη κατάδυσης.....	29
2.6 ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ.....	30
2.6.1 Πώς μπορεί να μάθει κάποιος ιστιοπλοΐα.....	31
2.7 ΙΣΤΙΟΣΑΝΙΔΑ (WIND SURFING).....	31
2.8 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΑ.....	32
2.8.1 Ορειβατικό σκι	32
2.9 ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΟ.....	33
2.9.1 Κατηγορίες αλεξίπτωτου.....	34
2.9.2 Η εξέλιξη του αλεξίπτωτου.....	35
2.9.3 Αιωροπτερισμός-Αλεξίπτωτο πλαγιάς (<i>parapente</i>).....	36
2.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ.....	37
2.11 ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ.....	39
2.12 ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ.....	39
2.13 ΙΠΠΑΣΙΑ.....	39
2.14 ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΠΗΛΛΑΙΩΝ.....	40
2.14.1 CAVING ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	42
2.14.2 CAVING ΣΤΑ ΕΠΙΤΑΝΗΣΑ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	45
3.2 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.....	46
3.3 Ατυχήματα στο Queenstown.....	52
3.4 Ασφάλεια στον τουρισμό περιπέτειας.....	54
3.5 Θεσμικό πλαίσιο τουρισμού περιπέτειας στην Ελλάδα.....	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	58
4.2 ΔΗΜΟΦΙΛΕΙΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ.....	60
4.2.1 Σπορ περιπέτειας στην περιοχή Κόνιτσας.....	61
4.2.2 Snowboard στη Βασιλίτσα.....	62
4.2.3 Βασικές τοποθεσίες για rafting.....	63
4.2.4 Πεζοπορία στο φαράγγι του Λούσιου.....	64
4.2.5 Μέρη για καταδύσεις.....	65
4.3 Εταιρείες τουρισμού περιπέτειας.....	66
4.4 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ ΧΩΡΕΣ-ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ.....	69
4.4.1 ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ: ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΚΑΙ ΑΝΕΞΕΡΕΥΝΗΤΟ.....	69
4.4.2 QUEESTOWN: Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ.....	71

Β' ΜΕΡΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	76
5.2 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ.....	79
5.3 TOUR OPERATING: ΣΥΝΘΕΣΗ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΑΚΕΤΟΥ.....	81
5.4 ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ-ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΚΕΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ.....	84
5.4.1 Νεκρό σημείο και ρευστότητα του πακέτου.....	98
5.5 Marketing τουρισμού περιπέτειας.....	99
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	137

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία έχει ως θέμα την σύνθεση, την προώθηση και την εκτέλεση πακέτων τουρισμού περιπέτειας. Τα θέματα που αναλύονται είναι τα εξής:

- Ο τουρισμός περιπέτειας και η κατηγοριοποίησή του ως προς το είδος των δραστηριοτήτων και των τουριστών
- Οι δραστηριότητες περιπέτειας και οι προϋποθέσεις πραγματοποίησής τους
- Αναφορά σε ατυχήματα
- Ο τουρισμός περιπέτειας στην Ελλάδα
- Σύγκριση με άλλους δημοφιλείς προορισμούς του εξωτερικού που φημίζονται για τον τουρισμό περιπέτειας
- Τα πακέτα τουρισμού περιπέτειας και
- Οι εταιρείες τουρισμού περιπέτειας στην χώρα μας και τα πακέτα στα οποία ειδικεύονται

Η κυριότερη πηγή πληροφοριών για την παρούσα εργασία ήταν το διαδίκτυο και ξενόγλωσσα άρθρα. Έπειτα για πιο συγκεκριμένες πληροφορίες απευθύνθηκα σε εταιρείες τουρισμού περιπέτειας. Η ελληνική βιβλιογραφία που είχα στη διάθεσή μου ήταν πολύ περιορισμένη, αφ' ενός γιατί η συγκεκριμένη μορφή τουρισμού στη χώρα μας είναι υπό ανάπτυξη και αφ' ετέρου γιατί τα στοιχεία που βρήκα αναφέρονται και σε άλλα βιβλία, με αποτέλεσμα να βλέπω τις ίδιες πληροφορίες να επαναλαμβάνονται. Οπότε στράφηκα και στην αναζήτηση πληροφοριών σε εφημερίδες με ειδικά ένθετα για τον τουρισμό και σε ειδικά περιοδικά με θέμα τους τα extreme sports.

Η δομή της εργασίας αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται ανάλυση του τουρισμού περιπέτειας και στο δεύτερο μέρος αναλύονται τα πακέτα τουρισμού περιπέτειας και γίνεται αναφορά σε συμπεράσματα βασισμένα στην συγκεκριμένη εργασία, ενώ υπάρχει και παράρτημα, για την καλύτερη αντίληψη του θέματος της εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός αποτελεί ένα πολυδιάστατο φαινόμενο κυρίως με οικονομικές αλλά και με κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις, οι επιδράσεις του οποίου παντού όπου αναπτύσσεται κάθε άλλο παρά να υποεκτιμηθούν μπορούν και πολύ περισσότερο να αγνοηθούν.

Με την σημερινή του μορφή ο τουρισμός έχει μαζικό- κυρίως- χαρακτήρα. Ο τρόπος με τον οποίο εκδηλώνεται σήμερα δεν διαφέρει πολύ από αυτόν του παρελθόντος. Απλά στον αιώνα που διανύουμε υπάρχουν διαφορές ως προς την ποιότητα και την ποσότητα.

Υπήρξαν πολλές οι εξελικτικές φάσεις από τις οποίες πέρασε ο τουρισμός για να φτάσει στην σύγχρονη μορφή. Η πιο έντονη μεταβατική φάση που υπήρξε για τον κλάδο του τουρισμού, ήταν αμέσως μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Πριν από αυτή την περίοδο ο τουρισμός αποτελούσε προνόμιο της ελίτ κοινωνίας του εκάστοτε τόπου, αλλά αργότερα και με σταθερούς ρυθμούς έγινε δικαίωμα των μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων. Η μεταπολεμική περίοδος έκανε τον τουρισμό πιο προσιτό στο λαό και αποτέλεσε τον νέο τρόπο ξεκούρασης και φυγής από την ρουτίνα της καθημερινότητας στο σπίτι και στην δουλειά.

Πέρα από την μεταπολεμική φάση πολύ σημαντικό ρόλο έπαιξε και η εξέλιξη της τεχνολογίας στα μεταφορικά μέσα, που μείωσε τις

αποστάσεις και τον χρόνο του ταξιδιού, καθώς και το κόστος μεταφοράς που έγινε πλέον πιο προσιτό στις λαϊκές τάξεις. Στο φαινόμενο της αύξησης του τουρισμού βοήθησαν και άλλοι παράγοντες όπως η αύξηση των εισοδημάτων, η βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης.

Τώρα πλέον ο τουρισμός για την καλύτερη δυνατή κατανόηση των διαστάσεων που έχει πάρει, αλλά και για πρακτικούς λόγους είναι χρήσιμο να διαχωριστεί σε βασικές κατηγορίες. Αυτό σημαίνει ότι σύμφωνα με κάποια βασικά χαρακτηριστικά υπάρχουν και οι ανάλογες κατηγορίες. Οι βασικές αυτές κατηγορίες είναι οι εξής:

1. **Μαζικός τουρισμός**, που χαρακτηρίζεται από το στοιχείο των ομαδικών συμμετοχών διάφορες τουριστικές δραστηριότητες.
2. **Ατομικός τουρισμός** είναι η αντίθετη κατηγορία του μαζικού τουρισμού και χαρακτηρίζεται από τον ανεξάρτητο προγραμματισμό και εκτέλεση του ταξιδιού.
3. **Εσωτερικός τουρισμός** είναι η μορφή του τουρισμού που πραγματοποιείται από τους πολίτες μιας χώρας εντός των γεωγραφικών ορίων της.
4. **Εξωτερικός ή διεθνής τουρισμός**, πραγματοποιείται από άτομα που μένουν σε άλλη χώρα και μεταβαίνουν προσωρινά εκτός των συνόρων της για να επισκεφτούν άλλους προορισμούς για τουριστικούς λόγους.
5. **Συνεχής τουρισμός** με κύριο χαρακτηριστικό του ότι διαρκεί για όλο τον χρόνο, χωρίς να περιορίζεται από τις κλιματολογικές συνθήκες ανά εποχή.
6. **Εποχιακός τουρισμός** είναι η αντίθετη κατηγορία του συνεχούς τουρισμού. Σε αυτήν την περίπτωση οι δραστηριότητες που εκτελούνται κατά την εκάστοτε περίοδο εξαρτώνται άμεσα από τις καιρικές συνθήκες για την καλύτερη δυνατή διεξαγωγή τους. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι εναλλακτικές μορφές

τουρισμού, όπως ο τουρισμός παραχείμασης, τουρισμός των χειμερινών ή θερινών σπορ. (Ηγουμενάκης Νίκος Γ., Κραβαρίτης Κώστας Ν., Λύτρας Περικλής Ν., 1998, σελ. 105-111)

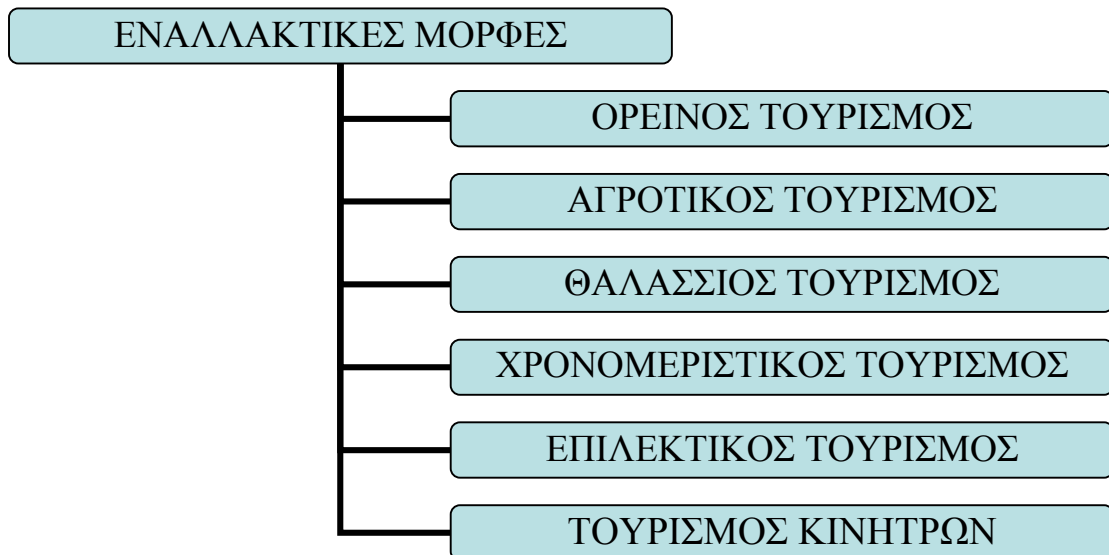
Παρ' όλα αυτά που αναφέρθηκαν πιο πάνω για τον τουρισμό μέχρι σήμερα, έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα σε πολλούς τομείς και για την άμεση αντιμετώπισή τους η λύση είναι οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

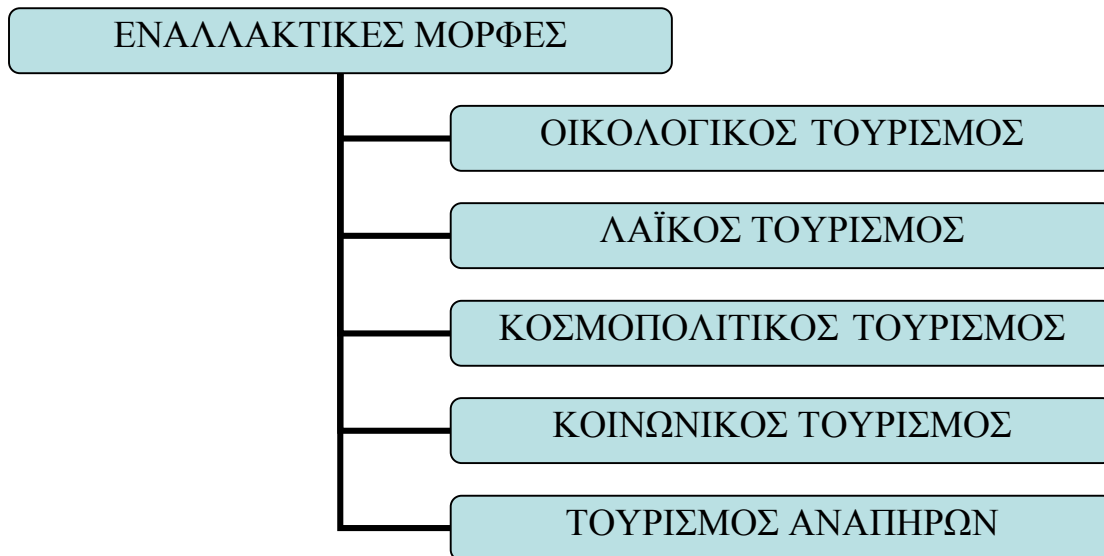
Ως εναλλακτικές μορφές τουρισμού θεωρούνται αυτές πέραν του μαζικού τουρισμού, οι οποίες αποσκοπούν στην αποφυγή αρνητικών και τη δημιουργία θετικών κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Τα κύρια χαρακτηριστικά τους είναι:

- Η μικρής κλίμακας, ελεγχόμενη και ρυθμιζόμενη ανάπτυξη,
- Η ποικιλία δραστηριοτήτων σε ατομική/ ανεξάρτητη βάση ή μικρής κλίμακας και
- Η έμφαση στην απόκτηση εμπειριών για τις τοπικές κουλτούρες και στη διατήρηση των παραδοσιακών αξιών.

Οι πιο γνωστές παρουσιάζονται στα παρακάτω διαγράμματα:

(Σφακιανάκης Μ. “Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού”, 2000)

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται αρχικά ο τουρισμός περιπέτειας ως εναλλακτική μορφή τουρισμού και είναι εκείνη η μορφή τουρισμού όπου υπάρχει έντονα το στοιχείο του απροσδόκητου, του άγνωστου και της έκπληξης, και έπειτα ως εφαρμογή σε τουριστικά πακέτα. Φωτογραφικά σαφάρι, περιπλανήσεις σε άγνωστες περιοχές, κωπηλασία σε ορμητικούς ποταμούς κ.λπ. αποτελούν μερικά από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα. Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τουρισμό είναι συνήθως νέοι άνθρωποι, κυρίως ελεύθεροι επαγγελματίες και στελέχη επιχειρήσεων.

Ο τουρισμός περιπέτειας γίνεται όλο και πιο δημοφιλής, καθώς οι τουρίστες ψάχνουν διαφορετικά είδη διακοπών. Σύμφωνα με τον Αμερικανικό Οργανισμό Τουρισμού Περιπέτειας, «περιπετειώδες ταξίδι» μπορεί να είναι οποιαδήποτε δραστηριότητα περιλαμβάνει δύο από τα εξής συστατικά στοιχεία: μια φυσική δραστηριότητα, μια πολιτιστική συναλλαγή ή αλληλεπίδραση, και ενασχόληση με τη φύση.

Ο τουρισμός περιπέτειας κερδίζει σε ενθουσιασμό επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να βγουν έξω από τη «ζώνη ασφαλείας» τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί από μια πολιτιστική εμπειρία (π.χ. γνωριμία με τα

άτομα μιας φυλής και τον τρόπο ζωής τους) ή μέσω κάποιων ενεργειών που απαιτούν σημαντική προσπάθεια και περιέχουν κάποιο βαθμό επικινδυνότητας. Το στοιχείο του κινδύνου μπορεί να υπάρχει σε δραστηριότητες όπως: ορειβασία, πεζοπορία (trekking), bungee jumping, ποδήλατο βουνού (mountain biking), ράφτινγκ, flying fox κ.ά. Κάποιες δυσνόητες μορφές τουρισμού περιπέτειας περιλαμβάνουν τις καταστροφές (π.χ. παρατήρηση έκρηξης ηφαιστείου) και τον τουρισμό γκέτου (π.χ. σε επικίνδυνες περιοχές της Αμερικής, όπως το Χάρλεμ ή οι δρόμοι της Νέας Υόρκης με τις συμμορίες τους). Άλλες αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού περιπέτειας είναι ο κοινωνικός τουρισμός και ο τουρισμός της ζούγκλας (safari).

Α' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα extreme sports είναι αθλήματα που δοκιμάζουν τα όρια και τις αντοχές. Διαφέρουν από τα συνηθισμένα σπορ, όπως το μπάσκετ, το ποδόσφαιρο, το τένις, κ.ά.). Συνήθως, τα extreme sports είναι επικίνδυνα και χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη ένταση, που απαιτεί κατάλληλη εξάσκηση, πληροφόρηση και συνδυασμό υπομονής και επιμονής. Παρ' όλα αυτά, ο κίνδυνος είναι το ουσιαστικό κίνητρο προσέλευσης σε δραστηριότητες περιπέτειας. Βέβαια, δεν παρακινούνται όλοι από τον κίνδυνο και ο καθένας βιώνει τις δραστηριότητες αυτές με τον δικό του τρόπο.

Ο άνθρωπος ανέκαθεν γοητευόταν από το φυσικό περιβάλλον και τα φυσικά φαινόμενα. Στις μέρες μας, όμως, υπάρχει ένας ολόκληρος μηχανισμός από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε έντυπη, αλλά και σε ηλεκτρονική μορφή μέχρι και οργανωμένους συλλόγους, που έχουν ως βασικό σκοπό την καθοδήγηση των ενδιαφερόμενων και την μύησή τους στον τομέα της περιπέτειας. Όλο αυτό το σύστημα μπορεί να παροτρύνει ακόμα και τους πιο παθητικούς να ενασχοληθούν με κάποιο άθλημα περιπέτειας.

Όσοι είναι οπαδοί των extreme sports αμφιταλαντεύονται ανάμεσα στην περιπέτεια και τον αθλητισμό. Στόχος τους είναι να ξεφύγουν από την ρουτίνα της καθημερινότητας, βάζοντας το στοιχείο του κινδύνου στη ζωή τους. Αυτά τα άτομα νιώθουν ότι ζουν αληθινά μόνο όταν η αδρεναλίνη τους φτάνει στα ύψη, ακόμα και αν υπάρχει κάποιο ποσοστό

της κοινωνίας που τους θεωρεί παράλογους, αφού δεν μπορούν να βρουν την ευχαρίστηση σε φυσιολογικές και ασφαλείς δραστηριότητες.

Υπάρχει, όμως, και μια κατηγορία ατόμων που το κίνητρό τους είναι το αντικίνητρό τους: οι φοβίες τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι όσοι πάσχουν από κλειστοφοβία ασχολούνται με την σπηλαιολογία, κάποιοι που φοβούνται τα ύψη κάνουν αιωροπτερισμό ή bungee jumping, αλλά και αυτοί που φοβούνται το νερό κάνουν καταδύσεις.

Τα προαναφερθέντα παραδείγματα δείχνουν ότι το να ασχοληθεί κανείς με πράγματα που τον φοβίζουν, είναι ένας καλός τρόπος να ξεπεράσει τις φοβίες του. Αρκεί αυτό να γίνει με όλα τα μέτρα ασφαλείας και με τη σωστή καθοδήγηση από ειδικούς.

Τα αθλήματα αυτά γίνονται σχεδόν όλες τις εποχές του χρόνου, ανάλογα φυσικά με τις καιρικές συνθήκες.

1.1 Δραστηριότητες τουρισμού περιπέτειας και οι κατηγορίες τους

Στην παρούσα ενότητα γίνεται αναφορά στις δραστηριότητες περιπέτειας με βάση ορισμένα κριτήρια που αφορούν στα χαρακτηριστικά των τουριστών, το φυσικό περιβάλλον όπου πραγματοποιούνται και τον βαθμό κινδύνου της κάθε δραστηριότητας.

1.1.1 Διαχωρισμός με βάση τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων και τον βαθμό επικινδυνότητας

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία από τις κρατήσεις σε εταιρείες τουρισμού περιπέτειας, αλλά και από έρευνες που διεξήγαγαν τα τμήματα marketing των συγκεκριμένων εταιρειών, τα κυριότερα χαρακτηριστικά των τουριστών περιπέτειας είναι τα ακόλουθα:

- Η ηλικία των συμμετεχόντων σε αυτή τη μορφή τουρισμού κυμαίνεται μεταξύ 16 και 40 ετών. Είναι μικρότερης ηλικίας από τους τουρίστες άλλων μορφών τουρισμού των οποίων ηλικία

κυμαίνεται μεταξύ 55 και 60 ετών. Παρόλα αυτά όμως κάποιες φορές παρατηρείται συμμετοχή ατόμων 45 έως 50 ετών, ενώ υπάρχουν ενδείξεις για την συμμετοχή ατόμων ηλικίας άνω των 50.

- Προτιμούν τα ανεξάρτητα ταξίδια, δηλαδή να οργανώνουν μόνοι τους τα ταξίδια, από το να επιλέγουν πακέτα τουρισμού περιπέτειας.
- Οι συμμετέχοντες είναι μεμονωμένα άτομα ή μικρές ομάδες φίλων (συνήθως αντρών). Επίσης συμμετέχουν ζευγάρια, ενώ η συμμετοχή οικογενειών παρατηρείται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες.
- Είναι οικονομικά ευκατάστατα άτομα, καθώς αυτού του είδους οι δραστηριότητες είναι αρκετά ακριβές, συμπεριλαμβανομένου διαμονής και εξοπλισμού, είτε πρόκειται για μεμονωμένα ταξίδια είτε για «τυποποιημένο πακέτο».
- Προτιμούν για τη διαμονή τους αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα και κατασκηνώσεις.
- Διακρίνονται από οικολογική συνείδηση και φυσιολατρία. Ένας από τους σημαντικότερους σκοπούς τους είναι να βρεθούν κοντά στο φυσικό περιβάλλον.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αθλητικές δραστηριότητες, ενώ πρόκειται για άτομα τα οποία διαθέτουν άρτια σωματική και υγεία.
- Προσπαθούν να αποφύγουν τον πολιτισμό για κάποιο χρονικό διάστημα.
- Προσπαθούν να δημιουργήσουν κανάλια επικοινωνίας με τον ντόπιο πληθυσμό.
- Δεν επιζητούν την ύπαρξη ιδιαίτερης τουριστικής υποδομής.
- Συλλέγουν περισσότερες πληροφορίες πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Στην διάκριση των τουριστών με βάση τα χαρακτηριστικά τους λαμβάνεται υπ' όψιν ο βαθμός του κινδύνου που επιδιώκουν να βιώσουν. Οι τουρίστες περιπέτειας χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τους ερευνητές, από επικινδυνότητα. Η επικινδυνότητα είναι ο βαθμός της περιπέτειας που επιθυμούν οι τουρίστες, δηλαδή **hard ή soft adventure tourism**. **Hard adventure tourism**: είναι ο τουρισμός περιπέτειας που περιλαμβάνει δραστηριότητες ιδιαίτερα επικίνδυνες, που απαιτούν πολύ προσοχή, έντονη προσπάθεια και πρέπει να γίνονται μόνο από έμπειρους. **Soft adventure tourism**: στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δραστηριότητες λιγότερο επικίνδυνες και κατάλληλες για όσους δεν έχουν αρκετές γνώσεις και ιδιαίτερες ικανότητες. Συνήθως σε αυτές τις δραστηριότητες υπάρχει ένας έμπειρος οδηγός.

Ως προς την επικινδυνότητα υπάρχουν δύο ομάδες τουριστών: οι **αλλοκεντρικοί** και οι **μεσοκεντρικοί**. Οι **αλλοκεντρικοί** επιδιώκουν τον κίνδυνο, αναλαμβάνουν εξ' ιδίων τον προγραμματισμό του ταξιδιού τους, επισκέπτονται απομονωμένους προορισμούς, γνωρίζουν τους ντόπιους του εκάστοτε προορισμού και για όσο καιρό μένουν εκεί, ασπάζονται τον τρόπο ζωής των κατοίκων. Σπάνια επισκέπτονται τα ίδια μέρη και τους αρέσει να εξερευνούν την χλωρίδα και πανίδα του τόπου επίσκεψης. Οι **μεσοκεντρικοί** καταφεύγουν σε ταξιδιωτικούς πράκτορες για να φτιάξουν το πρόγραμμά τους. Προτιμούν τα μακρινά ταξίδια σε δημοφιλείς προορισμούς, με κύριο σκοπό την εξερεύνηση χωρίς όμως να τους λείπουν οι ανέσεις του σπιτιού τους.

1.1.2 Διαχωρισμός με βάση το φυσικό περιβάλλον

Μια άλλη περίπτωση διαχωρισμού των δραστηριοτήτων περιπέτειας γίνεται με κριτήριο το φυσικό στοιχείο. Δηλαδή, διακρίνονται σε δραστηριότητες του αέρα, του εδάφους και των υδάτων, όπως οι εξής:

- **Δραστηριότητες του αέρα:** ανεμόπτερο, αλεξίπτωτο, parapente, ελεύθερο πέταγμα (free flying), rappel-flying fox, bungee jumping
- **Δραστηριότητες εδάφους:** πεζοπορία, αναρρίχηση, κατάβαση, ορειβασία, χιονοδρομία, ιππασία, mountain biking
- **Δραστηριότητες του νερού:** ιστιοσανίδα (windsurfing), kite surfing/kite board, scuba diving, canoe, kayak, rafting, water ski, ιστιοπλοΐα

Ένα άλλο κριτήριο διαχωρισμού είναι και οι εποχές, αφού είναι ο βασικότερος παράγοντας για την πραγματοποίηση ορισμένων δραστηριοτήτων.

Χαρακτηριστικά αναφέρονται το snowboard, το ορειβατικό σκι, το απλό σκι, που είναι δραστηριότητες με απαραίτητη προϋπόθεση την ύπαρξη χιονιού και την επικράτηση χαμηλών θερμοκρασιών.

Το ίδιο ισχύει και για τις δραστηριότητες νερού, ειδικά για όσες λαμβάνουν χώρα σε ποτάμια, όπου θα πρέπει να γίνονται σε περιόδους υψηλών βροχοπτώσεων. Αφού με τις έντονες βροχοπτώσεις τα νερά των ποταμών γίνονται πιο ορμητικά και οι συμμετέχοντες μπορούν τότε να απολαύσουν το αγαπημένο τους άθλημα με την ένταση και τον κίνδυνο που επιθυμούν, για να νιώσουν την αδρεναλίνη τους να ανεβαίνει στα ύψη.

Όσον αφορά τις θαλάσσιες δραστηριότητες, πολύ σημαντικό ρόλο εκτός από τις καλοκαιρινές θερμοκρασίες-παίζουν ο δυνατός άνεμος και τα κύματα. Αυτές οι συνθήκες είναι απαραίτητο να υφίστανται για δραστηριότητες όπως η ιστιοπλοΐα, το wind surfing, το kite surfing. Ωστόσο, δεν ισχύει το ίδιο για τις υποβρύχιες καταδύσεις ή το απλό snorkeling, που θα πρέπει τα νερά να είναι ήρεμα και τα ρεύματα να είναι θερμά, εφ' όσον έτσι ευνοούνται και οι θαλάσσιοι οργανισμοί που πληθαίνουν υπό αυτές τις συνθήκες, για να απολαύσουν οι λάτρεις τις ομορφιές του υποβρύχιου κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα αθλήματα τουρισμού περιπέτειας. Ποια είναι αυτά, πότε και πού πραγματοποιούνται, ποιος είναι ο απαραίτητος εξοπλισμός και ποιες δυσκολίες υπάρχουν ανάλογα με τον βαθμό επικινδυνότητας. Εν ολίγοις, σε κάθε δραστηριότητα περιπέτειας δίνονται και οι απαραίτητες πληροφορίες για την καλύτερη και ασφαλέστερη διεξαγωγή τους, καθώς επίσης και λίγα ιστορικά στοιχεία.

2.1 RAFTING¹

Το rafting ξεκίνησε πριν από περίπου σαράντα χρόνια από την Αμερική και συγκεκριμένα από το γνωστό Grand Canyon. Η αρχική του μορφή είχε να κάνει με την ανάγκη προσπέλασης δύσβατων περιοχών με μοναδικό τρόπο την διέλευση μέσα από το ποτάμι και με την πάροδο των χρόνων εξελίχθηκε στο σπορ που γνωρίζουμε σήμερα. Οι δημοφιλέστεροι προορισμοί για rafting, εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών, είναι και η Λατινική Αμερική, με την Κόστα Ρίκα και την Χιλή να φημίζονται για τα εντυπωσιακότερα, ίσως, ποτάμια στον κόσμο, καθώς επίσης το Νεπάλ, η περιοχή των Ιμαλάϊων και ο ποταμός Ζαμβέζης στην Αφρική. Στην ευρωπαϊκή ήπειρο το rafting είναι πολύ γνωστό σε όσες

---

¹ <http://www.peripetia.com/>

χώρες συνορεύουν με τις Άλπεις (Ιταλία, Ελβετία, Αυστρία και Γαλλία), αλλά και στα Πυρηναία, στην Ισπανία και στην Σλοβενία.

2.1.1 Ορισμός του rafting

Rafting λέγεται η κατάβαση ποταμού με ειδικά φουσκωτό σκάφος. Η ονομασία του προέρχεται από την αγγλική λέξη **raft** που σημαίνει σχεδία. Το σκάφος αυτό δεν έχει καρίνα και αποτελείται από τουλάχιστον πέντε διαφορετικούς πλωτήρες (αεροθαλάμους), έτσι ώστε αν τρυπηθεί κάποιος από αυτούς, να συνεχιστεί η κατάβαση με ασφάλεια. Επίσης, είναι αυτοαδειαζόμενο, δηλαδή το νερό που εισέρχεται σε αυτό μπορεί να βγει από μόνο του βάσει της αρχής των συγκοινωνούντων δοχείων.

Η χωρητικότητα του σκάφους είναι από τέσσερα έως δέκα άτομα, αλλά για τα ελληνικά ποτάμια πιο συνηθισμένα είναι τα σκάφη των έξι ή οχτώ ατόμων. Κάθε σκάφος αναλαμβάνει να οδηγήσει στο ποτάμι ειδικά εκπαιδευμένος συνοδός.

2.1.2 Η κατάλληλη εποχή για rafting

Το rafting συνήθως γίνεται από Οκτώβριο μέχρι και Ιούνιο. Υπάρχουν όμως ποτάμια, όπως ο Λούσιος, όπου μπορεί να γίνει rafting καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, για αυτούς που ζητάνε κάτι παραπάνω, η καλύτερη εποχή είναι από Δεκέμβριο μέχρι Μάρτιο.

2.1.3 Ο απαραίτητος εξοπλισμός για το rafting

Οι εταιρίες που οργανώνουν καταβάσεις ποταμών παρέχουν τον απαιτούμενο εξοπλισμό στους συμμετέχοντες. Ο εξοπλισμός που παρέχουν, πρέπει να είναι σύμφωνος με τις προδιαγραφές της διεθνούς ομοσπονδίας του αθλήματος και αποτελείται από τα εξής:

- Ειδική ισοθερμική στολή από neoprene, που προστατεύει από το κρύο, καλτσάκια από το ίδιο υλικό και αδιάβροχο
- Σωσίβιο, κράνος, κουπί και το σκάφος

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να φροντίσουν να έχουν μαζί τους ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια, μαγιό ή δεύτερο ζευγάρι εσώρουχα και μία πετσέτα. Ενώ για την χειμερινή περίοδο μπορούν να φέρουν ένα λεπτό φλις ή μάλλινο μπλουζάκι, για να το φορέσουν μέσα από την φόρμα.

2.1.4 Οι μορφές rafting *monoraft* και *hot dog*

Αφού καθιερώθηκε το ράφτινγκ ως μέσο κατάβασης ποταμών, προέκυψαν το *monoraft* και το *hot dog*, ως απόρροια της έντονης επιθυμίας για περισσότερη αδρεναλίνη.

Είναι σχετικά εύκολα σκάφη και δεν απαιτείται ειδική εκπαίδευση και εμπειρία για την οδήγησή τους. Διαθέτουν μεγάλη ευστάθεια και ευελιξία, προσφέροντας έτσι μια αμεσότερη επαφή με το υγρό στοιχείο και πιο έντονες συγκινήσεις.

2.1.5 Πώς είναι τα *monoraft* και *hot dog* σκάφη και ο βαθμός δυσκολίας τους

Τα *monoraft* σκάφη είναι μονοθέσια και διαθέτουν ιμάντες στήριξης για τα πόδια του αναβάτη, ενώ τα *hot dog* είναι διθέσια σκάφη.

Και τα δύο είδη σκαφών είναι φουσκωτά και έχουν τις ίδιες ιδιότητες με αυτό του ράφτινγκ. Είναι αυτοαδειαζόμενα, δεν έχουν καρίνα για μεγαλύτερη ευελιξία και διαθέτουν τουλάχιστον τρεις διαφορετικούς πλωτήρες.

Συνήθως, πριν την κατάβαση ποταμού γίνεται μια ενημέρωση που αποσκοπεί στην εκμάθηση των χειρισμών και έπειτα ακολουθεί μια μικρή εξάσκηση για να είναι σε ετοιμότητα οι συμμετέχοντες.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίησή τους είναι η στάθμη του νερού, η οποία θα πρέπει να είναι σε φυσιολογικά επίπεδα και να γίνονται σε ποτάμια μέχρι και τρίτου βαθμού δυσκολίας.

Η δυσκολία μιας κατάβασης ποταμού εξαρτάται από τους παρακάτω παράγοντες:

- Ο όγκος του νερού τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Αυτός είναι ένας ευμετάβλητος παράγοντας που επηρεάζεται από τις βροχοπτώσεις ή την ξηρασία. Δηλαδή, ανάλογα με τις ποσότητες του νερού, το πλήρωμα αντιμετωπίζει διαφορετική δυσκολία κάθε φορά.
- Η κλίση ενός ποταμού καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την ταχύτητα της ροής του νερού. Είναι σταθερός παράγοντας, διότι η κλίση του ποταμού είναι δεδομένη. Οι μικρές κλίσεις δημιουργούν αργούς

ποταμούς, ενώ οι μεγάλες κλίσεις προκαλούν ορμητικούς χείμαρρους.

- Τα στενώματα που επιταχύνουν τη ροή του νερού, αφού πρέπει να περάσει η ίδια ποσότητα νερού από μικρό χώρο.
- Τα εμπόδια είναι παρόμοια με τα στενώματα όπου το νερό επιταχύνεται, αλλά αποτελεί επιπλέον πρόκληση, διότι το εμπόδιο βρίσκεται εν μέσω της διαδρομής. Αυτό μπορεί να είναι ένας κορμός δέντρου, ένας βράχος ή μια προεξοχή στη μέση του ποταμού η οποία εμποδίζει τη ροή και μπορεί να οδηγήσει σε ανατροπή του σκάφους.

2.1.6 Κλίμακα τεχνικής δυσκολίας ποταμών

Σύμφωνα με τους παραπάνω παράγοντες υπάρχει κλίμακα με την οποία ταξινομούνται τα ποτάμια για την δυνατότητα ράφτινγκ. Τα ποτάμια 1^{ου} βαθμού είναι τα ευκολότερα και ασφαλέστερα, ενώ τα ποτάμια 6^{ου} βαθμού είναι δυσκολότερα και πολύ επικίνδυνα.

- 1^{ος} βαθμός: οι πολύ εύκολοι ποταμοί με σχεδόν στάσιμα ή ελαφρώς κινούμενα νερά, που δεν απαιτούν κανένα επίπεδο ικανότητας.
- 2^{ος} βαθμός: λίγο ανακατεμένα νερά, ίσως μερικοί βράχοι, μικρές κατηφόρες, απαιτεί βασική κωπηλασία. Μέχρι αυτόν το βαθμό δυσκολίας προσφέρεται το ράφτινγκ για όλους, μικρά παιδιά και ηλικιωμένους, αρκεί να ξέρουν μπάνιο.
- 3^{ος} βαθμός: αφρισμένα νερά, μεσαία κύματα, απαιτεί δεξιότητες κωπηλασίας, πεπειραμένο οδηγό.
- 4^{ος} βαθμός: αφρισμένα νερά, μεγάλα κύματα, βράχοι, καταρράκτες, απαιτεί ακαριαίες αντιδράσεις και όλο το πλήρωμα να είναι έμπειρο. Για απαιτητικούς που έχουν κάνει 6-10

καταβάσεις, γνωρίζουν καλό μπάνιο και αποζητούν τις έντονες συγκινήσεις.

➤ 5^{ος} βαθμός: πολύ αφρισμένα νερά, μεγάλα κύματα, μεγάλοι βράχοι και συνεχείς κίνδυνοι, μεγάλοι καταρράκτες με πτώσεις τριών ή πέντε μέτρων, απαιτεί ακαριαίες αντιδράσεις και ακριβείς ελιγμούς ψυχραιμία και μεγάλη εμπειρία.

➤ 6^{ος} βαθμός: πολύ αφρισμένα νερά, τεράστια κύματα, τεράστιοι βράχοι και συνεχείς κίνδυνοι, τεράστιες πτώσεις.

Οι εταιρείες ράφτινγκ δεν εκτελούν καταβάσεις 5^{ου} και 6^{ου} βαθμού.

2.2 CANOE-KAYAK

Αρχικά το κανό το χρησιμοποιούσαν οι ινδιάνοι της Βόρειας Αμερικής για να διασχίζουν λίμνες και ποτάμια και κατασκευάζονταν από κορμούς δέντρων. Τα καγιάκ τα χρησιμοποιούσαν οι Εσκιμώοι

της Γροιλανδίας, τα οποία αρχικά ήταν από δέρματα. Η χρήση των σκαφών και στις δύο περιπτώσεις είχε σκοπό την μετακίνηση εμπορευμάτων και την ανεύρεση τροφής.

Το 1865 ο Σκοτσέζος John MacGregor ξεκινώντας μια κρουαζιέρα στα ποτάμια και στις λίμνες με ένα κανό που το ονόμασε “ROB ROY”, έγινε ο εμπνευστής του αθλήματος. Στην πορεία του το άθλημα αυτό απέκτησε πολλούς οπαδούς, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη και εξέλιξή του σε ολυμπιακό αγώνισμα, αφού τον Ιούνιο του 1924 παρουσιάστηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Παρισιού.

2.2.1 Τα αθλήματα του *canoe-kayak*

Τα αθλήματα του κανό διακρίνονται σε *ολυμπιακά* και *μη ολυμπιακά*. Τα *ολυμπιακά* είναι το *flatwater* και το *slalom*, ενώ τα *μη ολυμπιακά* είναι τα: *wild water*, *marathon*, *polo*, *sailing* και *dragonboat*.

- Το *flatwater* είναι αγώνισμα ταχύτητας, δύναμης και αντοχής, πολύ συναρπαστικό, στο οποίο οι αθλητές συναγωνίζονται σώμα με σώμα σε φυσικούς υδάτινους στίβους ήρεμων νερών (λίμνες ή θάλασσες) ή τεχνητούς. Σκοπός του αγώνα Κανό-Καγιάκ Flatwater είναι να διανυθεί μια συγκεκριμένη απόσταση χωρίς κανένα εμπόδιο, όσο πιο σύντομα γίνεται, σύμφωνα με τους κανονισμούς.
- Το *slalom* διεξάγεται σε ειδικά διαμορφωμένες πίστες (ποτάμια) ή τεχνητές. Σκοπός του αγωνίσματος αυτού είναι το γρήγορο πέρασμα ενός ορμητικού άγριου ποταμού, σε μια διαδρομή που καθορίζεται από πόρτες, χωρίς λάθη το συντομότερο δυνατό χρόνο.
- Εν συντομία περιγράφονται τα μη ολυμπιακά αγωνίσματα κανό. Το *wild water* γίνεται σε αφρισμένα ορμητικά νερά, το *marathon* είναι αγωνιστική μορφή του κανό με στόχο την ταχύτητα σε ήρεμα νερά, το *polo* είναι ομαδικό αγώνισμα με μπάλα, το *sailing* είναι κανό με πανί (συνηθίζεται στην Πολυνησία) και τέλος, το *dragonboat* είναι κανό σε μορφή δράκου, που γίνεται συνήθως σε φεστιβάλ ή γιορτές.

2.2.2. Τόπος και χρόνος για την διεξαγωγή του κανό-καγιάκ

Στην χώρα μας το συγκεκριμένο άθλημα γίνεται από Ιούλιο έως Οκτώβριο, σε φαράγγια όπως στον Λούσιο ή την Νέδα στην Πελοπόννησο. Δεν απαιτείται ιδιαίτερη φυσική κατάσταση, μόνο που κατά την χειμερινή περίοδο θα πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να φέρουν μαζί τους μια φλις ή μάλλινη μπλούζα για να φορούν κάτω από την

ισοθερμική φόρμα και πάντα χρειάζεται ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια και μαγιό. Ο υπόλοιπος εξοπλισμός δίδεται από την εκάστοτε εταιρία διοργάνωσης κανό-καγιάκ.

2.3 ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΣΚΙ

Το θαλάσσιο σκι άρχισε γύρω στο 1900 από μια παρέα νεαρών που διασκεδάζε στα νερά μιας λίμνης των Η.Π.Α. Η μόδα δεν άργησε να διαδοθεί, ενώ με την εμφάνιση όλο και πιο δυνατών μηχανών στα σκάφη, αυξήθηκε η ταχύτητα, η δυσκολία και η δημοτικότητα του αθλήματος. Στην Ελλάδα, ο Ναυτικός Όμιλος Βουλιαγμένης ήταν το πρώτο σωματείο που ίδρυσε τμήμα θαλάσσιου σκι το 1957, ενώ το 1963 ιδρύθηκε η Ελληνική Ομοσπονδία Θαλάσσιου Σκι, με στόχο τη διάδοση του αθλήματος στη χώρα μας.

Το θαλάσσιο σκι είναι πλέον από τα πιο διαδεδομένα σύγχρονα σπορ του νερού και δεν χρειάζεται ιδιαίτερη εξάσκηση όταν γίνεται ερασιτεχνικά. Σε όλη την Ελλάδα υπάρχουν ιδιωτικές σχολές εκπαίδευσης, οι οποίες λειτουργούν σε οργανωμένες παραλίες ή στις εγκαταστάσεις μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων.

2.3.1 Προϋποθέσεις πραγματοποίησης θαλάσσιου σκι

Για το θαλάσσιο σκι χρειάζεται ένα ταχύ σκάφος, όπου υπάρχει δεμένο ένα μακρύ σχοινί για να στηρίζεται ο αθλητής, μέχρι το σκάφος να αναπτύξει την επιθυμητή ταχύτητα. Ο αθλητής πρέπει να φοράει σωσίβιο και τα πέδιλα του σκι από fiberglass ή ανθρακονήματα, διπλά ή ένα μονό πέδιλο.

Για το άθλημα αυτό είναι απαραίτητη η γνώση κολύμβησης και εάν κάποιος θέλει να φτάσει σε συγκεκριμένο επίπεδο, θα πρέπει να παρακολουθήσει κάποια μαθήματα.

Η καλύτερη και συνηθέστερη περίοδος για το θαλάσσιο σκι είναι οι καλοκαιρινοί μήνες.

2.4 KITE SURFING

Το Kite Surfing ή Kite Board, είναι ένα νέο, ανερχόμενο και πολύ θεαματικό άθλημα. Ο Kitesurfer κινείται στην θάλασσα πάνω σε μια μικρή σανίδα, με μεγάλη ταχύτητα, κάνοντας ελιγμούς, άλματα και δαμάζει τα κύματα, με τη βοήθεια ενός αλεξιπτώτου πλαγιάς που του δίνει την απαραίτητη ώθηση.

Είναι ένα άθλημα και για τα δύο φύλα, που γυμνάζει σωματικά, βελτιώνει τη διάθεση και δρα σαν αγχολυτικό. Σε αυτήν τη δραστηριότητα μαθαίνουν να ισορροπούν με τα στοιχεία και τους νόμους της φύσης, όπως ο άνεμος, η θάλασσα, τα κύματα και η βαρύτητα.

2.4.1 Η ιστορία του Kite Surfing

Το Kite Surfing ξεκίνησε παράλληλα στην Αμερική και στην Γαλλία. Στα τέλη της δεκαετίας του '80, κάποιοι Windsurfers ήθελαν να πειραματιστούν με κάτι καινούργιο με περισσότερες δυνατότητες έκφρασης. Όμως, λόγω τεχνικών δυσκολιών άργησε να εξαπλωθεί. Στα μέσα του '90 έγινε εμπορικό και μπορούσε ο κάθε ενδιαφερόμενος να βρει εύκολα τον απαιτούμενο εξοπλισμό.

Για την χώρα μας αυτό συνέβη περίπου το 2000. Τώρα πια το Kite Surfing είναι παγκοσμίως γνωστό και γίνεται και στην Ελλάδα, στην παραλία της Πούντας Αντίπαρου, στην Πάρο.

2.4.2. Ο εξοπλισμός

Ο απαραίτητος εξοπλισμός για να κάνει κάποιος Kite Surfing είναι:

- Ο **αετός**, που με τη δύναμή του μπορεί να δαμαστεί το νερό. Είναι ένα αλεξίπτωτο πλαγιάς απλοποιημένο και ειδικά προσαρμοσμένο στη θάλασσα. Οι διαστάσεις του μετρούνται σε τετραγωνικά μέτρα. Όσο λιγότερο αέρα έχει, τόσο μεγαλύτερο αετό πρέπει να έχουν οι ενδιαφερόμενοι και όσο πιο πολύ φυσάει, τόσο μικρότερος αετός χρειάζεται.
- Η **σανίδα** είναι το απαραίτητο μέσο για να επιπλέει κανείς. Υπάρχουν σανίδες για αρχάριους και για έμπειρους. Οι μεγαλύτερες σανίδες βοηθούν στον λίγο αέρα, γιατί έχουν μεγαλύτερη άνωση και κρατά τους αθλητές στην επιφάνεια.
- Το **κρεμαστικό** ή **γάντζος** είναι μια ζώνη που προσαρμόζεται στο ύψος της μέσης και επιτρέπει την διαρκή σύνδεση με τον αετό, χωρίς να χρειάζεται δύναμη με τα χέρια. Αυτό το εξάρτημα βοηθάει πάρα πολύ, διότι χωρίς τον γάντζο το άθλημα αυτό θα ήταν για τους πολύ δυνατούς και για λίγα μόλις λεπτά.
- Το **κράνος** κρίνεται απαραίτητο σε ένα άθλημα όπου υπάρχει ταχύτητα και επειδή είναι σχετικά καινούργιο, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας προς αποφυγή ατυχημάτων.
- Τα **παπούτσια** από neoprene είναι απαραίτητα για το ξεκίνημα, διότι όταν βρίσκεται κάποιος στο στάδιο της εκμάθησης κοιτά διαρκώς τον αετό, ως αποτέλεσμα να μην βλέπει που πατά.
- Το **σωσίβιο** είναι το βασικότερο από όλα, διότι δίνει άνωση όταν περιμένει κανείς να φυσήξει, για να ξεκινήσει από το νερό, προστατεύει τα πλευρά, προστατεύει από γδαρσίματα, από τον ήλιο και κρατά την θερμοκρασία σταθερή, σε περίπτωση που κάποιος πέσει στα βαθιά αυξάνοντας τις πιθανότητες επιβίωσης.

2.5 Η ΚΑΤΑΔΥΣΗ

Ο υποβρύχιος κόσμος είναι για τον άνθρωπο ένας κόσμος μυστηριώδης και ανεξερεύνητος. Η αναζήτηση τροφής, η παρατήρηση του θαλάσσιου κόσμου και η επιθεώρηση των υφάλων του πλοίου ήταν από τους κυριότερους λόγους που παρακίνησαν τον άνθρωπο στην κατάδυση. Η ανάγκη κατάδυσης στο νερό υπήρχε από παλιά, καθώς έχουν βρεθεί έργα τέχνης στα οποία ενσωματώνονται μαργαριτάρια που βρίσκονται μόνο στο βυθό της θάλασσας. Από την αρχαιότητα ήταν γνωστοί οι Έλληνες σπογγαλιείς που καταδύονταν σε μεγάλα βάθη.

Χαρακτηριστική είναι η ιστορία του Έλληνα Σκυλλία (500 π.Χ.) που αναφέρει ο Ηρόδοτος. Ο Σκυλλίας συνελήφθη αιχμάλωτος από τον Πέρση βασιλιά Ξέρξη. Όταν όμως έμαθε ότι ο Ξέρξης ήθελε να εισβάλει στην Ελλάδα, άρπαξε ένα μαχαίρι και πήδηξε στη θάλασσα. Χρησιμοποιώντας ένα κούφιο καλάμι που του επέτρεψε να αναπνέει κάτω από το νερό μπόρεσε να περάσει απαρατήρητος. Οι Πέρσες δεν κατάφεραν να τον βρουν και πίστεψαν ότι πνίγηκε. Ο Σκυλλίας

αναδύθηκε από το νερό τη νύχτα, πέρασε μέσα από το στόλο των Περσών και έκοψε τα σχοινιά που έδεναν τα περσικά πλοία. Στη συνέχεια κολύμπησε εννέα μίλια και βρήκε τον ελληνικό στόλο στο ακρωτήριο Αρτεμίσιο.

Η ανασφάλεια και η αδυναμία πρόσβασης στο υποβρύχιο περιβάλλον είχαν ως αποτέλεσμα την απροθυμία του ανθρώπου να συμμετάσχει σε δραστηριότητες που τον έφερναν σε επαφή με τον βυθό. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας σε συνδυασμό με την επίδραση της τηλεόρασης, της φωτογραφίας και των βιβλίων, το ευρύ κοινό ήρθε σε επαφή με το θαλάσσιο περιβάλλον και τους οργανισμούς που ζουν σε αυτό. Ιδιαίτερα τα πασίγνωστα ντοκιμαντέρ του Jacques-Yves Cousteau αύξησαν τις γνώσεις του ανθρώπου για τον υποθαλάσσιο κόσμο και πυροδότησαν την επιθυμία για γνωριμία με αυτόν. Αποτέλεσμα αυτής της επίδρασης ήταν η αύξηση του ενδιαφέροντος για καταδύσεις και γενικότερα της επιθυμίας για εξερεύνηση και απόλαυση του υποβρύχιου θαλάσσιου περιβάλλοντος. (Μυλωνόπουλος Δ., Μοίρα Π., 2005)

2.5.1 Είδη κατάδυσης²

Ο άνθρωπος στην προσπάθειά του να γνωρίσει τον υποβρύχιο κόσμο, διαρκώς βελτιώνει τις μεθόδους κατάδυσης με αποτέλεσμα να αναπτυχθούν τα παρακάτω είδη κατάδυσης:

➤ **Ελεύθερη κατάδυση (*free diving*)** λέγεται η κατάδυση που γίνεται στο νερό χωρίς βοηθητική συσκευή οξυγόνου. Ο άνθρωπος είναι ικανός με την εξάσκηση, κρατώντας απλά την αναπνοή του, να κατέβει σε αρκετό βάθος (10-15 μέτρα) και να παραμείνει αρκετή ώρα κάτω από το νερό. Αυτή είναι και η πρώτη μορφή κατάδυσης.

---

² <http://www.igogreece.com/GR/GreeceReviews.asp?revCateg=5&id=68>

- **Κατάδυση με αναπνευστήρα (snorkeling)** είναι η μορφή κατάδυσης κατά την οποία ο δύτης αναπνέει μέσω ενός σωλήνα- του αναπνευστήρα- που επικοινωνεί με το στόμα και τη μύτη του.
- **Κατάδυση με αυτόνομη αναπνευστική συσκευή (scuba).** Η μορφή αυτή είναι γνωστή ως SCUBA και προέρχεται από τα αρχικά των λέξεων Self Contained Underwater Breathing Apparatus. Η χρήση αυτής της συσκευής αύξησε τον αριθμό των ανθρώπων που ασχολούνται με τις καταδύσεις και έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού.
- **Κατάδυση με την παροχή αέρα από την επιφάνεια (surface supplier diving).** Η κατάδυση αυτή πραγματοποιείται με την χρήση ειδικών συσκευών που παρέχουν στον δύτη αέρα, θερμαίνουν τη στολή κατάδυσης και επιτρέπουν την επικοινωνία του με την επιφάνεια. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται κυρίως για επαγγελματικούς σκοπούς.

2.6 ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ³

Η ιστιοπλοΐα είναι ένα άθλημα άρρηκτα συνδεδεμένο με τον ελληνικό λαό, μέσα από τη μακρόχρονη ιστορία της χώρας και τη μακραίωνη θαλασσινή παράδοσή της. Σήμερα είναι ένα από τα δημοφιλέστερα αθλήματα και πολλοί Έλληνες ασκούνται συστηματικά (ως πρωταθλητές ή απλοί αθλητές) σε όλους τους τύπους ιστιοπλοϊκών σκαφών.

Το άθλημα αυτό πήρε το όνομά του από το ιστίο, δηλαδή το πανί που χρησιμοποιούσαν παλιά τα σκάφη για να ταξιδεύουν. Τα πανιά

³ <http://www.windtherapy.gr/modules/AMS/article.php?storyid=7>

δένονταν στα κατάρτια και με τη βοήθεια του αέρα τα σκάφη που ονομάζονταν ιστιοφόρα αρμένιζαν στις θάλασσες. Στη σημερινή εποχή, όταν μιλάμε για ιστιοπλοΐα, εννοούμε το άθλημα που συνδυάζει τη γοητεία της θάλασσας με τις ικανότητες των αθλητών, που πρέπει να είναι καλά γυμνασμένοι, ειδικά στη μέση και τα πόδια.

2.6.1 Πώς μπορεί να μάθει κάποιος ιστιοπλοΐα

Κατ' αρχήν, η ιστιοπλοΐα δεν μαθαίνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, ακόμα και οι πιο έμπειροι ιστιοπλόοι μαθαίνουν σε κάθε ταξίδι τους.

Η ιστιοπλοΐα βασίζεται σε επιστήμες όπως η αεροδυναμική, η υδροδυναμική, η ναυτιλία, η μετεωρολογία, η ναυπηγική. Συνεπώς, οι γνώσεις που μπορεί να αποκτήσει ένας ιστιοπλόος είναι απεριόριστες και για να αρχίσει κάποιος να ασχολείται με την ιστιοπλοΐα, θα πρέπει να έχει κάποιες ελάχιστες βασικές γνώσεις. Έτσι θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται και να κατανοεί τις εντολές του κυβερνήτη, να συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες του σκάφους και να γνωρίζει πως θα αντιμετωπίσει κάποιες καταστάσεις κινδύνου. Όλα αυτά συνήθως χρειάζονται ένα δίμηνο κύκλο μαθημάτων σε σχολές ιστιοπλοΐας.

2.7 ΙΣΤΙΟΣΑΝΙΔΑ (WIND SURFING)

Η ιστιοσανίδα είναι ένα συναρπαστικό άθλημα για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, αφού δεν απαιτεί ιδιαίτερη σωματική δύναμη, στην αρχή τουλάχιστον. Τον κυριότερο ρόλο παίζει η

σωστή τεχνική. Εκτός από την απόλαυση που προσφέρει το wind surfing, βελτιώνει κατά πολύ τη φυσική κατάσταση χωρίς κίνδυνο τραυματισμού. Ωστόσο, είναι απαραίτητη η γνώση κολύμβησης.

Σημαντικό ρόλο παίζουν οι καιρικές συνθήκες. Ο αθλητής του wind surf πρέπει να χειρίζεται σωστά τον άνεμο και την θάλασσα.

2.8 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΑ

Τις τελευταίες δεκαετίες η χιονοδρομία και το άθλημα του σκι έγιναν εξαιρετικά δημοφιλή στην Ελλάδα. Σήμερα στο ηπειρωτικό τμήμα της χώρας λειτουργούν συνολικά 19 χιονοδρομικά κέντρα σύγχρονων προδιαγραφών, που αποτελούν σημαντικούς πόλους για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων χειμερινού τουρισμού και είναι ιδιαίτερα προσφιλή τόσο στους Έλληνες, όσο και στους ξένους επισκέπτες της χώρας.

Σε πολλά από αυτά τα χιονοδρομικά κέντρα πραγματοποιούνται ειδικά προγράμματα για τους αρχάριους και για όσους βρίσκονται σε μέσο στάδιο εκμάθησης και για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η επικοινωνία με τους υπεύθυνους των κέντρων. Επίσης, είναι εύκολο να βρει κανείς τον απαιτούμενο εξοπλισμό στα αστικά κέντρα ή στις γύρω περιοχές των χιονοδρομικών κέντρων και σε αυτά υπάρχει η δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού.

2.8.1 Ορειβατικό σκι

Το ορειβατικό σκι προέρχεται από τη Σουηδία και έχει ιστορία περίπου 4500 χρόνων. Ξεκίνησε σαν μέσο μετακίνησης των ανθρώπων στις ορεινές και σχεδόν μόνιμα χιονισμένες περιοχές

της χώρας αυτής. Έκτοτε η μορφή του είναι η ίδια. Είναι μια ήπια και εναλλακτική αθλητική δραστηριότητα, που απαιτεί βέβαια πολύ καλή και τεχνική κατάρτιση, καλές γνώσεις κατάβασης και πολύ καλή φυσική κατάσταση.

Αυτές οι ιδιότητες το κατατάσσουν στα πιο απαιτητικά, από άποψη γνώσεων αθλημάτων της ορεινής φύσης. Και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι οπαδοί του ορειβατικού σκι είναι αναγκασμένοι να ανεβαίνουν, να κατεβαίνουν ή να διασχίζουν απότομες χιονισμένες και αρκετές φορές παγωμένες πλαγιές, ανάμεσα σε θάμνους ή δέντρα. Ταυτόχρονα απαιτούνται γνώσεις για τις καιρικές συνθήκες (χιονοθύελλες, χιονοπτώσεις) όπως και για τις συνθήκες του χιονιού (χιονοστιβάδες). Το ορειβατικό σκι μπορεί να το κάνει κανείς για αναψυχή ή πιο συστηματικά συμμετέχοντας σε αγώνες.

2.9 ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΟ⁴

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 περίπου αιώνων, ο αλεξιπτωτισμός πέρασε από τρία βασικά στάδια ανάπτυξης:

- ▶ Το πρώτο στάδιο έγινε πριν εμφανιστούν τα αερόστατα ή τα αεροσκάφη. Ήταν τα πρώτα βήματα όπου ο άνθρωπος προσπαθούσε να ανακαλύψει την πτώση προς τέρψη και διασκέδαση.
- ▶ Το δεύτερο στάδιο εδώ και τρεις αιώνες, όταν εμφανίστηκε η αναγκαιότητα εγκατάλειψης των διαφόρων πτητικών μέσων, αερόστατα-αεροσκάφη, λόγω καταστροφής ή κατάρριψης.
- ▶ Το τρίτο στάδιο χρονολογείται από το 1950 και μετά, όπου ο αλεξιπτωτισμός χαρακτηρίζεται ως άθλημα προκαλώντας

---

⁴ <http://www.alexiptoto.gr/>

επανάσταση στο χώρο των αεραθλημάτων επιφέροντας ριζικές αλλαγές.

Στην Ελλάδα ο αλεξιπτωτισμός έγινε γνωστός από τη **Σχολή Αλεξιπτωτιστών του Στρατού**.

2.9.1 Κατηγορίες αλεξιπτώτου

Στην ερώτηση «τί είναι αλεξίπτωτο» η απάντηση είναι ότι ως αλεξίπτωτο ορίζεται η συσκευή εκείνη που έχει ως σκοπό την επιβράδυνση της πτώσης σώματος ή ανθρώπου, που πέφτει από μεγάλο ύψος.

Παρ' όλα αυτά, το αλεξίπτωτο δεν είναι μια απλή συσκευή επιβράδυνσης, αλλά ένα εξελιγμένο πτητικό σύστημα, ιδιαίτερα με την εφαρμογή της νέας τεχνολογίας.

Ειδικότερα, λοιπόν, υπάρχουν τρεις βασικές κατηγορίες αλεξιπτώτων:

- **Στρογγυλά:** τα στρογγυλά είναι και τα παλαιότερα χρονολογικά, εν τούτοις όμως χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα από όλους τους στρατούς του κόσμου, λόγω της απλότητας ως προς την κατασκευή και την λειτουργία τους. Λέγονται στρογγυλά εξαιτίας του σχήματός τους, το οποίο έχει διάμετρο περίπου 8,5 μέτρα.
- **Paracomander:** η συγκεκριμένη μορφή αλεξιπτώτου είναι το επόμενο στάδιο του στρογγυλού, αλλά με ανώτερα πτητικά χαρακτηριστικά. Τα αλεξίπτωτα paracomander κυριάρχησαν την δεκαετία του '60 δίνοντας στους χειριστές την δυνατότητα κατεύθυνσής τους, καθώς και ηπιότερων προσγειώσεων σε σύγκριση με τα στρογγυλά.
- **Τετράγωνα:** τα τετράγωνα αλεξίπτωτα γνωστά και ως ram-air αποτελούν την νεότερη σχεδίαση στο χώρο του αλεξιπτωτισμού. Αν και ο Domina Jalbert είχε πρώτος την ιδέα της χρησιμοποίησης

πτέρυγας από ύφασμα, μπορεί να θεωρηθεί ο δημιουργός του τετράγωνου αλεξιπτώτου. Αυτοί όμως που πρώτοι δοκίμασαν και απέδειξαν την λειτουργία αυτού του σχεδιασμού, ήταν οι J.D. Nikolaides και Steve Snyder. Η αντίληψη της σχεδίασης είναι απλή: ύφασμα σε σχήμα πτέρυγας αεροσκάφους αποτελούμενο από την πάνω επιφάνεια, την κάτω και κάθετους τομείς ανάμεσα στις δύο επιφάνειες, φουσκώνει με την είσοδο του αέρα και παίρνει το σχήμα της πτέρυγας. Η κυκλοφορία επιτυγχάνεται στο εσωτερικό των δύο επιφανειών από οπές που υπάρχουν στους κάθετους τομείς. Έτσι το αλεξίπτωτο με τη βοήθεια του βάρους του αλεξιπτωτιστή, ο οποίος αναρτάται από ειδικά σκοινιά (αρτάνες), διατηρεί το σχήμα της πτέρυγας και αποκτά αεροδυναμική συμπεριφορά. Τα χαρακτηριστικά του τετράγωνου αλεξιπτώτου είναι σαφώς ανώτερα σε σύγκριση με αυτά του στρογγυλού και του paracomander.

2.9.2 Η εξέλιξη του αλεξίπτωτου

Η αλματώδης ανάπτυξη του αλεξιπτωτισμού έλαβε χώρα ιδιαίτερα το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '80 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Επηρέασε πολλούς τομείς δραστηριοτήτων του χώρου, αντιλήψεις, εφαρμογές και γενικότερα τον αλεξιπτωτιστικό τρόπο σκέψης, ανατρέποντας τα παλιομοδίτικα κατεστημένα. Επομένως, ήταν αναμενόμενο να επηρεάσει έναν από τους πιο σημαντικούς χώρους του αλεξιπτωτισμού, τον αγωνιστικό αλεξιπτωτισμό.

Με τον όρο αγωνιστικό αλεξιπτωτισμό εννοούμε τον καθαρό πρωταθλητισμό, σε επίπεδο αγώνων και διακρίσεων. Αντικείμενα που ήταν άγνωστα τα παλαιότερα χρόνια, όπως το free style, formation skydive ή para-ski, κυριαρχούν στις μέρες μας.

2.9.3 Αιωροπτερισμός-Αλεξίπτωτο πλαγιάς (parapente)

Στον **αιωροπτερισμό** ο πιλότος είναι δεμένος με ειδική ζώνη κάτω από **αιωρόπτερο**, το οποίο είναι μια πτητική κατασκευή που αποτελείται από πανί dacron και σωλήνες αλουμινίου αεροπορικού κράματος), με τέτοιο τρόπο ώστε το σώμα του να αιωρείται στο κενό σαν εκκρεμές.

Μετακινώντας το βάρος του κατάλληλα και αξιοποιώντας τα ανοδικά ρεύματα του αέρα, ο πιλότος ακολουθεί την επιθυμητή κατεύθυνση, κινούμενος σε τρεις άξονες: τον διαμήκη, τον εγκάρσιο και τον κάθετο.

Το άθλημα ξεκίνησε γύρω στο 1970 στις Η.Π.Α. και την Αυστραλία γνωρίζοντας σημαντική ανάπτυξη. Τα επόμενα χρόνια το άθλημα έγινε γνωστό σε παγκόσμιο επίπεδο και σήμερα είναι ιδιαίτερα δημοφιλές σε πάνω από πενήντα χώρες σε όλο τον πλανήτη. Από το 1985 έχει χαρακτηριστεί ως ολυμπιακό άθλημα, αλλά ακόμα δεν έχει περιληφθεί ως αγώνισμα στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στην Ελλάδα εμφανίστηκε το 1978 και το 1999 εντάχθηκε στην Ελληνική Αεραθλητική Ομοσπονδία (ΕΛ.Α.Ο.). Σήμερα στη χώρα μας ο αιωροπτερισμός γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πλέον πολλά σωματεία που ασχολούνται με το άθλημα και μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης στους ενδιαφερόμενους.

Το αλεξίπτωτο πλαγιάς (parapente) ονομάστηκε έτσι από τις γαλλικές λέξεις parachute (αλεξίπτωτο) και pent (πλαγιά). Η ιστορία του ξεκινά τη δεκαετία του 1960 από ένα πρόγραμμα της αμερικανικής N.A.S.A., αλλά οι ουσιαστικές του βάσεις τέθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του 1980, στη Γαλλία.

Το άθλημα απαιτεί καλή φυσική κατάσταση, άριστη τεχνική, ψυχική και πνευματική διαύγεια, παρατηρητικότητα, αλλά και γνώσεις μετεωρολογίας και αεροδυναμικής, που παρέχονται από ειδικούς εκπαιδευτές. Ανάλογα με τον καιρό, το αλεξίπτωτο πλαγιάς μπορεί να

φτάσει μέχρι τα 4000 μέτρα και να διανύσει απόσταση 2-2,5 χιλιομέτρων. Οι πτήσεις διαρκούν μερικές ώρες και οι ταχύτητες που αναπτύσσονται κυμαίνονται ανάμεσα στα 48 με 60 χιλιόμετρα την ώρα.

Η Ελλάδα διαθέτει ιδανικό κλίμα για πτήσεις με αλεξίπτωτο πλαγιάς, καθώς όσο πιο ξηρό είναι το κλίμα μιας περιοχής ή μιας χώρας, τόσο καταλληλότερο για την ανάπτυξη του αθλήματος.

2.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ⁵

Η πεζοπορία διακρίνεται σε απλή και ορεινή.

➤ **Απλή πεζοπορία:** η ελάχιστη διανυόμενη απόσταση είναι 5χλμ. (περίπου μια- δύο ώρες) και πραγματοποιείται σε εδάφη με πολύ μικρή κλίση (χωρίς μεγάλη υψομετρική διαφορά) κι ελαφρύ εξοπλισμό.

➤ **Ορεινή πεζοπορία:** κανόνας αυτής της κατηγορίας είναι η απόσταση των 15-20 χλμ. και οι 5-8 ώρες πορείας. Ο εξοπλισμός είναι εξειδικευμένος και ιδιαίτερα τη χειμερινή περίοδο επιβάλλεται να είναι ο κατάλληλος. Η ορεινή πεζοπορία μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε βουνό. Τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι η υψομετρική διαφορά της διαδρομής, που μπορεί να φτάσει το 500-600 μέτρα και το γεγονός ότι η πορεία γίνεται σε υψόμετρα μεγαλύτερα των 500 μέτρων.

Η Ελλάδα άργησε να δημιουργήσει ολοκληρωμένο δίκτυο αυτοκινητοδρόμων, πέραν των βασικών οδικών αρτηριών που διέσχιζαν

5

<http://www.nolimits.com.gr/pindex.php?&PHPSESSID=83a46c133cdacb0c7b0f02f861110de0&file=activities.xml&activity=%D0%C5%C6%CF%D0%CF%D1%C9%C1>

τη χώρα. Μέχρι τότε η επικοινωνία πραγματοποιούταν, κυρίως, μέσω των μονοπατιών, τα οποία οι ηλικιωμένοι κάτοικοι των ορεινών χωριών αναφέρουν ακόμα σαν «δημοσιά» (δημόσιος, κεντρικός δρόμος), διότι για αυτούς αποτελούσε τη σημαντικότερη οδική πρόσβαση.

Το κυριότερο τμήμα τους καταλαμβάνουν οι επεκτάσεις των Ευρωπαϊκών Μονοπατιών Μεγάλων Διαδρομών E4, E6 και κατηγορίας O (3000 χλμ), ενώ εκτός από αυτά έχουν διαμορφωθεί ακόμα 500χλμ. μικρότερων μονοπατιών, που παρουσιάζουν εφάμιλλο ενδιαφέρον.

Το μεγαλύτερο υψόμετρο της συνολικής διαδρομής είναι η κορυφή του Ολύμπου Σκολιό (2.911μέτρα). Ιδανική περίοδος για να περπατηθεί το E4 στην Ελλάδα είναι από 15 Μαΐου έως αρχές Οκτωβρίου. Συχνά οι νέες διανοίξεις δασικών δρόμων μπορούν να προκαλέσουν σύγχυση στον ορειβάτη. Μερικά χωριά της διαδρομής είναι ακατοίκητα τον χειμώνα, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η δυνατότητα διανυκτέρευσης. Το κλίμα είναι μεσογειακό και παρουσιάζει μεγάλη ξηρασία το καλοκαίρι και σημαντική διαφορά θερμοκρασίας την ημέρα από τη νύκτα. Η περίοδος που μπορεί να συναντήσει κανείς χιόνια κατά μήκος της διαδρομής είναι από τον Νοέμβριο έως τον Ιούνιο. Η διαδρομή του νότιου τμήματος του Μονοπατιού (Πελοπόννησος και Κρήτη) είναι αρκετά ευκολότερη από εκείνη του βόρειου και μπορεί να περπατηθεί όλες τις εποχές του χρόνου, επειδή το κλίμα εκεί είναι ηπιότερο.

Το μονοπάτι E6 έχει δύο σκέλη. Το πρώτο ξεκινά από την περιοχή των Πρεσπών και μέσω Καστοριάς, Ιωαννίνων και Δωδώνης φτάνει ως την Ηγουμενίτσα. Το δεύτερο σκέλος ξεκινά από την περιοχή της Φλώρινας, διασχίζει τις ορεινές περιοχές της δυτικής, κεντρικής και ανατολικής Μακεδονίας (κατά μήκος των συνόρων της Ελλάδας με την ΠΓΔΜ και τη Βουλγαρία) και φτάνει ως την Αλεξανδρούπολη.

2.11 ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ

Η ορειβασία αποτελεί την πλέον δύσκολη μορφή της πεζοπορίας. Συνήθης στόχος της ορειβασίας είναι η κατάκτηση κάποιας κορυφής. Στην ορειβασία η απόσταση δεν παίζει ουσιαστικό ρόλο. Πιο σημαντικό στοιχείο είναι ότι ανά ώρα καλύπτονται περίπου 300 μέτρα υψομετρικής διαφοράς που σημαίνει ότι για να ανέβει κανείς 1000 μέτρα απαιτούνται περίπου 4 ώρες μαζί με τις στάσεις. Μια συνήθης ορειβατική ανάβαση διαρκεί 7-10 ώρες μαζί με την επιστροφή.

2.12 ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ

Ως αναρρίχηση ορίζεται το σκαρφάλωμα με καλοκαιρινές συνθήκες (με χειμερινές λέγεται **αλπινισμός**) σε οποιαδήποτε βουνοκορφή, που γίνεται όμως από την απόκρημνη πλευρά της (ορθοπλαγιά) και στην οποία εφαρμόζεται αναγκαστικά η αναρριχητική τεχνική (μικρού ή μεγάλου βαθμού δυσκολίας) με τη χρήση βοηθητικών οργάνων. Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές περιοχές όπου μπορεί κανείς να κάνει ελεύθερη αναρρίχηση, αλλά και πολλές σχολές τεχνητής αναρρίχησης.

2.13 ΙΠΠΑΣΙΑ

Το άθλημα της ιππασίας ξεκίνησε στην Ελλάδα λίγο πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, με πρωτοβουλία μιας ομάδας ανωτέρων αξιωματικών του στρατού και απλών «φιλίππων», όταν ιδρύθηκε ο Ελληνικός Ιππικός Όμιλος (Ε.Ι.Ο.) σε ένα κτήμα στον Χολαργό Αττικής. Μεταπολεμικά ο Ε.Ι.Ο. μετακινήθηκε σε νέες εγκαταστάσεις στον Παράδεισο Αμαρουσίου (Αττικής), συγκεντρώνοντας το ενδιαφέρον πολλών Αθηναίων που διέθεταν τις προϋποθέσεις να ασχοληθούν με την ιππασία. Αποτέλεσε, έτσι, τον πρώτο σημαντικό πυρήνα ανάπτυξης της αγωνιστικής ιππασίας στην Ελλάδα.

Έκτοτε η ιππασία αναπτύσσεται συνεχώς στη χώρα μας και θεωρείται ένα από τα ανερχόμενα αθλήματα με μεγάλη απήχηση στον κόσμο και κυρίως στην νεολαία. Κάθε χρόνο νέοι όμιλοι ιδρύονται, νέα μέλη εγγράφονται και νέοι ιππείς εμφανίζονται στους αγωνιστικούς στίβους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σήμερα λειτουργούν πάνω από 50 περίπου ιππικοί όμιλοι και σχολές ιππασίας. Η αθλητική δύναμη της ιππασίας ανέρχεται σε 2.450 αθλητές και 1000 περίπου αθλητικά άλογα.

Εκτός από την αγωνιστική ιππασία, μπορεί κάποιος να συμμετάσχει και σε προγράμματα ιππασίας τόσο για αρχάριους όσο και για εμπειρότερους αναβάτες, τα οποία πραγματοποιούνται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους και αγροκτήματα (ιππικά κέντρα) που βρίσκονται σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Στα ιππικά κέντρα ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό με εκπαιδευμένα άλογα αναλαμβάνει την εκμάθηση των βασικών μυστικών της ιππασίας και βοηθάει, τηρώντας όλους τους κανόνες ασφαλείας, στις ιππικές διαδρομές σε φυσικά μονοπάτια και ορεινούς όγκους.

2.14 ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΠΗΛΑΙΩΝ

Η εξερεύνηση των σπηλαίων ως δραστηριότητα κατατάσσεται διεθνώς στα extreme sports, καθώς είναι ένα εξαιρετικά δύσκολο έργο και πολλές φορές επικίνδυνο. Ωστόσο, αυτό ου για αρκετούς τολμηρούς είναι ένα χόμπι ή σπορ, για άλλους αποτελεί επιστημονική ενασχόληση, καθώς τα σπήλαια παρουσιάζουν ιδιαίτερο ιστορικό, γεωλογικό και ανθρωπολογικό ενδιαφέρον. Στα σπήλαια παρατηρούνται και εξετάζονται φυσικά φαινόμενα από τα οποία εξάγονται σημαντικά συμπεράσματα για το παρελθόν, αλλά και για το μέλλον του πλανήτη. Το κλίμα και η μορφολογία των σπηλαίων ήταν ο λόγος που τα περισσότερα από αυτά κατοικήθηκαν σε προϊστορικούς ή ιστορικούς χρόνους. Σχεδόν

σε όλα τα σπήλαια του κόσμου βρίσκονται πέτρινα εργαλεία και απολιθωμένα κόκαλα ζώων διάφορων γεωλογικών εποχών και βαθμίδων.

Η σπηλαιολογία είναι η επιστήμη που ασχολείται με την έρευνα των σπηλαίων, που περιλαμβάνει εκτός από την ανακάλυψή τους και άλλες περίπλοκες επιστημονικές μελέτες και διαδικασίες, όπως η τεχνική εξερεύνησης και καταγραφής, τοπογράφησης, γεωλογικής μελέτης, φωτογράφισης κ.ά.

Η σπηλαιολογία ξεκίνησε σαν σπορ στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και βαθμιαία εξελίχθηκε σε πολύπλευρη επιστήμη. Σαν χρονολογία δημιουργίας της μπορεί να οριστεί το 1985, όταν ιδρύθηκε η πρώτη σπηλαιολογική εταιρία στη Γαλλία. Το πρώτο διεθνές συνέδριο σπηλαιολογίας έγινε στο Παρίσι το 1953. Σήμερα η σπηλαιολογία συνδυάζει γνώσεις γεωλογίας, παλαιοντολογίας, ανθρωπολογίας, υδρολογίας, τοπογραφίας, φυσικής, βιολογίας και αρχαιολογίας και για αυτό το λόγο παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον παράλληλα με την περιπέτεια που προσφέρει.

Όμως, δεν πρόκειται για μια δραστηριότητα για όλους, διότι απαιτεί ειδικές γνώσεις και δεξιότητες και πολύ καλή φυσική κατάσταση. Μέσα στη σπηλιά το άτομο είναι εκτεθειμένο σε πολλούς κινδύνους που περιλαμβάνουν την κατάρρευση οροφής ή βράχων, εγκλωβισμό, υποθερμία, ασφυξία, αλλά και δυσάρεστες συναντήσεις με άγρια ζώα. Παράλληλα, οι εξερευνητές μιας σπηλιάς έρχονται σε επαφή με την ομορφιά των γεωλογικών σχηματισμών, των υπόγειων υδάτων, των απόκοσμων χρωμάτων και ήχων της γης, αλλά και των πρωτόγονων πολιτισμών.

Για την εξερεύνηση σπηλαίων απαιτούνται ειδικά εργαλεία, ενδύματα με γάντια και πηγές φωτισμού, ενώ πάντα η είσοδος σε μια σπηλιά γίνεται σε ομάδες τουλάχιστον τριών ατόμων. Επιπλέον, οι εξερευνητές πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι τα σπήλαια αποτελούν

μοναδικούς θησαυρούς της γης και σε αρκετές περιπτώσεις και του ανθρώπινου πολιτισμού. Για το λόγο αυτό πρέπει όλοι οι σπηλαιολόγοι να προστατεύουν το περιβάλλον, αφήνοντας πίσω τους όσο γίνεται λιγότερα στοιχεία της παρουσίας τους.

2.14.1 CAVING ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα οι πρώτες σπηλαιολογικές έρευνες έγιναν στη δεκαετία του 1930. Μετά από περίπου είκοσι χρόνια ιδρύθηκε η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρία. Το κύριο έργο της Ε.Σ.Ε. άρχισε μετά το 1950 με το ζεύγος Ιωάννη και Άννας Πετροχείλου που εξερεύνησαν και χαρτογράφησαν πάνω από 1000 σπήλαια και ακολούθησαν άλλοι ερευνητές.

Ένας κλάδος όπου απέδωσε σημαντικό έργο η Ε.Σ.Ε. είναι η τουριστική αξιοποίηση σπηλαίων σε πολλές περιοχές της χώρας. Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι η νομοθεσία απαγορεύει την εξερεύνηση από ιδιώτες, παρά μόνο αν είναι μέλη κάποιας σπηλαιολογικής εταιρίας και έχουν άδεια από την Εφορεία Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας, που ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού.

2.14.2 CAVING ΣΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ

Η φύση στα Ιόνια νησιά παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στις θάλασσες του Ιονίου ζουν μερικά σπάνια είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση, όπως η θαλάσσια χελώνα *Caretta- caretta*, η μεσογειακή φώκια *Monachus – monachus*, αλλά και τα συμπαθέστατα δελφίνια. Τα νησιά είναι πλούσια σε βλάστηση με σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, ενώ υπάρχουν πολλά φυσικά αξιοθέατα με ενδιαφέροντα γεωλογικά φαινόμενα.

Σε όλο το Ιόνιο υπάρχουν σπήλαια, χερσαία, θαλάσσια και υποθαλάσσια. Τα πιο μεγάλα και πιο γνωστά σπήλαια βρίσκονται στην

Κεφαλονιά, στη δυτική πλευρά των Παξών, στο Μεγανήσι, στα βόρεια και νοτιοδυτικά της Ζακύνθου, καθώς και στο Σκινάρι, στην τοποθεσία Γαλάζιες Σπηλιές, όπου το νερό παίρνει ένα καταπληκτικό γαλάζιο χρώμα. Γνωστή είναι επίσης και η Χοιροσπηλιά Ευγήρου στη Λευκάδα.

Η Κεφαλονιά παρουσιάζει ιδιαίτερα ενδιαφέροντα γεωλογικά φαινόμενα. Οι Καταβόθρες λίγο έξω από το Αργοστόλι, συγκεντρώνουν το επιστημονικό ενδιαφέρον, αφού τα νερά εισχωρούν από τα βράχια στο εσωτερικό της γης και ακολουθώντας υπόγεια διαδρομή βγαίνουν στην περιοχή της Σάμης, στη λίμνη Μελισσάνη. Η περιήγηση γίνεται με βάρκα από την άκρη της λίμνης, όπου καταλαμβάνει τμήμα ενός μεγάλου σπηλαιίου. Ο θάλαμος του βαράθρου έχει μήκος 160 μέτρων, από τα οποία περισσότερα από το ένα τρίτο καλύπτονται από τη λίμνη (60X40τ.μ.). Η επιφάνειά της βρίσκεται σε βάθος 22 μέτρων, ενώ το βάθος του νερού της φτάνει τα 32 μέτρα. Ένα τυχαίο αρχαιολογικό εύρημα στο ύψωμα του δεξιού μέρους της λίμνης έγινε αφορμή για ανασκαφή. Η έρευνα έφερε στο φως ένα πήλινο ειδώλιο του θεού Πάνα, ένα σφαιρικό δίσκο με παράσταση του Πάνα περιτριγυρισμένου από Νύμφες που χορεύουν, καθώς και μια εντυπωσιακή μορφή νέας γυναίκας, ίσως της νύμφης Μελισσάνθης, που με παραφθορά του ονόματός της έμεινε γνωστή η λίμνη αυτού του μοναδικού βαράθρου με το όνομα Μελισσάνη. Στην αριστερή της πλευρά ξεκινάει το υποβρύχιο σπήλαιο.

Δύο άλλα σημαντικά σπήλαια της Κεφαλονιάς είναι τα δύο λιμνοσπήλαια του βαράθρου Ζερβάτη, στο χωριό Καραβόμυλος. Οι διαστάσεις του βαράθρου είναι 75 X 30 μέτρα με μεγαλύτερο βάθος τα 18 μέτρα. Εντυπωσιακό είναι το σπήλαιο Χιριδόνι, 100 μέτρων, βάθους 40 μέτρων και με κατηφορικό δάπεδο που καταλήγει σε βύθισμα σε μια γαλαρία με νερό, για το οποίο ωστόσο απαιτούνται ιδιαίτερες δεξιότητες. Τέλος, ένα ακόμα πολύ ενδιαφέρον σπήλαιο της Κεφαλονιάς είναι ο

Δρογγαράτης, που απέχει 5χλμ από τη Σάμη. Είναι βαραθρώδες σπήλαιο με εντυπωσιακούς σταλακτίτες, στο οποίο οδηγεί ελικοειδής σκάλα. Το σπήλαιο αυτό είναι ανοικτό για το κοινό, καθώς έχει αξιοποιηθεί τουριστικά. Εκτός από την Κεφαλονιά και η Λευκάδα διαθέτει αξιόλογα σπήλαια. Ένα από αυτά είναι το σπήλαιο Παπανικολής, στη νότια παραλία του νησιού Μεγανήσι. Απέχει 12 ναυτικά μίλια από τη Λευκάδα και μπορεί να το επισκεφτεί κανείς από το Νυδρί με πλοiάρια σε 45 λεπτά. Πήρε το όνομά του από το υποβρύχιο «Παπανικολής», που χρησιμοποιούσε το σπήλαιο ως ορμητήριο κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ακόμα και σήμερα, λόγω των διαστάσεών του, αποτελεί καταφύγιο για βάρκες και ιστιοφόρα σε περιπτώσεις κακοκαιρίας.

Σε όλες τις νοτιοδυτικές ακτές του νησιού υπάρχουν περίπου 40 ενάλια σπήλαια, οι γνωστές «γράβες» με τα γαλαζοπράσινα νερά και φαντασμαγορικούς θόλους, όπου το φως παίζει με το νερό. Οι γνωστότερες γράβες είναι της Υπαπαντής, στα βράχια του Ερημίτη, το Μεγάλο Άντρο, ο Αχάντακας στην Πούντα, η γράβα του Λάντρου και η γράβα Αχάι στον ομώνυμο όρμο. Αυτά τα σπήλαια αποτελούν πανέμορφους γεωλογικούς σχηματισμούς και καταλαμβάνουν την ανατολική πλευρά του νησιού των Παξών. Το σπουδαιότερο από αυτά είναι το σπήλαιο της Υπαπαντής που επιτρέπει σε караβάκι να περνάει μέσα. Σχηματίζει εσωτερική παραλία και στη συνέχεια διακλαδώνεται σε βάθος που δεν έχει εξερευνηθεί ακόμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αφού πρώτα έγιναν οι περιγραφές των αθλημάτων περιπέτειας και αναφορές στα ευεργετικά, για την φυσική κατάσταση του ανθρώπου, στοιχεία, δεν λείπουν ωστόσο και τα αρνητικά.

Αν και πρώτα συνίσταται σε όλους προτού αρχίσουν κάποιο άθλημα περιπέτειας, να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες των ειδικών και να προσέχουν τον εξοπλισμό τους, τα ατυχήματα εξακολουθούν να συμβαίνουν.

Οι τουριστικές δραστηριότητες που αναφέρθηκαν πιο πάνω, χαρακτηρίζονται στην πλειοψηφία τους από έναν σημαντικό βαθμό πραγματικού ρίσκου για την υγεία και την ασφάλεια των συμμετεχόντων.

Δυστυχώς, τα τουριστικά ατυχήματα θεωρούνται ένας από τους κύριους λόγους θνησιμότητας και παθολογίας στους τουρίστες που ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Για τους σκωτσέζους και για τους αμερικανούς αποτελούν τη δεύτερη βασικότερη αιτία θανάτου κατά τη διάρκεια των διακοπών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα επικινδυνότητας αποτελεί το ατύχημα που έγινε στον Λούσιο ποταμό της Αρκαδίας. Στο ατύχημα αυτό φάνηκε η σοβαρότητα των κινδύνων που ελλοχεύουν στις δραστηριότητες περιπέτειας, αλλά και η αδυναμία του κρατικού μηχανισμού να λάβει τα απαραίτητα μέτρα και να κινητοποιηθεί άμεσα.

Ο χιονοδρομικός τουρισμός, η ορειβασία, καθώς και άλλες δραστηριότητες τουρισμού περιπέτειας στις περισσότερες εκφάνσεις τους, κρύβουν πολλούς κινδύνους για τους τουρίστες που συμμετέχουν, είτε διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τις τεχνικές γνώσεις είτε

όχι. Η αναρρίχηση, κάποιες μορφές σκι, η εξερεύνηση σπηλαίων, είναι κάποιες από τις υψηλού κινδύνου δραστηριότητες.

Συνεπώς, προκύπτει το θέμα του βαθμού της κρατικής παρέμβασης, αλλά και του επιπέδου ελέγχου των δραστηριοτήτων αυτών από σώματα και φορείς που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια. Κάποιοι διεθνείς κώδικες ασφαλείας της τουριστικής βιομηχανίας έχουν εφαρμοστεί στις πιο επικίνδυνες τουριστικές δραστηριότητες. Παρόλα αυτά, είναι αναγκαίο να επεκταθούν και στις υπόλοιπες δραστηριότητες.

3.2 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα φάση γίνεται αναφορά σε ατυχήματα που συνέβησαν σε δραστηριότητες περιπέτειας και παρατίθενται ανάλογα άρθρα:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ
ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΤΟ 2006

Η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης δημιούργησε μια στατιστική μελέτη, η οποία περιλαμβάνει 236 συμβάντα που έλαβαν χώρα στα ελληνικά βουνά από το 1931 μέχρι και σήμερα. Η μελέτη αυτή εκτός από την ιστορική καταγραφή των γεγονότων, έχει ως στόχο την αναζήτηση της συχνότητας των ατυχημάτων και των κυριότερων αιτιών τους, την καταγραφή των πιο επικίνδυνων βουνών και τον χαρακτηρισμό των πιο

επικίνδυνων μηνών, κατά τη διάρκεια των οποίων είναι αυξημένες οι πιθανότητες εκδήλωσης ατυχήματος. Με αυτόν τον τρόπο η ΕΟΔ αποκτά τη δυνατότητα να κάνει ένα είδος πρόβλεψης των ατυχημάτων και να είναι σε αυξημένη επιφυλακή τους μήνες υψηλής επικινδυνότητας για αμεσότερη και αποτελεσματικότερη επέμβαση. Επιπλέον, με βάση τη στατιστική οργανώνονται ειδικές εκπαιδευτικές ασκήσεις με μεγαλύτερη βαρύτητα στο είδος των ατυχημάτων που εμφανίζονται συχνότερα, στα βουνά που χαρακτηρίζονται ως πιο επικίνδυνα.

Σύμφωνα λοιπόν με τη στατιστική αυτή, τα ατυχήματα στα ελληνικά βουνά κατά το 2006 παρουσίασαν σημαντική αύξηση σε ποσοστό 50% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Η αύξηση των ατυχημάτων είχε προβλεφτεί από την Ε.Ο.Δ η οποία εξέδωσε σχετικό δελτίο τύπου τον Απρίλιο ενημερώνοντας τους ορειβάτες για τις δυσοίωνες προβλέψεις σχετικά με τα ορειβατικά ατυχήματα στη χώρα.

Πιο αξιοσημείωτο όμως είναι το γεγονός ότι το 40% των ατυχημάτων αυτών είναι θανατηφόρα, ένα ποσοστό αρκετά υψηλό για τα ελληνικά δεδομένα το οποίο προκαλεί ανησυχία και προβληματισμό στην ορειβατική κοινότητα.

Τα βασικότερα αίτια για την αύξηση των ατυχημάτων οφείλονται κυρίως στον ανθρώπινο παράγοντα και έχουν να κάνουν με την υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων των ορειβατών, την ελλιπή πληροφόρησή τους για τα βουνά, την ανεπαρκή τους εκπαίδευση και την έλλειψη του κατάλληλου εξοπλισμού.

Όσον αφορά το νομό Τρικάλων, τα ορειβατικά ατυχήματα παρουσιάζουν σημαντική μείωση σε ποσοστό που αγγίζει το 90% και αποτελεί συνέχεια της περσινής χρονιάς κατά την οποία η μείωσή τους άγγιξε το 83%.

Παρ' όλα αυτά όμως, εξακολουθεί να κατέχει σταθερά τη δεύτερη θέση στη λίστα των ορεινών και ορειβατικών ατυχημάτων με ποσοστό

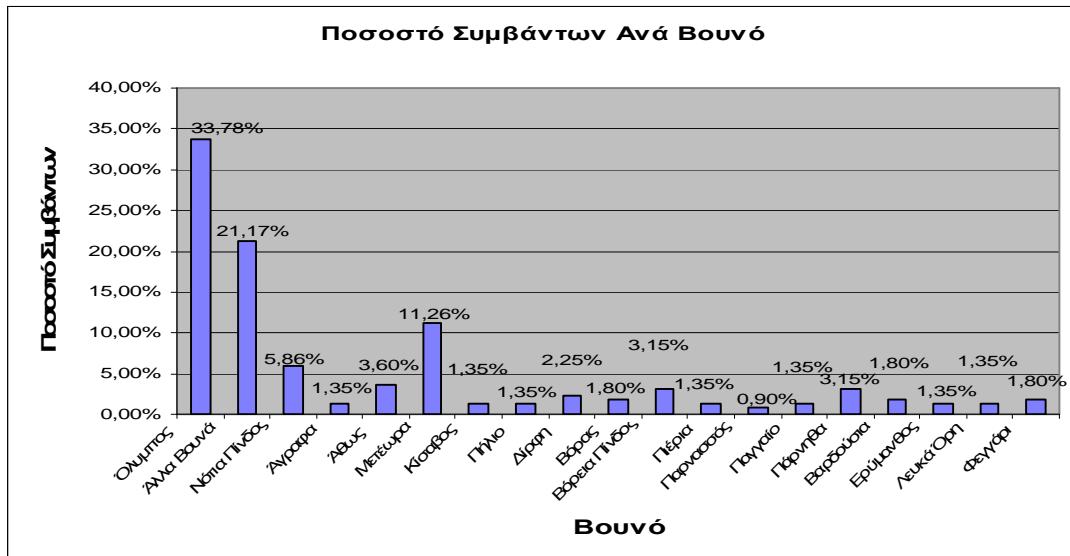
16,7% πίσω από το νομό Πιερίας ο οποίος λόγω της ύπαρξης του Ολύμπου βρίσκεται στην πρώτη θέση με ποσοστό 36%. Ο ορεινός τουρισμός στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει έξαρση και τα λεγόμενα extreme sports (ακραία αθλήματα) έχουν γίνει της μόδας. Έτσι, ο πλούσιος ορεινός όγκος του νομού Τρικάλων μοιάζει ιδανικός προορισμός για τους λάτρεις της φύσης και της περιπέτειας και η Πίνδος και τα Μετέωρα αποτελούν κάθε χρόνο πόλο έλξης για χιλιάδες επισκέπτες με αποτέλεσμα να αυξάνονται σημαντικά οι πιθανότητες εκδήλωσης κάποιου ορειβατικού ατυχήματος. Επίσης, ο μεγάλος αριθμός των κατοίκων που ζουν μόνιμα στο ορεινό τμήμα του νομού και αναγκάζονται να εκδηλώνουν διάφορες δραστηριότητες, πολλές φορές μάλιστα κάτω από αντίξοες καιρικές και γεωμορφολογικές συνθήκες, συντελεί στην αύξηση των πιθανοτήτων για εκδήλωση ορεινού ατυχήματος.

Σύμφωνα πάντα με τη στατιστική της ΕΟΔ, ο Αύγουστος είναι ο μήνας κατά τη διάρκεια του οποίου εκδηλώνονται τα περισσότερα ατυχήματα με ποσοστό 16,22%. Αυτό συμβαίνει διότι τότε τα βουνά έχουν αυξημένη επισκεψιμότητα εκδρομέων και τουριστών, η πλειοψηφία των οποίων δεν είναι ορειβάτες παρά άπειροι πεζοπόροι. Δεύτερος κατά σειρά μήνας υψηλής επικινδυνότητας είναι ο Μάιος με ποσοστό 11,26% και τρίτος ο Δεκέμβριος με 9,9%, ποσοστό που προσδίδεται στο γεγονός ότι περιλαμβάνονται οι αργίες των εορτών με αποτέλεσμα να αυξάνεται η κίνηση στα βουνά.

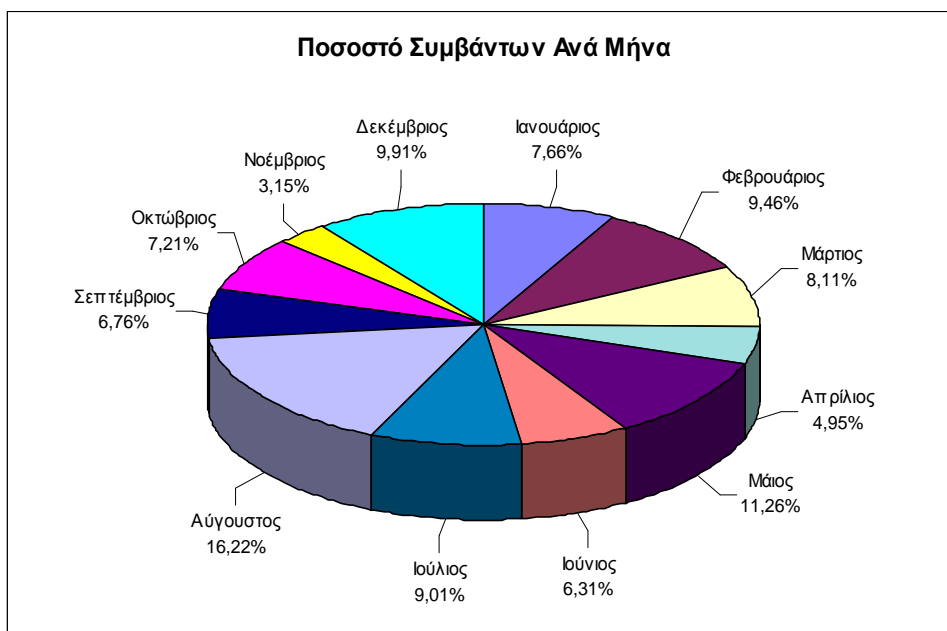
Κυριότερο αίτιο ατυχημάτων είναι η πτώση με ποσοστό 55% και ακολουθούν η απώλεια προσανατολισμού με 13,5 % και ο εγκλωβισμός σε βράχια με 9,5%. Τέλος, η πιθανότητα ένα ατύχημα να είναι αναίμακτο περιορίζεται στο 29% αφού τα ατυχήματα με τραυματίες αγγίζουν το 30% και τα θανατηφόρα το 45%.

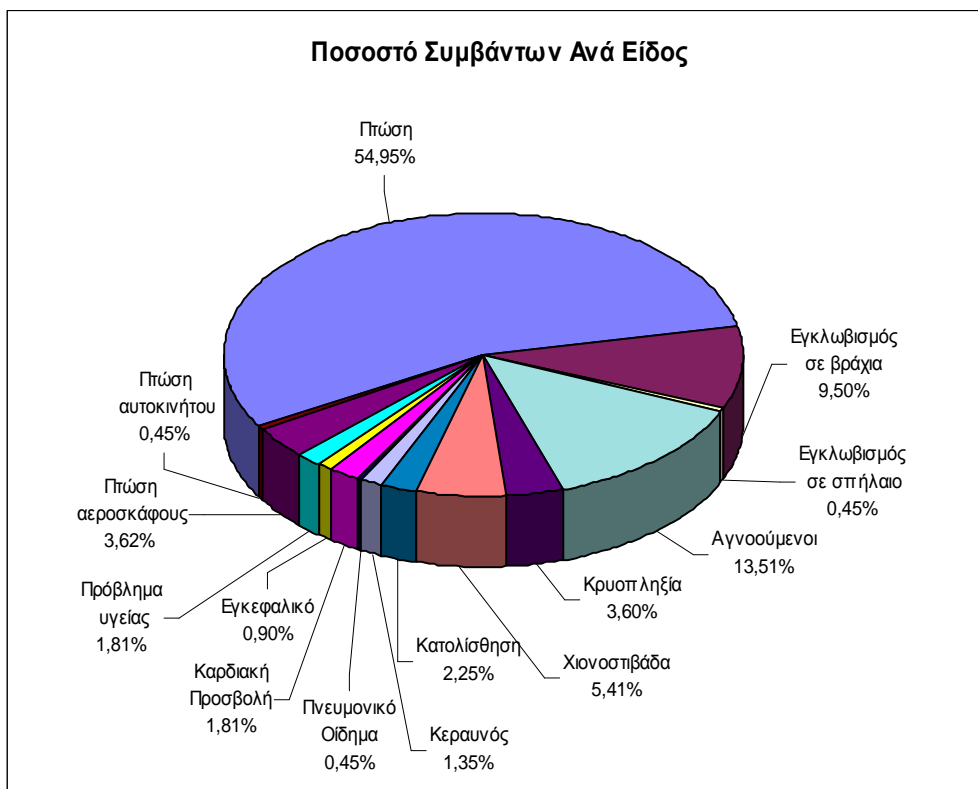
Η ΕΟΔ Τρικάλων σε συνεργασία με την ΕΟΔ Θεσσαλονίκης και τα άλλα παραρτήματα της χώρας, είναι σε αυξημένη επιφυλακή για την αντιμετώπιση ατυχημάτων με αφορμή την αυξημένη κίνηση που παρουσιάζουν τα ορεινά της χώρας και του νομού Τρικάλων λόγω των αργιών των εορτών.

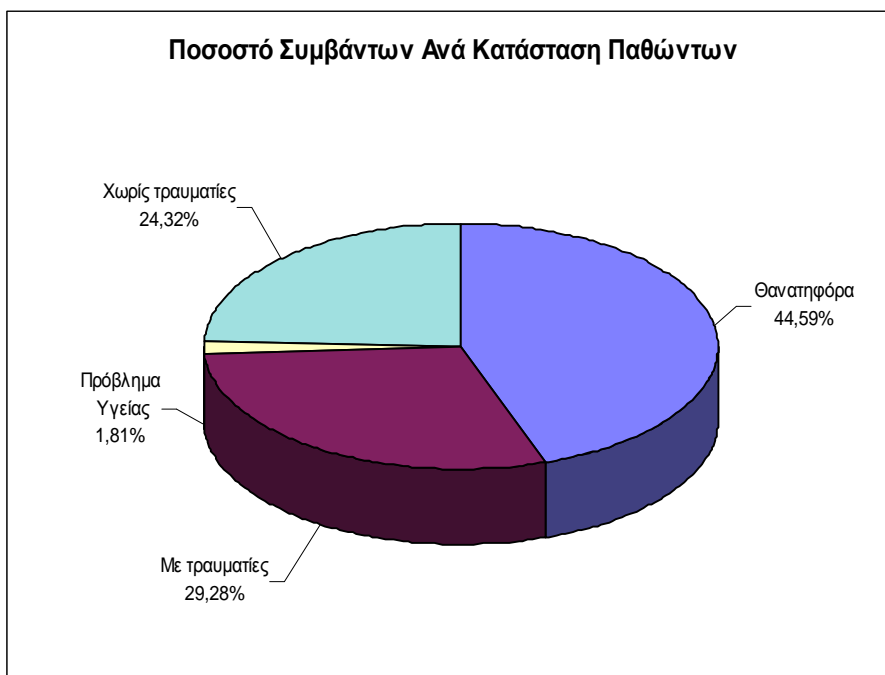
γράφημα 1: Ο Όλυμπος είναι το πρώτο βουνό σε ατυχήματα με ποσοστό 33,78% και ακολουθούν τα Μετέωρα με 11,26% και η Νότια Πίνδος με 5,86% τα οποία μας δίνουν το 17,12% του νομού Τρικάλων

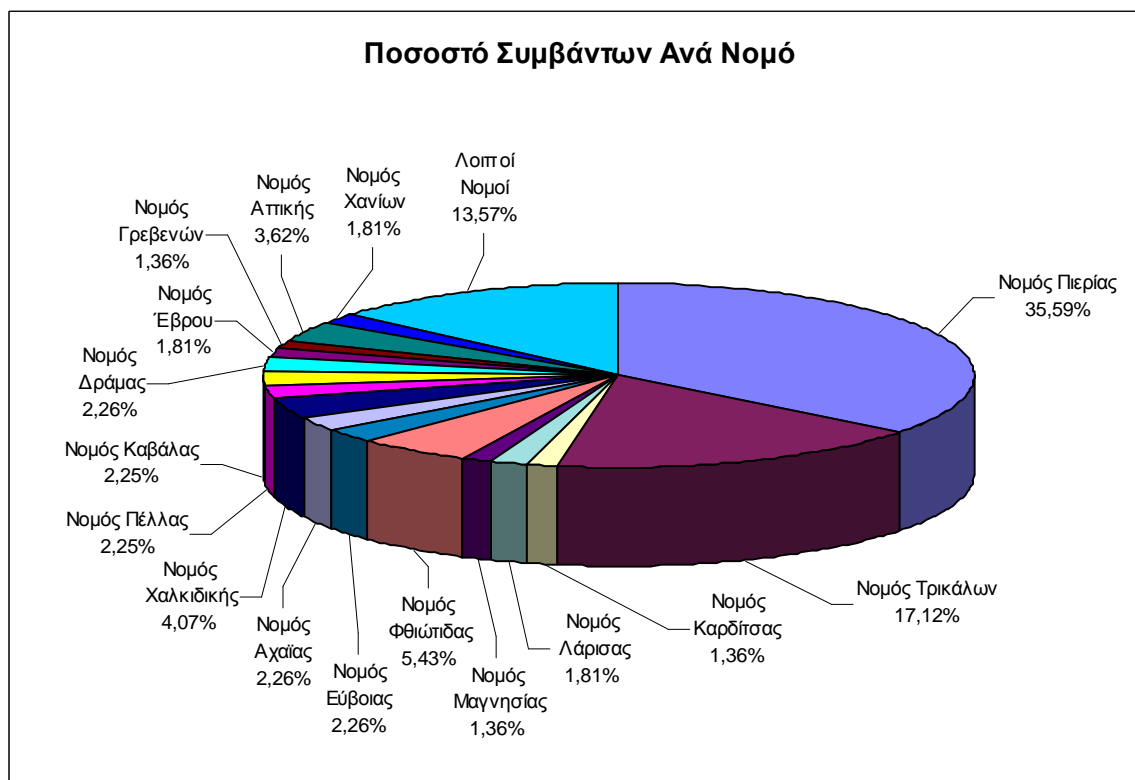
γράφημα 2: Ο Αύγουστος είναι πρώτος σε ποσοστό ατυχημάτων με 16,22% και ακολουθούν ο Μάιος με ποσοστό 11,26% και ο Δεκέμβριος με 9,91%

γράφημα 3: Η πτώση αποτελεί αιτία για τα περισσότερα από τα μισά συμβάντα στα ελληνικά βουνά με ποσοστό 55%

γράφημα 4: Το 76% των συμβάντων έχουν άσχημη κατάληξη αφού το 44,59% αυτών είναι θανατηφόρα και τα συμβάντα με τραυματίες αγγίζουν το 30% ενώ σε 2% ανέρχονται τα συμβάντα με πρόβλημα υγείας

γράφημα 5: Ο νομός Πιερίας είναι πρώτος σε ατυχήματα, λόγω του Ολύμπου, και ακολουθεί ο νομός Τρικάλων με ποσοστό 17,12%, λόγω της Πίνδου και των Μετεώρων

EditoriA-Z , 14 Φεβρουαρίου 2005

«Μια ακόμα τραγωδία για την ελληνική ορειβασία, ρίχνει βαριά τη σκιά της στο ξεκίνημα της νέας εβδομάδας. Πέντε άνθρωποι έχασαν (άδικα) τη ζωή τους το μεσημέρι της Κυριακής στο Μαίναλο της Αρκαδίας από όγκο χιονιού που τους έθαψε λίγο πιο κάτω απ την κορυφή του βουνού. Οι αυξημένες χιονοπτώσεις των τελευταίων ημερών δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για να γίνει το κακό σε ένα αντικειμενικά εύκολο βουνό. Μια συνηθισμένη κυριακάτικη πεζοπορική εξόρμηση κατέληξε σε απίστευτη τραγωδία. Θα μπορούσε άραγε να γίνει κάτι που δεν έγινε για να αποφευχθεί το συμβάν; Απ ότι φαίνεται από τις πρώτες εκτιμήσεις, όλα θα ήταν καλά αν η ομάδα επέστρεφε από την διαδρομή της ανάβασης, αλλά είναι νωρίς να βγουν και οριστικά συμπεράσματα. Πάντως η απώλεια ήταν υπερβολικά μεγάλη για τον τύπο του ατυχήματος...»

3.3 Ατυχήματα στο Queenstown

Οι οικονομικές συνέπειες των θανάτων ήταν σημαντικές και υπολογίζεται ότι η αγορά του ράφτινγκ μειώθηκε δραματικά από 500 δραστηριότητες την ημέρα σε λιγότερο από 50 και οδήγησε σε τουριστικές δαπάνες του Queenstown. Ακολούθησαν ποινικές διώξεις για τον θάνατο του Βρετανού τουρίστα Sean Farrell, που πέθανε τον Νοέμβριο του 1994, ενώ άλλες εταιρείες ακύρωσαν ταξίδια εξαιτίας προειδοποιήσεων για καταρρακτώδεις βροχές και χιονοστιβάδες, μια

ομάδα ράφτινγκ είχε ήδη ξεκινήσει με δύο σκάφη. Κατά το συμβάν αυτό και ο οδηγός, αλλά και ο διευθυντής της ομάδας καταδικάστηκαν για αμέλεια ή αμελή λειτουργία ενός σκάφους θέτοντας σε κίνδυνο τους επιβαίνοντες, σύμφωνα με νομοθετική διάταξη.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν νομικές έρευνες για την κατανόηση των στάνταρντ του ράφτινγκ αφρισμένων νερών από την Αρχής Θαλάσσιας Ασφάλειας (Maritime Safety Authority, MSA). Παρά τις αναφορές της MSA, που περιελάμβαναν μια καθ' όλα ιδιόμορφη μέθοδο ανάλυσης κόστους-οφέλους της διάσωσης ζώων των συμμετεχόντων, επεσήμαναν επίσης πολλά λάθη στην δικαιοσύνη, ρίχνοντας τις ευθύνες στις εταιρείες ράφτινγκ ως εξής:

Το προσωπικό των εταιρειών αυτών αποτελείται από νέους άνδρες με πάθος για την περιπέτεια. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι ανώριμοι και ζουν στα άκρα. Επίσης υπάρχει μια πολύ σημαντική διαφορά ανάμεσα στους πελάτες και στους οδηγούς ως προς τις προοπτικές του ταξιδιού. Οι οδηγοί σκέφτονται την δική τους διασκέδαση, ενώ οι πελάτες επιθυμούν μια περιπέτεια, χωρίς τραγωδίες, για να ξεφύγουν από την ρουτίνα. Γενικά όμως το πρόβλημα είναι η έλλειψη ενός κατανοητού πλαισίου κανονισμών, η έλλειψη γνώσεων για τα ατυχήματα στον τουρισμό περιπέτειας, ενώ τα λιγοστά χρήσιμα στοιχεία που υπάρχουν για την αντιμετώπιση του θέματος, είναι διάσπαρτα και δεν διατίθενται σε μορφή που θα μπορούσε να λύσει το πρόβλημα των ατυχημάτων. Αντίθετα, υπάρχουν οι στατιστικές που δείχνουν ότι τα θανάσιμα περιστατικά στις εναέριες δραστηριότητες είναι 1-8 προς 100.000. (Bentley T.A., 2001, σελ. 32 – 34)

3.4 Ασφάλεια στον τουρισμό περιπέτειας

Εξαιτίας των κινδύνων που εμπεριέχει ο τουρισμός περιπέτειας σημαντικό είναι και το θέμα της ασφάλειας. Επειδή οι κίνδυνοι και τα ατυχήματα είναι δυστυχώς αυξημένα, οι διοργανωτές πρέπει να είναι περισσότερο ενημερωμένοι και έτοιμοι, προκειμένου να μπορέσουν να χειριστούν θέματα ασφάλειας.

Από την άλλη πλευρά και οι τουρίστες θα πρέπει να είναι πολύ καλά προετοιμασμένοι και ενήμεροι, πριν αποφασίσουν να αγοράσουν πακέτα τουρισμού περιπέτειας, ενώ καλό θα ήταν να έχουν μια σχετικά καλή φυσική κατάσταση.

Προκειμένου οι tour operators να παρέχουν ασφαλή ταξίδια στους πελάτες τους, αλλά και για να θεωρούνται οι ίδιοι αξιόπιστοι θα πρέπει να ακολουθηθούν τα εξής μέτρα:

- Ο κάθε διοργανωτής πακέτων τουρισμού περιπέτειας θα πρέπει να έχει ειδική άδεια από το υπουργείο τουρισμού της χώρας στην οποία έχει την έδρα του, και να αναγνωρίζεται επίσημα σαν «**adventure tourism operator**». Αυτό πέρα από τα πλεονεκτήματα που του παρέχονται, αναγνωρίζεται επίσημα και στα κράτη στα οποία δραστηριοποιείται.
- Πρόσληψη άρτια εκπαιδευμένου προσωπικού από δημόσιο ή ιδιωτικό εκπαιδευτικό φορέα. Επιπλέον όλα τα μέλη του ανθρώπινου δυναμικού, τα οποία λαμβάνουν ενεργά μέρος θα πρέπει να έχουν γνώσεις και εμπειρία σε θέματα παροχής πρώτων βοηθειών.
- Ύπαρξη υψηλών standards σε θέματα ασφάλειας (πχ. ISO)
- Υπολογισμός του ελάχιστου λειτουργικού κόστους και σωστός καταμερισμός του. Συνήθως παρατηρείται μείωση στα έξοδα για τον εξοπλισμό ασφάλειας, προκειμένου να

υπάρξει αύξηση των κερδών με συνέπεια την μείωση των επιπέδων ασφάλειας.

- Αγορά του καλύτερου εξοπλισμού και επιλογή αξιόπιστων προμηθευτών. Οι αγορές φθηνού εξοπλισμού και χαμηλών standards θα έχει δυσάρεστα αποτελέσματα. Ουσιαστικά το προσωπικό θα πρέπει να ενημερώνεται διαρκώς για τις εξελίξεις στον τομέα του εξοπλισμού, έχοντας επαφές με ξένους οίκους, να επισκέπτονται εκθέσεις και να φροντίζουν για την αρτιότητα του εξοπλισμού ιδιαίτερα σε θέματα ασφαλείας.
- Άριστη γνώση της περιοχής και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της (κλίμα, χλωρίδα, πανίδα κλπ) που σε συνδυασμό με την εμπειρία και την δοκιμαστική υλοποίηση της κάθε δραστηριότητας ελαχιστοποιεί την πιθανότητα απρόβλεπτων καταστάσεων.
- Ύπαρξη σωστής πολιτικής μέτρων ασφαλείας τόσο για τους πελάτες όσο και για το προσωπικό.
- Να ακολουθούνται συγκεκριμένες ασφαλιστικές και περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες καθορίζονται από τη χώρα προορισμού αλλά και από τη χώρα δραστηριοποίησης.
- Προγράμματα και σεμινάρια επανεκπαίδευσης του προσωπικού.
- Εφαρμογή του risk assessment (αξιολόγηση κινδύνου), δηλαδή να γίνονται δοκιμές προσδιορισμού του κινδύνου, με σκοπό την εγκατάσταση εσωτερικού κανονισμού ασφαλείας προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες συνθήκες της κάθε δραστηριότητας. (<http://www.nolimits.com.gr>)

3.5 Θεσμικό πλαίσιο τουρισμού περιπέτειας στην Ελλάδα

Η τραγωδία στο Λούσιο ποταμό ανέδειξε τη χαοτική κατάσταση, η οποία επικρατεί στον τομέα των ειδικών μορφών τουρισμού, στις οποίες ανήκει και ο τουρισμός περιπέτειας. Οι μορφές αυτές τουρισμού μπορούμε να πούμε ότι παρουσιάζουν σχετική ανάπτυξη στην Ελλάδα.

Τα extreme sports είναι μια σημαντική υπόθεση για την Ελλάδα, αλλά πρέπει να υπάρχουν κανόνες. Το νομικό πλαίσιο είναι δυστυχώς ανύπαρκτο, ενώ το καθεστώς χορήγησης άδειας και λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων υπαίθριων δραστηριοτήτων είναι ανεξέλεγκτο. Είναι ένας δύσκολος τομέας και σαν επάγγελμα οδεύει σε αδιέξοδο. Η έναρξη λειτουργίας είναι αρκετά εύκολη χωρίς να πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις, ενώ ο ιδιοκτήτης μπορεί να συμμετάσχει και σε πρόγραμμα επιδότησης, χωρίς να υπάρχει καμία απολύτως εμπειρία και εξειδίκευση στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Πολλές από τις εταιρείες τουρισμού περιπέτειας λειτουργούν με άδεια επιτηδευματία, την οποία προμηθεύονται από την οικεία νομαρχία, και η οποία έχει την ευθύνη να εποπτεύει την εταιρεία.

Από το 2003 ξεκίνησε μία αλληλογραφία με τα αρμόδια Υπουργεία από κάποιες εταιρείες, ενώ παράλληλα η **HATTA** ακολούθησε ένα διεθνές σύστημα εκπαίδευσης ζητώντας από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον εναλλακτικό τουρισμό να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους. Όμως αφενός η πολιτεία δεν προχώρησε σε ένα θεσμικό πλαίσιο, που θα λειτουργούσε ως ασπίδα προστασίας και αφετέρου δεν ανταποκρίθηκαν όλες οι τουριστικές εταιρείες.

Οπότε πλέον κρίνεται αναγκαία η κάλυψη του θεσμικού κενού για τις υπαίθριες δραστηριότητες τουρισμού, τις ήπιες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, τις ήπιες εναλλακτικές μορφές τουρισμού και αγροτουρισμού

και τις εταιρείες που απασχολούνται με το αντικείμενο αυτό έτσι ώστε να διαμορφωθούν προδιαγραφές ασφάλειας και ποιότητας αλλά και να εξασφαλιστεί και να πιστοποιείται η τεχνογνωσία τους. Στην έκδοση της «Αγροτουριστικής Α.Ε» τον Ιούνιο του 2007, το θεσμικό αυτό κενό χαρακτηρίζεται επικίνδυνο, ενώ επισημαίνεται ότι οι συναρμόδιες υπηρεσίες Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού κάνουν αντιφατικές δηλώσεις σύμφωνα με το ποιος έχει την ευθύνη έγκρισης και ελέγχου σωστής λειτουργίας των διοργανωτών.

Από την άλλη όμως πλευρά, οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες του χώρου βρίσκονται σε απόγνωση και προσπαθούν, με δικές τους ενέργειες, να βρουν την ισχύουσα νομοθεσία, ιδιαίτερα μετά την τραγική κατάληξη της εκδρομής στο Λούσιο ποταμό, που προκάλεσε τα εύλογα αναπάντητα ερωτήματα της συγκεκριμένης κατηγορίας τουριστών.

Οπότε αυτό που πρέπει να γίνει είναι:

α) να προβούν σε ενέργειες οι συναρμόδιες υπηρεσίες για τη θεσμική προστασία των δραστηριοτήτων τουρισμού περιπέτειας– αγροτουρισμού, προκειμένου και οι επιχειρήσεις να γνωρίζουν τους κανόνες και οι τουρίστες να είναι ασφαλείς

β) και να υλοποιηθεί το ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο, που θα διαμορφώνει τις προδιαγραφές για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις μορφές εναλλακτικού τουρισμού.

(<http://www.traveltimes.gr>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός περιπέτειας είναι ένα σημαντικό στοιχείο του εγχώριου τουρισμού στο Ηνωμένο Βασίλειο, ιδιαίτερα στην Σκωτία και στην Ουαλία, καθώς επίσης και σε πολλούς ακόμα προορισμούς της Αγγλίας όπως οι περιοχές Lake District, Peak District, Yorkshire, South West και South Coast. Ταυτόχρονα αναπτύσσεται όλο και πιο πολύ, ενώ γίνεται πιο δημοφιλής αυτή η μορφή τουρισμού και σε άλλες χώρες όπου οι συνθήκες είναι κατάλληλες για δραστηριότητες περιπέτειας. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν οι Δολομιτικές Άλπεις στην Ιταλία, οι χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία (το Queenstown θεωρείται η «πρωτεύουσα της περιπέτειας»), ο Καναδάς, η Λατινική Αμερική, τα νησιά της Καραϊβικής και κάποιες από τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

Έναν από αυτούς τους προορισμούς αποτελεί και η χώρα μας. Ολοένα και περισσότερους φανατικούς οπαδούς αποκτούν στην Ελλάδα τα «extreme sports». Οι ολιγοήμερες αποδράσεις του Σαββατοκύριακου συνδυάζονται με μια δόση αδρεναλίνης, καθώς πολλοί Έλληνες επιλέγουν να προσθέσουν δυναμισμό και περιπέτεια στις εκδρομές τους μακριά από την πόλη.

Η μορφολογία του εδάφους στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τους πολυάριθμους ορεινούς όγκους με τα φαράγγια τους από τα οποία πηγάζουν ορμητικοί μικροπόταμοι. Τα περιορισμένα άλλα πυκνά σε βλάστηση δάση τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως οικοσυστήματα και προστατεύονται από διάφορες συνθήκες. Τα παραπάνω συναντούνται

στην ηπειρωτική χώρα, τα νησιά, οι παραλίες και οι ακρογιαλιές δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον ως προς τον τουρισμό περιπέτειας.

Η ηπειρωτική Ελλάδα είναι από τα πιο κατάλληλα μέρη στον κόσμο για την δραστηριοποίηση των "extreme sports". Σε αυτό βοηθά πολύ το κλίμα και το επιβλητικό τοπίο της ελληνικής φύσης καθώς μοιάζει να είναι ειδικά διαμορφωμένο για δράση και περιπέτεια.

Οι κακοτράχαλοι δρόμοι και μονοπάτια μέσα από δάση σκιερά και ξεχασμένα χωριά συνθέτουν έναν κόσμο άγριας φυσικής ομορφιάς και περιπέτειας. Εξάλλου στην Ελλάδα βρίσκονται και μερικά από τα καλύτερα ποτάμια και πιο κατάλληλα για rafting και canoe-kayak.

Τα τελευταία πέντε χρόνια τα γραφεία που παρέχουν εξορμήσεις τουρισμού περιπέτειας στην Ελλάδα, οργανώνονται χρόνο με τον χρόνο καλύτερα και παρέχουν στους καταναλωτές υψηλής ποιότητας προγράμματα με άριστη υποστήριξη. «Οι υπαίθριες δραστηριότητες στην Ελλάδα γνωρίζουν τα τελευταία χρόνια συνεχή ανάπτυξη. Η ετήσια αύξησή τους είναι της τάξης του 20-30%», σημειώνει ο γενικός διευθυντής της εταιρείας No Limits, κ. Νίκος Κυρίτσης. Κυρίαρχη δραστηριότητα είναι το rafting, καθώς υπάρχουν διαδρομές που απευθύνονται σχεδόν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και τα εισοδήματα. Μικρότερη άνοδο σημειώνουν η πεζοπορία και η κατάβαση σε φαράγγια.

Κορυφαία στον χώρο της είναι η εταιρεία Trekking Hellas (ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι μόνο στα προγράμματα της Trekking Hellas παίρνουν μέρος κάθε χρόνο περίπου 15.000 Έλληνες) που προσφέρει τις υπηρεσίες της σ' όλον τον ελλαδικό χώρο. Οι υπεύθυνοι της εταιρείας υπογραμμίζουν ότι η περίοδος αιχμής για τα συγκεκριμένα προγράμματα εντοπίζεται από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Απρίλιο, ενώ κάνουν λόγο για ειδική μορφή τουρισμού την οποία οι Έλληνες γνωρίζουν τα τελευταία χρόνια. Πολύ καλές εταιρείες είναι επίσης οι: Paddler, Alpin Club, Μετάβαση, Αδρεναλίνη και Forestland. Οι

παραπάνω εταιρείες έχουν τις βάσεις τους στην Αθήνα έχοντας όμως και γραφεία υποστήριξης στις περιοχές δράσης τους παρέχοντας στους πελάτες τους τον κατάλληλο εξοπλισμό. Η ανταπόκριση που βρίσκουν οι υπαίθριες εναλλακτικές δραστηριότητες καταδεικνύεται και από τον πολλαπλασιασμό των εταιρειών του κλάδου. «Στην Ελλάδα το συγκεκριμένο μοντέλο αναψυχής ήρθε τη δεκαετία του 90 και σταδιακά εδραιώθηκε η αντίληψη πως απευθύνεται σε όλη την οικογένεια. Σήμερα υπάρχουν στη χώρα μας περίπου 30 εταιρείες που ασχολούνται με αποδράσεις τέτοιου είδους», διευκρινίζει ο κ. Τζώρτζης Ρούσσο, υπεύθυνος Τύπου του Alpin Club. Αξίζει να σημειωθεί πως ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας προσφέρει τέτοια τουριστικά πακέτα, ενώ εναλλακτικές αποδράσεις υλοποιεί και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.

Μερικές από αυτές έχουν και δικά τους καταλύματα και ξενώνες. Όσο αφορά το προσωπικό αυτό βασίζεται κυρίως σε ανθρώπους με μεράκι και αγάπη για την φύση και την περιπέτεια. Επίσης παρατηρείται ένα «πάντρεμα» μεταξύ ανθρώπων με γνώσεις και σπουδές στον τουρισμό με ανθρώπους με γνώσεις και σπουδές στον αθλητισμό.

4.2 ΔΗΜΟΦΙΛΕΙΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Σε όλη σχεδόν την έκταση της χώρας υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την διεξαγωγή δραστηριοτήτων περιπέτειας οποιασδήποτε μορφής:

- σκι στα χιονοδρομικά κέντρα Καϊμακτσαλάν, 3-5 Πηγάδια, Μέτσοβο, Καλάβρυτα, Παρνασσός, Περτούλι, Βάλια Κάλντα
- ράφτινγκ, κανό καγιάκ στους ποταμούς Λούσιο, Άραχθο, Βοϊδομάτη, Αώο, Νέστο, Έβρο

- ορειβασία, πεζοπορία στα όρη Όλυμπος, Μαίναλο, Γκαμήλα, Τυμφρηστός, Μιτσικέλι, Τζουμέρκα, Ταΰγετος
- windsurf στα νησιά του Αιγαίου και των Κυκλάδων
- scuba diving στα νησιά του Ιονίου, τις Σποράδες

Τα παραπάνω είναι μόνο μερικά παραδείγματα. Πιο κάτω γίνεται μια ειδικότερη αναφορά στους πιο δημοφιλείς προορισμούς και ποια δραστηριότητα περιπέτειας ευνοούν.

4.2.1 Σπορ περιπέτειας στην περιοχή Κόνιτσας

Στην περιοχή της Κόνιτσας Ιωαννίνων εκτός από το εξαιρετικό φυσικό τοπίο, οι λάτρεις των σπορ περιπέτειας θα έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν πολλά από αυτά. Παράλληλα στην περιοχή της Κόνιτσας διοργανώνονται κάθε χρόνο αγώνες με αγωνίσματα περιπέτειας που περιλαμβάνουν:

- Πτήσεις με αλεξίπτωτο πλαγιάς (παραπέντε)
- Καγιάκ
- Ποδήλατο βουνού
- Αναρριχήσεις
- Rafting
- Διάβαση ποταμού
- Διάσχιση φαραγγιού και άλλα

Καγιάκ στον ποταμό Αώο

Διάσχιση χαράδρας Αώου

4.2.2 Snowboard στη Βασιλίτσα

Το χιονοδρομικό κέντρο της Βασιλίτσας αποτελεί παράδεισο για τους snowboarders, προσελκύοντας λάτρεις από όλη την Ελλάδα. Η καθιέρωση του χιονοδρομικού κέντρου της Βασιλίτσας ως προπύργιου των extreme δραστηριοτήτων

χιονιού, αναζωογόνησε την περιοχή των Γρεβενών, καθιστώντας την σημαντικό κέντρο δραστηριοτήτων περιπέτειας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Βρίσκεται σε ύψος 1.750 μέτρων μέσα σε πυκνό δάσος με οξιές και ρόμπολα. Το χιονοδρομικό κέντρο απέχει 45 χλμ από τα Γρεβενά και έχει χιόνι κατά το μεγαλύτερο διάστημα της χειμερινής περιόδου.

Μπορεί κανείς να το επισκεφτεί και από το Δίστρατο του νομού Ιωαννίνων, καθώς το κέντρο βρίσκεται στα σύνορα των δύο νομών. Διαθέτει 16 πίστες σκι διαφορετικών βαθμών δυσκολίας και ειδική πίστα half pipe για snowboard. Οι snowboarders λατρεύουν τη Βασιλίτσα, καθώς εκεί έγινε το πρώτο jump contest και το πρώτο half pipe της Ελλάδας. Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια άνοιξαν και άλλα snowboard parks οι φανατικοί του είδους προτιμούν την Βασιλίτσα. Λειτουργεί σαλέ ύπνου και φαγητού, ενώ υπάρχει και χώρος φύλαξης και απασχόλησης παιδιών. Ανεβαίνοντας στο χιονοδρομικό κέντρο με τα διπλά καρεκλάκια του αναβατήρα, ο snowboarder αντικρίζει μια θέα που θυμίζει πίνακα, αφού το χιονοδρομικό βλέπει στην κοιλάδα των Γρεβενών, τις οροσειρές Αστράκα και Γκαμήλα, τις λίμνες Φλέγγας και Σμόλικα.

Στη Βασιλίτσα μπορεί κανείς να κάνει snowboard ακόμα και όταν έχει ομίχλη, έχοντας ως σημείο αναφοράς τα δέντρα σε αντίθεση με τα

γυμνά τοπία των χιονοδρομικών κέντρων της Νότιας Ελλάδας. Αυτό όμως, προϋποθέτει να γνωρίζει καλά το βουνό ο snowboarder, καθώς τα ρόμπολα είναι ίδια και δεν είναι λίγοι οι σκιέρ που βρέθηκαν στο Δίστρατο αντί της Βασιλίτσας ή χρειάστηκε να περπατήσουν περίπου πέντε ώρες στο χιόνι για να βρουν τη βάση του λίφτ. Από την κορυφή του αναβατήρα μπορεί κανείς να κάνει και εκτός πίστας διαδρομή, με φυσικές ράμπες που απογειώνουν τα snowboards σε εντυπωσιακά άλματα και σλάλομ ανάμεσα στις οξιές. Ωστόσο, η μεγαλύτερη συνάντηση γίνεται στην πίστα half pipe, όπου παρουσιάζονται οι πιο δύσκολες φιγούρες. Τα γραφεία εναλλακτικών δραστηριοτήτων και οι σχολές εκμάθησης σκι και snowboard ενοικιάζουν εξοπλισμό, έλκηθρα, χιονορακέτες, ακόμη και φουσκωτές βάρκες για snowrafting. Αυτή είναι και η τελευταία μόδα για τους φανατικούς του χιονιού, που κατεβαίνουν τις πλαγιές της Γομάρας δυο-δυο σε ένα hot dog ή ομαδικά σε μια βάρκα για rafting. Η θέση τους, για λόγους ασφαλείας, βρίσκεται εκτός πίστας, ενώ το κοινό τους αυξάνεται διαρκώς. Δημοφιλή είναι και τα σκουτεράκια χιονιού που αναπτύσσουν εντυπωσιακές ταχύτητες. Ορισμένες από τις σχολές εκμάθησης σκι οργανώνουν ομαδικές εκδρομές με σκουτεράκια χιονιού με συνοδό. Τέλος, τα Σάββατα επιτρέπεται και νυχτερινό snowboard, εάν το επιτρέπει ο καιρός. Το κέντρο snowboard της Βασιλίτσας λειτουργεί καθημερινές 10.00-14.30 και Σαββατοκύριακα 09.00-16.00.

4.2.3 Βασικές τοποθεσίες για rafting

Η ποικιλομορφία των εδαφών της Ελλάδας προσφέρει ποτάμια μοναδικής ομορφιάς, κατάλληλα για ράφτινγκ. Κάθε ποτάμι διαθέτει δικά του ξεχωριστά χαρακτηριστικά, όπως η ποικιλία χλωρίδας και πανίδας, η καθαρότητα νερών, οι θερμοκρασίες, η προσβασιμότητα, ενώ παράλληλα οι εκδρομές αυτές μπορούν να συνδυαστούν με εξορμήσεις

στη φύση και επίσκεψη σε σημαντικά αξιοθέατα της περιοχής. Οι σημαντικότεροι ποταμοί για ράφτινγκ είναι:

- **Ήπειρος:** ο Βοϊδομάτης στην Κόνιτσα, εύκολος και πανέμορφος ποταμός. Ο Αώος στην Κόνιτσα από 3^ο έως 5^ο βαθμού δυσκολίας που προσφέρεται για ράφτινγκ όλο το χρόνο. Ο Βενέτικος και ο Αλιάκμονας στα Γρεβενά θεωρούνται ήπια ποτάμια ιδανικά για αρχάριους. Ο Άραχθος στην Άρτα, ο πιο μεγάλος ποταμός για ράφτινγκ στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαδρομή διαρκεί 6 ώρες με τις μεγαλύτερες εναλλαγές σε Ελληνικό ποτάμι.
- **Νομός Ευρυτανίας:** ραφτινγκ στους ποταμούς Αχελώου, Ταυρωπού και Τρικεριώτη. Επιπλέον, μπορεί κανείς να κάνει canoe στη λίμνη Επισκοπής, kayak στους ποταμούς Αγραφιώτη, Καρπενησιώτη και Ταυρωπού ή να επισκεφτεί το χιονοδρομικό κέντρο του Καρπενησίου.
- **Νομός Αιτωλοακαρνανίας:** ο Εύηνος στη Ναύπακτο, ποταμός 2^ο βαθμού δυσκολίας είναι ιδανικός για αρχάριους, με διαδρομές που συνδυάζουν μοναδικά τοπία, φαράγγια και γραφικά γεφύρια.
- **Πελοπόννησος:** ο Λούσιος στην Αρκαδία είναι 3^ο βαθμού δυσκολίας και μπορεί να συνδυαστεί με μια βόλτα στο γραφικό χωριό Καρύταινα. Επίσης, ο Αλφειός, ο μεγαλύτερος ποταμός της Πελοποννήσου, που αποτελεί το φυσικό σύνορο της Αρκαδίας με την Ηλεία. Ο ποταμός Νέδα, το μόνο ποτάμι στην Ελλάδα που το όνομά του είναι θηλυκού γένους και διαθέτει μοναδική ομορφιά.

4.2.4 Πεζοπορία στο φαράγγι του Λούσιου

Το φημισμένο φαράγγι του Λούσιου στην ορεινή Αρκαδία με τα πολλά αξιοθέατα και την πανέμορφη φύση προσφέρεται για ευχάριστο και ξένοιαστο περπάτημα. Σε αυτή την τοποθεσία βρίσκονται ιστορικής

σημασίας μνημεία όπως το Κρυφό Σχολειό, η Αρχαία Γόρτυνα με τα λουτρά του Ασκληπιού, το Μουσείο Υδροκίνησης, καθώς και τα φημισμένα μοναστήρια Φιλοσόφου και Προδρόμου με την σημαντική δράση επί τουρκοκρατίας και την επιβλητική τους παρουσία πάνω στα βράχια. Η διάρκεια των διαδρομών ποικίλει από μιάμιση έως πέντε ώρες και κύριο χαρακτηριστικό όλων είναι ότι περνούν μέσα από σκιερά μονοπάτια.

4.2.5 Μέρη για καταδύσεις

Όσο για τα μέρη που μπορεί κάποιος να καταδυθεί, δεν υπάρχει πλέον περιορισμός και οι δυνατότητες είναι πάρα πολλές ακόμα και στην Αττική (Λιμανάκια Βουλιαγμένης, Μαραθώνας κ.α.) ενώ οι καταδυτικές σχολές που υπάρχουν αναζητούν διαρκώς καινούρια μέρη που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για καταδύσεις.

Σε μικρή σχετικά απόσταση από την πρωτεύουσα, στη Βόρεια Εύβοια και συγκεκριμένα στα ερημικά νησάκια Λιχαδονήσια ένας εντυπωσιακός βυθός με πολλά ναυάγια σας περιμένει να τον ανακαλύψετε. Τα νησιά του Αιγαίου προσφέρουν επίσης πολλές ευκαιρίες για καταδυτικές εξορμήσεις: στην Πάρο (Σάντα Μαρία, Νάουσα, Πούντα Αντιπάρου), στην ηφαιστειογενή Κύθνο, στη Μυτιλήνη

αλλά και στο Ιόνιο πέλαγος στα πανέμορφα νησιά της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς.

4.3 Εταιρείες τουρισμού περιπέτειας

Adventure Center

Η συγκεκριμένη εταιρεία προσφέρει στους πελάτες της ταξίδια περιπέτειας υψηλής ποιότητας και παροχών υπηρεσιών σε όλο τον κόσμο, σε προσιτές τιμές. Οι πελάτες μπορούν να

διαλέξουν έναν από τους 2000 προορισμούς περιπέτειας, που προσφέρει η εταιρεία. Στα ταξίδια περιλαμβάνονται ποικίλες δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ποδηλασία, πολιτιστικές εξερευνήσεις, σαφάρι στην Αφρική, εξερευνήσεις στην Ανταρκτική και πολλά άλλα ταξίδια.

Geographic Expeditions

Δημιουργήθηκε πριν από 25 χρόνια από μια ομάδα πεζοπορίας, οι οποίοι αποφάσισαν να μετατρέψουν το hobby τους σε επιχειρηματική δραστηριότητα. Σήμερα η επιχείρηση προσφέρει ταξίδια περιπέτειας και στις 7 ηπείρους, στα οποία περιλαμβάνεται κάθε είδους αθλητική δραστηριότητα, ιππασία, πεζοπορία, mountain bike κλπ.

I Explore

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1999 και είναι μια από τις πλέον πιο εξειδικευμένες εταιρείες τουρισμού περιπέτειας. Τα ταξίδια περιλαμβάνουν κάθε είδους αθλητική δραστηριότητα, εξερευνήσεις και σαφάρι σε

μια μεγάλη γκάμα τουριστικών προορισμών, όπως Αίγυπτος, Peru, Κίνα, ταξίδια ακόμα στην Ανταρκτική ή την Αλάσκα, Νησιά Galapagos.

Backroads People

Μια ομάδα έμπειρων οδηγών σε ταξίδια περιπέτειας, που έχουν δημιουργήσει την ομώνυμη εταιρεία. Στόχος τους είναι η παροχή ταξιδιών περιπέτειας, παρέχοντας στους πελάτες τους υπηρεσίες αλλά και ασφάλεια υψηλών προδιαγραφών.

Adventure Life

Η εταιρεία εξειδικεύεται σε ταξίδια στην Κεντρική και Νότια Αμερική, στα Νησιά Galapagos και στον Παναμά, έχοντας είδη δουλέψει και ερευνήσει κάθε είδους λεπτομέρεια πριν την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού στις συγκεκριμένες περιοχές.

Ecoteam

Η Ecoteam, είναι εταιρεία παροχής υπηρεσιών διακοπών και ταξιδιών, για τουρίστες, οι οποίοι ενδιαφέρονται για πακέτα τουρισμού περιπέτειας. Επίσης συνεργάζεται με άλλους tour operator στη Shri Lanka. Η εταιρεία διαθέτει ακόμα τους δικούς της επαγγελματικούς

οδηγούς, βοηθούς αλλά και διερμηνείς. Στα ταξίδια περιλαμβάνονται κάθε είδους δραστηριοτήτων τουρισμού περιπέτειας.

Η No Limits είναι μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες εναλλακτικού τουρισμού στην Ελλάδα, που οργανώνει εκδρομές στη φύση που συνδυάζουν γνωριμία με την παράδοση και ιστορία της Ελληνικής υπαίθρου με δραστηριότητες στη φύση.

Στα 15 χρόνια παρουσίας της, η No Limits, πρωτοστάτησε στη διάδοση των δραστηριοτήτων βουνού και ποταμού στην Ελλάδα, που με επιμονή και υπομονή μετέτρεψε σε ευχάριστες και ασφαλείς εκδρομές.

Με εγκαταστάσεις σε 4 περιοχές της χώρας (Κόνιτσα, Πρέσπες, Γρεβενά, Μετέωρα), αξιόλογο εξοπλισμό, έμπειρους συνεργάτες και γραφεία πωλήσεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, η No Limits προσφέρει τις υπηρεσίες της σε χιλιάδες φίλους της Ελληνικής φύσης που με ασφάλεια απολαμβάνουν τις αποδράσεις τους από τις πόλεις.

Παράλληλα η No Limits αξιοποιώντας την γνώση και την εμπειρία των ανθρώπων της στην ασφάλεια και τις αναρριχητικές τεχνικές αλλά και σε εξειδικευμένες τεχνολογίες, δραστηριοποιείται στην εκτέλεση εξειδικευμένων εργασιών σε ύψος και αναλαμβάνει την εκπαίδευση και ασφάλεια εργαζομένων σε ύψος.

Η Trekking Hellas είναι κάτι παραπάνω από μια επιχείρηση. Είναι μια ομάδα αφοσιωμένων ανθρώπων που μοιράζονται ένα κοινό όραμα το

οποίο συνοψίζεται σε λίγες λέξεις ως «η παροχή αυθεντικών εμπειριών στη φύση». Αγάπη για τη φύση, τη δράση, τα ταξίδια; Ανοιχτοί ορίζοντες και προσαρμογή στις τάσεις της αγοράς και των καιρών μας αλλά κυρίως η όρεξη να μεταδώσουμε όλες τις γνώσεις, την τεχνογνωσία και την αγάπη για το αντικείμενο μας σε όλους εσάς είναι τα συστατικά που οδήγησαν και συνεχίζουν να οδηγούν την Trekking Hellas στην κορυφή στο χώρο του τουρισμού υπαιθρίων δραστηριοτήτων.

4.4 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ ΧΩΡΕΣ-ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ

Από τότε που διαδόθηκε ο τουρισμός περιπέτειας σε όλο τον κόσμο, κάποιες χώρες είχαν ήδη προχωρήσει αρκετά σε αυτόν τον τομέα. Σύμφωνα με το προηγούμενο κεφάλαιο, κάποια αθλήματα ξεκίνησαν από τις Η.Π.Α., τον Καναδά, τη Γαλλία, τη Σουηδία και ύστερα έγιναν ευρέως γνωστά στη σημερινές τους μορφές.

Δεν παύουν, ωστόσο, να υπάρχουν και κάποιες χώρες-έκπληξη που αξιοποιούν τον τουρισμό περιπέτειας και φημίζονται για κάποια ξεχωριστή δραστηριότητα, όπως το Καζακστάν για το κυνήγι και την εκπαίδευση γερακιού. Πολύ γνωστά μέρη για περιπέτεια είναι και οι χώρες της νοτιανατολικής Ασίας, η Νέα Ζηλανδία και η Ερυθρά Θάλασσα με τον μαγευτικό βυθό της.

4.4.1 ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ: ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΚΑΙ ΑΝΕΞΕΡΕΥΝΗΤΟ

Το Καζακστάν είναι μια σχετικά νέα χώρα, αφού δημιουργήθηκε το 1991 μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, με μια ακόμα πιο νέα πρωτεύουσα, την Αστανά. Η Αστανά έγινε πρωτεύουσα του κράτους μόλις το 1998 αφού μεταφέρθηκαν εκεί όλες οι διοικητικές υπηρεσίες του κράτους από την παλιά πρωτεύουσα Αλματά ή Αλμάτυ. Ο

πληθυσμός της Αστανά αριθμεί περίπου 300.000 κατοίκους και είναι ένα απέραντο κατασκευαστικό πεδίο.

Το μοντέρνο στοιχείο της Αστανά, που αν ολοκληρωθεί με βάση τα φιλόδοξα σχέδια του προέδρου της χώρας, θα αποτελεί ένα ξεχωριστό παράδειγμα, ταιριάζει αρμονικά με το παρθένο στοιχείο που επικρατεί στην υπόλοιπη χώρα.

Η γλωρίδα και η πανίδα, σε μια τόσο μεγάλη χώρα όπως το Καζακστάν διαφέρει από περιοχή σε περιοχή, όμως εκείνο που παραμένει ίδιο σε όλη της την έκταση είναι η φιλοξενία των κατοίκων της.

Το άλογο είναι στενά συνδεδεμένο με τη ζωή των Καζανών, αλλά ακόμα πιο στενά είναι το γεράκι.

Το κυνήγι και η εκπαίδευση του γερακιού ξεκίνησε από το Καζακστάν και μετά πέρασε στους Άραβες, οι οποίοι τώρα είναι οι καλύτεροι αγοραστές γερακιών εκπαιδευμένων στο Καζακστάν. Η φωτογραφία των Καζανών που

κρατούν το γεράκι είναι πλέον παραδοσιακή και αποτελεί ένα “must” και μονάκριβο σουβενίρ για κάθε τουρίστα. Οι τουρίστες μπορούν να χαϊδέψουν ένα γεράκι αν τους το επιτρέψει ο εκπαιδευτής, αλλά με προσοχή, γιατί τα νύχια τους είναι επικίνδυνα.

Οι τουρίστες που αγαπούν τη φύση και τα σπορ, θα λατρέψουν το Καζακστάν. Τα ποτάμια της χώρας προσφέρονται για ράφτινγκ και οι λίμνες για ψάρεμα και βαρκάδα. Οι extreme αναρριχήσεις, για όσους έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση, στα μοναδικά βουνά της χώρας δίνουν τη σωστή έννοια στον τουρισμό περιπέτειας. Για τους πιο μαλακούς τύπους υπάρχουν λύσεις όπως το σαφάρι με τζίπ μέσα στις στέπες, ή

ιππασία για την οποία προσφέρονται μονοήμερα προγράμματα, είτε και πολυήμερα όπου οι τουρίστες καλύπτουν αρκετά χιλιόμετρα πάνω στα άλογα.

Για αυτούς που τους αρέσει το κυνήγι, το Καζακστάν προσφέρει ωραίες εμπειρίες. Υπάρχουν ειδικές περιοχές όπου μπορεί κανείς να κυνηγήσει με άδεια, θαυμάζοντας έτσι την ανέγγιχτη φύση του τόπου αυτού. Το Καζακστάν φημίζεται για το κυνήγι του «χρυσού αετού» που γίνεται από 1^η Νοεμβρίου μέχρι και τις 15 Φεβρουαρίου.

4.4.2 QUEESTOWN: Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

Επισκέπτες άρχισαν να συρρέουν στο Queenstown από τη δεκαετία του 1860, όταν πρωτοανακαλύφθηκε χρυσός στον ποταμό Shotover. Όταν τελικά ο χρυσός τελείωσε μερικά χρόνια αργότερα, πολλοί από τους τυχοδιώκτες αποφάσισαν να μείνουν, αιχμαλωτισμένοι από την ομορφιά των τοπίων με βουνά και ποτάμια.

Κάπου στην αλλαγή του αιώνα, ήταν τα μονοπάτια της περιοχής που δημιουργήθηκαν κατά τα πρώτα βήματα της τουριστικής βιομηχανίας. Έτσι μπορούσαν να ταξιδέψουν επισκέπτες από όλη την Νέα Ζηλανδία, αλλά και από άλλα μέρη του κόσμου κατά την θερινή περίοδο, για να ζήσουν τους μοναδικούς περιπάτους που είχαν γίνει δικαίως διάσημοι περιλαμβάνοντας τις εταιρείες Milford, Routeburn και τα μονοπάτια Hollyford. Ωστόσο, κατά τους χειμερινούς μήνες, το Queenstown περιήλθε σε «χειμερία νάρκη», καθώς οι ντόπιοι περίμεναν το καλοκαίρι για τους περιπάτους.

Στις αρχές της δεκαετίας του '50, ο οργανισμός Mount Cook ανέπτυξε την κοντινή περιοχή σκι της κορυφής Coronet, σε ένα εμπορικό πεδίο σκι, επιτρέποντας το Queenstown να γίνει ένα θέρετρο που λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Προτιμότερο από το να αποκλειστούν τον χειμώνα, οι σκιέρ κατέφυγαν στην πόλη προχωρώντας σε μια νέα ανάπτυξη και στην κατασκευή πολλών ξενοδοχειακών μονάδων.

Η πρώτη ουσιαστική γεύση του τουρισμού περιπέτειας ήρθε το 1970 με την εγκαθίδρυση του jet boating. Το jet boat είναι μια εφεύρεση της Νέας Ζηλανδίας, ανακαλύφθηκε από έναν αγρότη της περιοχής South Island, ονόματι Bill Hamilton, ο οποίος συναντούσε εμπόδια στην πρόσβαση πολλών περιοχών της ιδιοκτησίας του εξαιτίας των ρηχών ποταμών. Η εκτεταμένη ευελιξία της βάρκας και η δυνατότητά της να ταξιδεύει σε νερά κάτω των 3 εκατοστών, επέτρεψε σε πολλές εμφανείς εμπορικές εφαρμογές να αναπτυχθούν σε ένα μέρος όπως το Queenstown και πολύ πριν καθιερωθούν οι επισκέψεις Shotover Jet με τα θεαματικά canyoning στον ποταμό Shotover.

Το ράφτινγκ των αφρισμένων νερών δεν άργησε να ακολουθήσει την επιτυχία του jet boating. Οι δύο κοντινοί ποταμοί Shotover και Kawarau ήταν ιδανικοί για να δώσουν στους επισκέπτες μια γεύση των

συγκινήσεων αυτής της δραστηριότητας και φυσικά, οι tour operators δεν άργησαν να εκμεταλλευτούν την ζήτηση.

Αλλά ήταν το 1988 που με τον ερχομό στην πόλη δύο επιχειρηματιών, των AJ Hackett και Henry Van Asch, το Queenstown επονομάστηκε ως «Παγκόσμια Πρωτεύουσα Περιπέτειας». Οι AJ Hackett και Henry Van Asch πέρασαν δύο χρόνια δουλεύοντας με το πανεπιστήμιο του Auckland, αναπτύσσοντας ένα ειδικό σκοινί κατασκευασμένο από ξεχωριστά λαστιχένια καλώδια, το οποίο όταν δεθεί στους αστραγάλους μπορεί να χρησιμοποιηθεί για bungee jumping από μια σταθερή πλατφόρμα. Αρχικά πήραν την ιδέα αυτή παρατηρώντας τις φυλές των ιθαγενών στην Papua της Νέας Γουινέας που χρησιμοποιούσαν κλήματα από τα δάση, για να κάνουν άλματα από πύργους φτιαγμένους από ανθρώπους, πολλές φορές με τραγικές συνέπειες.

Ο AJ λίγους μήνες νωρίτερα έγινε παγκοσμίως γνωστός από το τολμηρό του άλμα, τις πρώτες πρωινές ώρες, από τον Πύργο του Άιφελ στο Παρίσι. Τώρα, το σχέδιό τους ήταν να χρησιμοποιήσουν την ιστορική γέφυρα Kawarau (43 μέτρα πάνω από το ποτάμι) στα περίχωρα του Queenstown ως την πιο εμπορική παγκοσμίως τοποθεσία για bungee jumping. Πολλοί από τους κατοίκους ήταν σκεπτικοί για το εγχείρημα αυτό, πιστεύοντας ότι η δραστηριότητα θα διαρκούσε μόλις λίγους μήνες πριν κλείσει. Όμως, δεν άργησαν να έρθουν πολλοί επισκέπτες στο Queenstown κατά χιλιάδες, για να ζήσουν αυτήν την δραστηριότητα που ήταν από τις πιο καινούργιες και όλοι μιλούσαν για αυτό το γεγονός, και τότε γεννήθηκε το φαινόμενο του bungee jumping. Ένα χρόνο μετά, η

εταιρεία λειτούργησε σε μια δεύτερη βάση, στην γέφυρα Skipper (87 μέτρα πάνω από την επιφάνεια του ποταμού) και εξακολουθεί να υπάρχει ζήτηση για το προϊόν, ακολουθώντας έτσι το τρίτο άνοιγμα “The Ledge” στην κορυφή Bobs το 1997. Υπολογίζεται ότι πάνω από 350.000 επισκέπτες έκαναν bungee jumping στο Queenstown από το πρώτο άλμα του 1988.

Για περίπου δύο χρόνια ο AJ Hackett λειτούργησε το heli bungee στο Queenstown, προσφέροντας στους επισκέπτες την ευκαιρία να πηδήξουν από ένα ελικόπτερο που πετάει πάνω από 450 μέτρα από το έδαφος. Δυστυχώς, η άδεια λειτουργίας αυτού του προϊόντος ανακλήθηκε από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας της Νέας Ζηλανδίας, οπότε και υπήρξαν αλλαγές στην πολιτική τους όσον αφορά τέτοιες δραστηριότητες. Αναμένεται, παρ’ όλα αυτά, να ξαναγίνει αυτό, αφού αποτελεί ένα δημοφιλές προϊόν για το μέλλον του τουρισμού περιπέτειας.

Το κύμα ενδιαφέροντος για bungee jumping ήταν αιτία για να δημιουργηθεί ένα φιλόξενο περιβάλλον και για άλλους επιχειρηματίες παρόμοιων δραστηριοτήτων, για να ακολουθήσουν αυτή την νέα τάση του τουρισμού περιπέτειας. Το δίδυμο παραπέντε ήταν άλλη μια δραστηριότητα που ευεργετήθηκε στο Queenstown από τον Bruce Grant. Αυτό βοήθησε στο να γίνει ο επιβάτης πιλότος, με το να τρέχουν στην άκρη του βουνού με το φτερό (canopy) του παραπέντε, ανεβαίνοντας ψηλά για να δημιουργήσουν την αίσθηση του πτηνού που αιωρείται πάνω στη γη. Ο Bruce, αργότερα πέθανε τραγικά το 1995, ενώ έκανε αναρρίχηση στο όρος K2 στο Πακιστάν.

Το δίδυμο skydiving, το δίδυμο hang gliding, το river surfing, το parasailing, το canyoning, το abseiling, όλα αυτά τα αθλήματα επρόκειτο να ακολουθήσουν. Τον Ιούλιο του

1999 ο AJ Hackett άνοιξε την νέα του βάση στην περιοχή Nevis Bluff, κοντά στην ήδη υπάρχουσα επιχείρηση στην γέφυρα Kawarau. Αυτό το τελευταίο εγχείρημα θα περιλαμβάνει επισκέπτες που πηδούν από μια πλατφόρμα, κρεμάμενοι από καλώδια από ύψος άνω των 135 μέτρων από το ποτάμι, κάνοντας το bungee jumping την ύψιστη πρόκληση.

Το Queenstown θα εξακολουθεί να βρίσκει τρόπους να προκαλεί τους περιπετειώδεις τύπους. Το μέρος αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον τουρισμό περιπέτειας και είναι το μέρος που κέρδισε δίκαια την υπόληψή του και τον τίτλο της Παγκόσμιας Πρωτεύουσας Περιπέτειας.

Β' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΑΚΕΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ: ΣΥΝΘΕΣΗ- ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο δεύτερο μέρος της πτυχιακής εργασίας αναλύονται οι όροι που αφορούν το τουριστικό πακέτο και τα συστατικά του στοιχεία. Έπειτα γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στα πακέτα τουρισμού περιπέτειας.

Για να παραθέσω έναν ορισμό του τουριστικού πακέτου, έπρεπε να κατανοήσω την πρώτη του μορφή και πώς εξελίχθηκε στην σημερινή εποχή το τουριστικό προϊόν. Επίσης, ήταν σημαντικό να δώσω μια περιγραφή για το ταξίδι, τους βασικούς παράγοντες που το επηρεάζουν και για τις κυριότερες φάσεις πραγματοποίησής του.

Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με την πορεία του τουριστικού προϊόντος - παρά τις μεταβολές που έχει υποστεί-μέχρι τον 21^ο αιώνα, βλέπουμε ότι τα συστατικά στοιχεία του παραμένουν αναλλοίωτα από την εποχή του «ταξιδιού αναψυχής» του τέλους του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα, ως το «ταξίδι διακοπών» ή «τουριστικό ταξίδι» της μεταπολεμικής περιόδου. Ο όρος συστατικά στοιχεία προσδιορίζει τις σχέσεις προσφοράς-ζήτησης, που ως μεμονωμένα αλλά και ως αλληλένδετα συνθέτουν το τουριστικό ταξίδι.

Για τον προσδιορισμό των συστατικών στοιχείων χρησιμοποιείται ως παράδειγμα το πρότυπο του διεθνούς τουριστικού ταξιδιού. Δηλαδή, το τουριστικό ταξίδι επίσκεψης σε μια χώρα διαφορετική από την χώρα μόνιμης κατοικίας, με όριο παραμονής μεγαλύτερο των 24 ωρών και με μέσο μεταφοράς, π.χ., το αεροπλάνο (διεθνές αεροπορικό τουριστικό ταξίδι). Η επιλογή αυτή γίνεται διότι αυτός ο τύπος ταξιδιού είναι ο

κυρίαρχος τύπος της σύγχρονης διεθνούς μετακίνησης. Αυτό επιτρέπει την παρακολούθηση κάθε μεταβολής των όρων πραγματοποίησης του ταξιδιού επίσκεψης με απλή αφαίρεση ή προσθήκη συναλλακτικών σημείων ή στοιχείων, που υπεισέρχονται στην εκάστοτε επιλεγμένη περίπτωση ταξιδιού (π.χ. με οδική ή θαλάσσια μεταφορά με την ενδιάμεση επίσκεψη άλλων χωρών ή τόπων ή ως ταξίδι της σύγχρονης εποχής ή παλαιότερων χρονικών περιόδων). (Ζαχαράτος Γεράσιμος Α., 1997, σελ. 51)

Αναφορικά με την συγκρότηση του ταξιδιού επίσκεψης είναι αναγκαίο να διασφαλιστούν τα εξής:

- Η πραγματοποίηση της μεταφοράς του στον τόπο προορισμού
- Η τουριστική παραμονή στον τόπο προορισμού
- Η επιστροφή στον τόπο μόνιμης κατοικίας
- Η μεταφορά του τουρίστα στον προορισμό
- Η τουριστική παραμονή στον προορισμό
- Η επιστροφή στον τόπο μόνιμης κατοικίας

Αναλυτικότερα, τα παραπάνω αντιπροσωπεύουν τις παρακάτω καταναλωτικές λειτουργίες του τουρίστα:

- Κατάλυμα
- Εστίαση
- Μετακίνηση
- Αγορές
- Διασκέδαση

Ανεξάρτητα από το αν το ταξίδι οργανώθηκε από τον ίδιο τον τουρίστα ή από ταξιδιωτικό πράκτορα, τα επιμέρους στοιχεία που απαρτίζουν το ταξίδι επίσκεψης παραμένουν τα ίδια από την πρώτη εμφάνιση αυτής της μορφής ταξιδιού, δηλαδή τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, μέχρι σήμερα.

Για να δοθεί ένας ολοκληρωμένος ορισμός των συστατικών στοιχείων πρέπει να συγκρατηθούν τα ακόλουθα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος:

- Το ταξίδι επίσκεψης προϋποθέτει την αλληλοδιάδοχη πραγματοποίηση ή κατανάλωση όλων των επιμέρους στοιχείων
- Η μη πραγματοποίηση ή κατανάλωση έστω και ενός από τα στοιχεία ανατρέπει σε κάθε στιγμή τη δυνατότητα κατανάλωσης του τουριστικού ταξιδιού ως συνολικού προϊόντος
- Υφίσταται θεμελιώδης και επιτακτικός ετεροχρονισμός μεταξύ αγοράς, παραγωγής και κατανάλωσης του ταξιδιού επίσκεψης.
- Υφίσταται σαφής διαφορετικός χωροθετικός καθορισμός των συστατικών στοιχείων, ο οποίος συνιστά και την αναγκαία συνθήκη της κατανάλωσής τους, επομένως και της πραγματοποίησης του ταξιδιού επίσκεψης ως τέτοιου.
- Υφίσταται επίσης σαφής διαφορετικός χρονικός καθορισμός των συστατικών στοιχείων, ο οποίος συνιστά και την αναγκαία συνθήκη της κατανάλωσής τους, επομένως και της πραγματοποίησης του ταξιδιού επίσκεψης ως τέτοιου.
- Τέλος, με βάση όλα τα προηγούμενα, ο προσδιορισμός των συστατικών στοιχείων καθορίζει ταυτόχρονα τον αλληλοδιάδοχο χωροχρονικό προσδιορισμό της εμπράγματης μορφής τους.

Σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται η περιγραφή της δομής του ταξιδιού επίσκεψης, το οποίο ως προϊόν πρέπει να παραχθεί και να διατεθεί στην αγορά όπως και κάθε άλλο προϊόν.

5.2 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ

Το τουριστικό πακέτο είναι ένα ταξίδι οργανωμένο σύμφωνα με ένα αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο περιλαμβάνει ένα λιγότερο ή περισσότερο ευρύ πεδίο τουριστικών υπηρεσιών, προσφερόμενο σε μια δεδομένη τιμή, καθορισμένη εκ των προτέρων. Σύμφωνα με τον πιο πλήρη ορισμό, ένα τουριστικό πακέτο ορίζεται ως εξής:

«Είναι ένα ταξίδι με κύρια επιδίωξη τις διακοπές/αναψυχή, το οποίο είναι:

- Κατασκευασμένο εκ των προτέρων σε όλες του τις λεπτομέρειες (διαδρομές, καταλύματα, εκδρομές) ή μερικώς (διαμονή) από έναν Tour Operator σε μία συνολική/ενιαία τιμή, η οποία καλύπτει κατά το ελάχιστο την παραμονή και κατά το μέγιστο την μεταφορά (ταξίδι μετ' επιστροφής), τις δαπάνες του καταλύματος και της διατροφής, τις δαπάνες αναψυχής ή όλες τις άλλες υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα και παρέχονται στον τουρίστα, όπως οι εκδρομές,
- Προσφερόμενο στους καταναλωτές από τον Τ.Ο. με την υποστήριξη της κατάλληλης προβολής και διαφήμισης (καταλόγων, διαφημιστικών φυλλαδίων κ.λπ.),
- Πληρωμένο εξ ολοκλήρου πριν την έναρξη του ταξιδιού».
(Σωτηριάδης 2002, σελ. 245)

Για να γίνει πιο σαφής και κατανοητός ο παραπάνω ορισμός, παρατίθεται ένα παράδειγμα πακέτου διακοπών.

Πρόκειται για δύο διαφορετικά πακέτα, ένα ακτοπλοϊκό και ένα αεροπορικό:

- Καρναβάλι Βενετίας

Βερόνα-Βενετία-Πάντοβα-Αγορές στο Μιλάνο

7 ημέρες οδικώς

Αναχώρηση 20 Φεβρουαρίου 2009-01-14

Τιμή κατ' άτομο 460€

Περιλαμβάνονται:

Ακτοπλοϊκά εισιτήρια πλοίου ΠΑΤΡΑ-ANKONA-ΠΑΤΡΑ σε τετράκλινες εσωτερικές καμπίνες (AB4). Τέσσερις διανυκτερεύσεις στο ξενοδοχείο MILANO 4* κεντρικό στην Πάδοβα. Πρωινό καθημερινά στο ξενοδοχείο. Λιμενικά τέλη, διόδια αυτοκινητοδρόμων. Μεταφορές/περιηγήσεις με πολυτελές πούλμαν. Έμπειρος αρχηγός/συνοδός. Ασφάλεια αστικής ευθύνης.

➤ Πράγα-Κάρλοβν Βάρν

4 ημέρες

Αναχωρήσεις κάθε Πέμπτη

Τιμή κατ' άτομο 395€

Περιλαμβάνονται:

Αεροπορικά εισιτήρια μετ' επιστροφής. Μεταφορές από/προς αεροδρόμιο

εξωτερικού. Μετακινήσεις με πολυτελή υπερυψωμένα πούλμαν. Τρεις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία 4*. Πρωινό καθημερινά στο ξενοδοχείο. Εκδρομές, περιηγήσεις, ξεναγήσεις βάσει του αναλυτικού προγράμματος. Έμπειρος αρχηγός-συνοδός. Τοπικός ξεναγός στην ξενάγηση της Πράγας. Φ.Π.Α. Ασφαλιστική κάλυψη αστικής/ επαγγελματικής ευθύνης.

Δεν περιλαμβάνονται:

Φόροι αεροδρομίων 110€ κατ' άτομο με SKY EUROPE. Είσοδοι σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, παλάτια, θεματικά πάρκα και γενικά όπου απαιτείται. Ό,τι αναφέρεται ως προαιρετικό ή προτεινόμενο.

(Πηγή: *Paradise Vacation Club, Αθήνα, 2009*)

Οι διακρίσεις των τουριστικών πακέτων εξαρτώνται από τρεις παράγοντες:

- Το μέσο μεταφοράς (αεροπλάνο, πλοίο, τρένο, λεωφορείο)
- Τον βαθμό ελευθερίας του τουρίστα, που είναι συνάρτηση του αριθμού των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο πακέτο
- Τον τρόπο διαμόρφωσης του πακέτου, δηλαδή αν είναι κατά παραγγελία (tailor made) ή αν είναι προκατασκευασμένο (ready made)

Πρόκειται λοιπόν για ένα σύνθετο προϊόν το οποίο κατασκευάζεται από τους Τ.Ο. Δεν συγκεντρώνει απαραίτητα όλες τις υπηρεσίες που το συνθέτουν, αλλά αρκετές από αυτές.

5.3 TOUR OPERATING: ΣΥΝΘΕΣΗ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΑΚΕΤΟΥ

Το tour operating, δηλαδή η σύνθεση, σχεδιασμός και εκτέλεση ενός προγράμματος-πακέτου διακοπών είναι μια ιδιαίτερα σύνθετη διαδικασία. Προκειμένου ο Τ.Ο. να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις που δημιουργία η παραγωγή και προσφορά του τουριστικού πακέτου στους καταναλωτές-τουρίστες πρέπει να εξασφαλίσει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, δηλαδή:

- Να εξασφαλίσει έναν αριθμό θέσεων στα διάφορα μέσα μεταφοράς, είτε αυτά αφορούν ναυλωμένες πτήσεις (charters) είτε

τακτικές είτε τη χρησιμοποίηση άλλων μέσων πέραν του αεροπλάνου (πλοίο, λεωφορείο, τρένο).

- Να εξασφαλίσει έναν αριθμό δωματίων στα διάφορα καταλύματα που έχει επιλέξει. Αυτό μπορεί να γίνει με την υπογραφή σύμβασης allotment απευθείας με τα ξενοδοχεία ή με τη διαμεσολάβηση κάποιου τοπικού πρακτορείου.
- Να συνάψει συμβάσεις συνεργασίας-άμεσα ή έμμεσα- με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών: λεωφορεία ή ταξιδιωτικά πρακτορεία (για τοπικές εκδρομές), ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα, ψυχαγωγικές δραστηριότητες κλπ.

Όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν μια πλήρη και ολοκληρωμένη έρευνα αγοράς, ώστε πρώτα να εκτιμηθεί η ζήτηση για διακοπές για έναν προορισμό και κατόπιν να προβεί στη σύναψη των διαφόρων συμβάσεων συνεργασίας.

Αναλυτικότερα, οι εργασίες ενός Τ.Ο. για τη σύνθεση και εκτέλεση πακέτων είναι:

- I. Ανάλυση αγοράς: προσδιορισμός της ζήτησης. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις:
  - Ο πελάτης προσέρχεται και διατυπώνει την επιθυμία του. Στην περίπτωση αυτή ο Τ.Ο. φροντίζει ώστε ο πελάτης να εκφράσει τις επιθυμίες του σχετικά με τα εξής σημεία: προορισμός, τύπος πακέτου (παραθεριστική διαμονή, περιήγηση, συνδυασμός), περιεχόμενο ταξιδιού (αναψυχή, σπορ, πολιτιστικές δραστηριότητες), ημερομηνίες και διάρκεια του ταξιδιού, επίπεδα τιμών (διαθέσιμος προϋπολογισμός), ιδιαίτερες επιθυμητές υπηρεσίες (επισκέψεις, ψυχαγωγία κ.λπ.).
  - Ο Τ.Ο. πραγματοποιεί μια έρευνα αγοράς για τον προσδιορισμό της δυνητικής ζήτησης. Στην περίπτωση

αυτή, το χρησιμοποιούμενο εργαλείο είναι ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο, επιπρόσθετα των παραπάνω πληροφοριών, θα πρέπει να εντοπίσει την ύπαρξη μιας πρόθεσης διακοπών και μια αγοραστική δύναμη.

II. Στάδιο παραγωγής: εξασφάλιση προϋποθέσεων/υπηρεσιών

- ▶ Ο Τ.Ο. κινείται σε ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων, όπως αεροπορικών εταιρειών, άλλων μεταφορικών μέσων (πλοίων, κρουαζιερόπλοιων, λεωφορείων), ξενοδοχείων, γραφείων ενοικίασης αυτοκινήτων. Επιλέγει τους καταλληλότερους και συνάπτει συμβάσεις συνεργασίας με τους παραπάνω προμηθευτές υπηρεσιών για ένα συγκεκριμένο αριθμό θέσεων, κλινών, αυτοκινήτων κ.λπ.
- ▶ Αναλαμβάνει την προετοιμασία των προγραμμάτων και την κοστολόγηση και τιμολόγηση των προϊόντων. Η προετοιμασία των προγραμμάτων αρχίζει περίπου ένα χρόνο πριν την ημερομηνία της πρώτης αναχώρησης. Υπολογίζεται το κόστος και προσδιορίζεται η τιμή της πώλησης.

III. Παραγωγή μπροσούρας

- ▶ Το επόμενο βήμα είναι η παραγωγή και εκτύπωση της μπροσούρας (brochure) σε πολλά αντίτυπα. Ο κατάλογος είναι το κύριο εργαλείο για την προβολή και την προώθηση πωλήσεων. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι απόλυτα ακριβείς ως προς όλα τα στοιχεία που περιέχονται.
- ▶ Το κόστος παραγωγής της μπροσούρας είναι ιδιαίτερα σημαντικό.

IV. Τελική φάση η προβολή, προώθηση και πώληση

Αφού ολοκληρωθεί η έκδοση του τιμοκαταλόγου, γίνεται η επίσημη παρουσίασή του και υποστηρίζεται διαφημιστικά. Οι πωλήσεις αρχίζουν με την έκδοση του τιμοκαταλόγου. Οργανώνονται από τον Τ.Ο.

πληροφοριακά ταξίδια (info tours) για επίσκεψη των προορισμών και απόκτηση καλύτερης γνώσης των προϊόντων που πωλούν.

Σημειωτέον ότι οι εργασίες του tour operating είναι κυκλικές. Σε κάθε περίοδο του χρόνου, ο διοργανωτής μπορεί να ετοιμάζει τον κατάλογο της επόμενης περιόδου, ενώ ταυτόχρονα διαφημίζει και να πουλά τα τρέχοντα προγράμματα.

5.4 ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ-ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΚΕΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ

Στην παρούσα ενότητα αναλύεται το θέμα της κοστολόγησης-τιμολόγησης μέσα από μια μελέτη περίπτωσης. Πρώτα από όλα, όμως, πρέπει να διευκρινιστεί το είδος των εξόδων του ΤΟ., τα οποία διακρίνονται σε μεταβλητά ή άμεσα και σταθερά ή έμμεσα.

Τα μεταβλητά ή άμεσα έξοδα εξαρτώνται από τον αριθμό των τουριστών που θα εξυπηρετηθεί. Αυτά είναι πληρωμές προς αεροπορικές εταιρείες (εκτός από τα αεροπορικά εισιτήρια, εάν πρόκειται για ναυλωμένες πτήσεις charter), έξοδα ξενοδοχείων, έξοδα προμηθευτών υπηρεσιών (transfers, προμήθειες σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και σε ταξιδιωτικά πρακτορεία-τοπικούς αντιπροσώπους).

Τα σταθερά ή έμμεσα έξοδα είναι εκείνα που πρέπει να καταβληθούν ανεξάρτητα από τον αριθμό των πελατών προς εξυπηρέτηση. Αυτά τα έξοδα αφορούν την μισθοδοσία προσωπικού του Τ.Ο., έξοδα προετοιμασίας των προγραμμάτων, παραγωγή και εκτύπωση των καταλόγων (μπροσούρας), έξοδα μάρκετινγκ και γενικά έξοδα (ενοίκια, τηλέφωνο, αποσβέσεις, χρηματοοικονομικά, χαρτικά και άλλα γενικά έξοδα).

Επίσης, σύμφωνα με τα παραδείγματα πακέτων περιπέτειας που ακολουθούν, πρέπει να σημειωθεί ότι στις δραστηριότητες περιπέτειας

είναι πιο ασφαλές να σχηματίζονται μικρές ομάδες από 4 έως 12 άτομα, ανάλογα με τον βαθμό δυσκολίας και κινδύνου της κάθε δραστηριότητας.

➤ Μελέτη περίπτωσης αεροπορικού πακέτου περιπέτειας

Το παράδειγμα που ακολουθεί είναι ένα αεροπορικό ταξίδι περιπέτειας για Βόρνεο από την Fairways Tour Operator, εξερχόμενου τουρισμού. Η διαδικασία για την κοστολόγηση-τιμολόγηση του εν λόγω πακέτου ακολουθεί τα παρακάτω στάδια:

1. επακριβής καθορισμός των συστατικών στοιχείων του πακέτου: διάρκεια, πρόγραμμα/δρομολόγιο, υπηρεσίες.

Το πακέτο αυτό είναι διάρκειας 11 ημερών και το δρομολόγιο του: Αθήνα, Σιγκαπούρη, Kota Kinabalu, Pekan Nebalu, Laban Rata (Mesilau), Borneo Rainforest, Kadazan Dusum, Segama, Sandakan (Sepilok), Kota Kinabalu, Tenom (Padas), Beauford, Kota Kinabalu, Manukan, Kota Kinabalu, Penampang (Monsopiad), Kota Kinabalu, Σιγκαπούρη, Αθήνα.

Το αναλυτικό πρόγραμμα έχει ως εξής:

17 Απριλίου

Αναχώρηση από Αθήνα στις 13:15 με πτήση της Singapore Airlines για Σιγκαπούρη και από εκεί για Kota Kinabalu με Silkair.

18 Απριλίου

Άφιξη στις 11:10 στην Kota Kinabalu και συνάντηση με τον τοπικό μας οδηγό. Θα πάρουμε το γεύμα μας και μετά αναχωρούμε για το πάρκο του Kinabalu όπου στην πορεία θα κάνουμε μια σύντομη στάση στο Pekan Nebalu για τοπικά φρούτα και προϊόντα . Ελεύθερος χρόνος το απόγευμα στο πάρκο. Διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο.

19 Απριλίου

Μετά το πρωινό, συνάντηση με τον τοπικό οδηγό βουνού και ξεκινάμε τη πεζοπορία μας για το καταφύγιο στο Laban Rata (3272μ) από την πύλη του πάρκου Mesilau (1,800 μ). Το απόγευμα φτάνουμε στο καταφύγιο όπου έχουμε χρόνο για ξεκούραση. Το βράδυ ενημερωνόμαστε από τον εκπαιδευτή για τη Via Ferrata. Διανυκτέρευση σε καταφύγιο. Σύνολο πεζοπορίας 5-7 ώρες.

20 Απριλίου

Αναχώρηση τα χαράματα στις 02:00 για την κορυφή στα 4,095μ (διαδρομή 3-4 ώρες). Φτάνοντας στην κορυφή βλέπουμε την ανατολή του ηλίου ενώ στα πόδια μας απλώνεται ολόκληρη η νοτιοανατολική πλευρά της Ασίας. Στη συνέχεια αρχίζει η κατάβασή μας στο Laban Rata μέσω της Via Ferrata (κατάβαση 4-5 ώρες) όπου και τρώμε κάποιο σνακ για να πάρουμε δυνάμεις και να επιστρέψουμε στο πάρκο. Διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο (κατάβαση 6-7 ώρες).

21 Απριλίου

Αφού πάρουμε το πρωινό μας, ξεκινάμε οδικώς για το Lahad Datu (5-6 ώρες) και κάνουμε εγγραφή για την είσοδό μας στο Borneo Rainforest. Στη συνέχεια το ταξίδι μας γίνεται με ειδικά οχήματα για άλλες 2 ώρες μέσα στην καρδιά του τροπικού δάσους. Άφιξη στο lodge και ενημέρωση για τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν ενώ απολαμβάνουμε ένα εξωτικό ποτό. Νυχτερινό σαφάρι για παρατήρηση των ζώων του δάσους με τζιπ.

22 Απριλίου

Μετά το πρωινό ξεκινάμε για πεζοπορία στο Kadazan Dusum όπου στο View Point έχουμε πανοραμική

άποψη του δάσους. Στη συνέχεια κατεβαίνουμε στο "Jacuzzi Pool" όπου μπορούμε να απολαύσουμε το μπάνιο μας. Διανυκτέρευση στο lodge. Προαιρετικά, μπορούμε να κάνουμε water tubing, πεζοπορία στον ποταμό Segama ή αν θέλουμε το βράδυ να βγούμε σε αναζήτηση νυκτόβιων ζώων.

23 Απριλίου

Μετά το πρόγευμα, αναχωρούμε από το ξενοδοχείο και κατευθυνόμαστε στο Sandakan όπου θα επισκεφτούμε το κέντρο διάσωσης ουραγοτάγκων, το Serilok. Εκεί θα έχουμε τη μοναδική ευκαιρία να δούμε από κοντά το τσίματά τους. Επιστροφή αεροπορικώς στην Kota Kinabalu και μεταφορά στο ξενοδοχείο.

24 Απριλίου

Οδικώς φτάνουμε στο Tenom όπου παίρνουμε τα αυτοσχέδια τραϊνάκια που μας μεταφέρουν στην αφετηρία για να ξεκινήσουμε το rafting στο ποταμό Padas (βαθμός δυσκολίας III-IV). Στο μέσω της διαδρομής, στο σταθμό Rayoh σταματάμε για BBQ και συνεχίζουμε το rafting για λίγο ακόμα ώσπου να αλλάξουμε και να πάρουμε το караβάκι για να τερματίσουμε στο σταθμό Beauford. Επιστροφή οδικώς στο ξενοδοχείο στην Kota Kinabalu.

25 Απριλίου

Μετά το πρωινό στο ξενοδοχείο μας, ξεκινάμε με πλοιάριο για το νησί Manukan. Απολαμβάνουμε το μπάνιο μας και εξερευνούμε το νησί κάνοντας snorkeling και trekking. Το μεσημέρι BBQ στην παραλία και επιστροφή στην Kota Kinabalu. Το βράδυ επίσκεψη στο παραδοσιακό χωριό Monsoriad, στο Penampang. Εκεί μας δίνεται η ευκαιρία να

γευτούμε τοπικό φαγητό και ποτό καθώς και να απολαύσουμε
φολκλορικούς χορούς. Επιστροφή στο ξενοδοχείο και διανυκτέρευση.

26 Απριλίου

Μετά το πρωινό μεταφορά στο αεροδρόμιο και πτήση
για Σιγκαπούρη στις 11:50. Άφιξη στις 14:05,

παραλαβή αποσκευών και αναχώρηση για ξενάγηση
και περιήγηση της πόλης. Το απόγευμα μεταφορά στο
αεροδρόμιο και πτήση για Αθήνα στις 01:00.

27 Απριλίου

Άφιξη στην Αθήνα στις 07:30 - Τέλος Ταξιδιού.

Κόστος ανά άτομο σε δίκλινο δωμάτιο 2.395,00 €

Περιλαμβάνονται:

Αεροπορικά εισιτήρια οικονομικής θέσης με Singapore , Αθήνα -
Σιγκαπούρη - Κότα Κιναμπαλού - Σιγκαπούρη – Αθήνα.

Οδικές μεταφορές

Μεταφορές από/προς αεροδρόμια,

2 διανυκτερεύσεις σε lodge στο Mesilau

1 διανυκτέρευση σε lodge στο Laban Ratan

3 διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχείο 4**** στη Κότα Κιναμπαλού

2 διανυκτερεύσεις σε lodge στο Borneo Rainforest

8 πρωινά, 8 γεύματα & 6 δείπνα

Αγγλόφωνος συνοδός / ξεναγός & ελληνόφωνος αρχηγός εκδρομής

Τοπικοί βαστάζοι κατά τη διάρκεια του trekking

Ασφάλεια αστικής ευθύνης

Δεν περιλαμβάνονται:

Φόροι αεροδρομίων και προσυζήσεις καυσίμων 260 €

Ποτά, οινοπνευματώδη.

Φιλοδορήματα και ό,τι δεν αναφέρεται στην κατηγορία "τι περιλαμβάνεται"

Εξοπλισμός εξ' ιδίων

Μποτάκια πεζοπορίας.

Κάλτσες για χειμερινό βουνό.

Θερμοεσώρουχα.

Ζακέτα fleese.

Αντιανεμικό τζάκετ & παντελόνι.

Γάντια αδιάβροχα

Σκούφος

Παρατηρήσεις

Προαιρετικό εμβόλιο κίτρινου πυρετού. Χάπια ελονοσίας Malarone
Οι φόροι αεροδρομίων καθορίζονται από την αεροπορική εταιρεία και έχουν υπολογιστεί με βάση τα σημερινά δεδομένα (12/12/08). Η τιμή της εκδρομής έχει βασιστεί στη σημερινή ισοτιμία Ευρώ/Δολαρίου. Οποιαδήποτε δραστική αλλαγή της ισοτιμίας και των φόρων αερ/μιων, μέχρι την πραγματοποίηση του ταξιδιού, θα διαμορφώσει ανάλογα το κόστος.

➤ Ομαδοποίηση υπηρεσιών του πακέτου. Η ομαδοποίηση των υπηρεσιών κατά κατηγορία γίνεται με τον εξής τρόπο:

ΗΜΕΡ ΕΣ	ΔΙΑΔΡΟΜ Η/ΔΡΟΜΟ ΛΟΓΙΟ	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟ ΜΕΣΟ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕ ΥΣΗ	ΣΥΝΟΔΕΙΑ/ ΞΕΝΑΓΟΣ	ΕΠΙΣΚΕΨ ΕΙΣ	ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
------------	-----------------------------	--------------------	-------------------	----------------------	----------------	--------------------

1 ^H	ΑΘΗΝΑ- ΣΙΓΚΑΠΟ ΥΡΗ- ΚΟΤΑ KINABAL U	ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ	-	X	-	ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ
2 ^H	ΚΟΤΑ KINABAL U-PEKAN NEBALU	MINI BUS	LODGE ON F/B BASIS	X	ΠΑΡΚΟ PEKAN NEBALU	ΤΟΠΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
3 ^H	PEKAN NEBALU- LABAN RATA (MESILAU)	ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ	LODGE ON F/B BASIS	X	LABAN RATA	ΕΚΠ/ΤΗΣ VIA FERRATA
4 ^H	LABAN RATA (MESILAU)	VIA FERRATA (ΑΝΑΒΑΣΗ- ΚΑΤΑΒΑΣΗ)	LODGE ON F/B BASIS	X	LABAN RATA (VIA FERRAT A)	-
5 ^H	LAHAD DATU- BORNEO RAINFOR EST	MINI BUS	LODGE ON F/B BASIS	X	ΝΥΧΤΕΡΙ NO ΣΑΦΑΡΙ- ΠΑΡΑΤΗ ΡΗΣΗ ΖΩΩΝ	-
6 ^H	BORNEO- KADAZA N DUSUM	ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ	LODGE ON F/B BASIS	X	KADAZA N DUSUM	-
7 ^H	KADAZA N DUSUM- SANDAKA N (SEPILOK) - ΚΟΤΑ KINABAL U	MINI BUS	Ξ/ΧΕΙΟ 4* ON H/B BASIS	X	SEPILOK	-
8 ^H	ΚΟΤΑ KINABAL U- TENOM- RAYOH- BEAUFOR D- ΚΟΤΑ KINABAL U	MINI BUS - ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑ ΤΡΑΙΝΑΚΙΑ	Ξ/ΧΕΙΟ 4* ON H/B BASIS	X	ΡΑΦΤΙΝΓ Κ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ PADAS	ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑ ΤΡΑΙΝΑΚΙΑ

9 ^h	ΚΟΤΑ ΚΙΝΑΒΑΛ U- ΜΑΝΟΥΚΑ N ISLAND- ΚΟΤΑ ΚΙΝΑΒΑΛ U- ΜΟΝΣΟΠΙ ΑΔ	ΜΙΝΙ ΒUS- ΠΛΟΙΑΡΙΟ	Ξ/ΧΕΙΟ 4* ΟΝ F/B BASIS	X	TREKKIN G	ΠΛΟΙΑΡΙΟ
10 ^h	ΚΟΤΑ ΚΙΝΑΒΑΛ U- ΣΙΓΚΑΠΟ ΥΡΗ- ΑΘΗΝΑ	ΜΙΝΙ ΒUS- ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ	-	X	ΞΕΝΑΓΗ ΣΗ ΣΤΗΝ ΣΙΓΚΑΠΟ ΥΡΗ	-
11 ^h	ΑΘΗΝΑ	ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ	-	X	-	-

➤ **Κοστολόγηση πακέτου.** Για την κοστολόγηση του πακέτου το βασικό στοιχείο είναι το ποσοστό πληρότητας, δηλαδή η συμμετοχή των τουριστών στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Για τα πακέτα τουρισμού περιπέτειας ο ιδανικός αριθμός των γκρουπ είναι μικρότερος σε σύγκριση με τα πακέτα άλλων μορφών τουρισμού. Ειδικότερα σε αυτή την περίπτωση υπάρχει ως μέσο μεταφοράς το mini bus 25 θέσεων και με ποσοστό πληρότητας 60%, που σημαίνει ελάχιστη συμμετοχή 15 ατόμων. Σύμφωνα με αυτή την υπόθεση προκύπτει ο παρακάτω πίνακας κοστολόγησης των υπηρεσιών του πακέτου.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΕ €
ΟΜΑΔΙΚΑ ΕΞΟΔΑ		
Transfers	30 X2 διαδρομές	60
Οδικές μεταφορές	100 X6 ημέρες	600
Συνοδός	70 X11 ημέρες	770
Αρχηγός	70 X11 ημέρες	770
Εκπαιδευτής Via Ferrata	60 X1 ημέρα	60
Τοπικός οδηγός	75 X2 ημέρες	150
Ταξιδιωτική Ασφάλεια	150 X11 ημέρες	1650

ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΑΔΙΚΩΝ		4060
ΑΤΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ		
Αεροπορικά εισιτήρια με φόρους	1130	1130
2 διανυκτερεύσεις στο Mesilau	(110 X2)/2 άτομα	110
1 διανυκτέρευση στο Laban Rata	110/2 άτομα	55
3 διανυκτερεύσεις στην Kota Kinabalu	(150 X3)/2 άτομα	225
2 διανυκτερεύσεις στο Borneo	(130 X2)/2 άτομα	130
8 πρωινά	15 X8	120
8 γεύματα	15 X8	120
6 δείπνα	15 X6	90
ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΙΚΩΝ		1980
ΟΜΑΔΙΚΑ ΚΑΤ' ΑΤΟΜΟ	4060/15	270,66
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	270,66+1980	2250,66

(Πηγή: Fairways, Αθήνα, 2009)

➤ Σύμφωνα με τους παραπάνω υπολογισμούς το κόστος πωλήσεων είναι €2250,66 κατ' άτομο σε δίκλινο. Το μεικτό κέρδος του διοργανωτή είναι 15%, οπότε η τιμή πώλησης είναι:

$$2250,66+15\%= \text{€}588,26$$

Ωστόσο τα τουριστικά πακέτα ακολουθούν ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α. που είναι 18% και συνυπολογίζεται με την προστιθέμενη αξία για τον υπολογισμό της τελικής τιμής πώλησης του πακέτου. Δηλαδή:

$$2588,26-2250,66= 337,60 \text{ X } 19\%=64,144$$

Και η τελική τιμή πώλησης του πακέτου είναι:

$$2588,26+64,144= \text{€}652,404$$

Αλλά στα τουριστικά πακέτα οι τιμές είναι στρογγυλοποιημένες, συνεπώς το ποσό €652,404 γίνεται €655.

➤ Μια άλλη μελέτη περίπτωσης πακέτου περιπέτειας σε μεμονωμένη βάση αποτελεί το ξενοδοχείο «Ταξιάρχες» στην Αρίστη, στο Δυτικό Ζαγόρι. Το ξενοδοχείο «Ταξιάρχες» εκτός από υπηρεσίες διαμονής και διατροφής, παρέχει και υπηρεσίες εκδρομών ράφτινγκ, μέσω του Rafting Athletic Center που έχει την έδρα του στο συγκεκριμένο ξενοδοχείο. Η επιχείρηση αυτή είναι και Τουριστικό Γραφείο Εναλλακτικών μορφών Τουρισμού και δραστηριοποιείται στον χώρο εδώ και δέκα χρόνια με όλες τις απαραίτητες από τον ΕΟΤ πιστοποιήσεις και άδειες. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες που παρέχονται είναι:

- I. Rafting στον Βοϊδομάτη
- II. Διάσχιση της χαράδρας του Βίκου
- III. Δρακόλιμνη (μονοπάτι)
- IV. Διάσχιση του Εθνικού δρυμού Βίκου-Αώου (μονοπάτι)
- V. Τοξοβολία-Πίστα αναρρίχησης-Προσανατολισμοί με χάρτη και πυξίδα-Εναέριο πέρασμα-Ποδήλατο βουνού
- VI. Χρωμοπόλεμος (paintball)

Οι net τιμές (κόστος) των δωματίων ανά διανυκτέρευση είναι:

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	ΤΙΜΗ NET ANA ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΩΙΝΟ	ΤΙΜΗ OFFICIAL (ΠΟΡΤΑΣ) ANA ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΩΙΝΟ
ΔΙΚΛΙΝΟ	75€	140€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	85€	155€
ΤΕΤΡΑΚΛΙΝΟ (ΔΙΧΩΡΟ) Ή ΣΟΥΙΤΑ 4 ΑΤΟΜΩΝ	105€	205€

Τα δωμάτια με τζάκι κοστίζουν 15€ επιπλέον ανά διανυκτέρευση και στις ανωτέρω τιμές περιλαμβάνεται και το Φ.Π.Α.. Οι τιμές αυτές ισχύουν για τις καθημερινές από Δευτέρα έως Πέμπτη. Για τριήμερα και αργίες ισχύουν οι παρακάτω τιμές:

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	ΤΙΜΗ NET ANA ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΩΙΝΟ	ΤΙΜΗ OFFICIAL (ΠΟΡΤΑΣ) ANA ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΩΙΝΟ
ΔΙΚΛΙΝΟ	115€	140€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	130€	155€
ΤΕΤΡΑΚΛΙΝΟ (ΔΙΧΩΡΟ)Ή ΣΟΥΙΤΑ 4 ΑΤΟΜΩΝ	180€	205€

Τα ποσοστά προμήθειας για τα δίκλινα και τα τρίκλινα είναι από 32,50€ έως 100€ ανά δωμάτιο για τις καθημερινές και 25€ για τριήμερα (Παρασκευή-Κυριακή) και γιορτές.

Σε αυτήν την περίπτωση ο Τ.Ο. πωλεί τα δωμάτια στην κεντρική τιμή που προκύπτει με τον εξής τρόπο:

Δίκλινο: $140 - 75 = 65 \rightarrow 65 / 2 = 32,5 + 75 = 107,50€$ τιμή δωματίου, άρα 53,75€ κατ' άτομο ανά διανυκτέρευση και το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους τύπους δωματίων.

Το κόστος και τα χαρακτηριστικά των δραστηριοτήτων τους:

- I. **Rafting στον Βοϊδομάτη** μέσα στον Εθνικό Δρυμό Βίκου-Αώου, βαθμός δυσκολίας 2 (χαρακτηρίζεται αρχαρίων) και συνιστάται και για παιδιά από 6 χρονών και πάνω μέχρι 70. Η διάρκεια της διαδρομής στο ποτάμι είναι μιάμιση ώρα, μαζί με την προετοιμασία, τα transfer και ένα μάθημα που γίνεται στο ποτάμι

πριν την έναρξη της δραστηριότητας, ο συνολικός χρόνος είναι δύομιση ώρες.

Η δραστηριότητα ξεκινάει από το ξενοδοχείο «Ταξιάρχες», όπου οι συμμετέχοντες παίρνουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό (στολή νεοπρέν, αντιανεμικό, κάλτσες, παπούτσια, σωσίβιο, κράνος, γάντια ισοθερμικά) και ντύνονται στα αποδυτήρια που έχουν θέρμανση και ντους ή στα δωμάτιά τους όσοι μένουν στο ξενοδοχείο.

Τα λεωφορεία του ξενοδοχείου αναλαμβάνουν την μεταφορά των συμμετεχόντων στην αφετηρία της διαδρομής, στην γέφυρα της Αρίστης και από εκεί ξεκινάει η δραστηριότητα.

Η επιστροφή στο ξενοδοχείο γίνεται πάλι με τα λεωφορεία του ξενοδοχείου.

Σε κάθε βάρκα υπάρχει επαγγελματίας οδηγός rafting και στο τέλος όλοι παίρνουν από ένα cd με όλες τις φωτογραφίες του ράφτινγκ (οι οδηγοί έχουν αδιάβροχες μηχανές μαζί τους).

Το κόστος της δραστηριότητας είναι 35€ κατ' άτομο. Στην τιμή περιλαμβάνονται όλα τα παραπάνω και όλοι οι νόμιμοι φόροι.

II. Διάσχιση της χαράδρας του Βίκου (μονοπάτι).

Αφετηρία της δραστηριότητας αυτής είναι το Μονοδένδρι, όπου οι συμμετέχοντες έρχονται με το λεωφορείο που τους συνοδεύει και επιστρέφουν στο ξενοδοχείο «Ταξιάρχες».

Η διάρκεια της διαδρομής είναι 5.30 ώρες με μέτριο βαθμό δυσκολίας. Η τιμή με συνοδεία 2 οδηγών είναι 26€το άτομο.

III. Δρακόλιμνη (μονοπάτι)

Με αφετηρία το μικρό Πάπιγκο όπου η μεταφορά γίνεται με τα λεωφορεία του ξενοδοχείου και επιστροφή στην Αρίστη.

Η διαδρομή διαρκεί 5 ώρες για την ανάβαση και 5.30 ώρες στον γυρισμό, με βαθμό δυσκολίας δύσκολο και η τιμή με συνοδεία δύο οδηγών 36€κατ' άτομο.

IV. Διάσχιση του Εθνικού δρυμού Βίκου-Αώου (μονοπάτι)

Αφετηρία από το ξενοδοχείο «Ταξιάρχες», όπου τα λεωφορεία αναλαμβάνουν την μεταφορά των συμμετεχόντων στην αφετηρία, στη γέφυρα της Αρίστης και την επιστροφή τους.

Γνωριμία με σπάνια χλωρίδα και πανίδα του δρυμού, επίσκεψη στη μονή των Αγίων Αναργύρων που βρίσκεται στον δρυμό και επίσκεψη στην παλιά γέφυρα της Κλειδωνιάς.

Διάρκεια διαδρομής δυόμιση ώρες με βαθμό δυσκολίας εύκολο και η τιμή με συνοδεία δύο οδηγών 20€ανά άτομο.

V. Τοξοβολία-Πίστα αναρρίχησης-Προσανατολισμοί με χάρτη και πυξίδα-Εναέριο πέρασμα-Ποδήλατο βουνού.

Σαν δραστηριότητα γίνεται σε μικρές ομάδες των δέκα περίπου ατόμων κυκλικά.

Η διάρκεια της δραστηριότητας είναι 3 ώρες με εύκολο βαθμό δυσκολίας. Το κόστος κατ' άτομο είναι 35€

VI. Χρωμοπόλεμος (paintball)

Η δραστηριότητα γίνεται σε ομάδες των 4-8 ατόμων σε φυσικά διαμορφωμένη πίστα και με σενάριο.

Διάρκεια δραστηριότητας δυόμιση ώρες και η τιμή 35€ κατ' άτομο.

Το ποσοστό κέρδους σε όλες τις δραστηριότητες είναι 12%, που σημαίνει ότι για την πώληση της πρώτης δραστηριότητας, το rafting στον Βοϊδομάτη είναι 35€κατ' άτομο, ο Τ.Ο. έχει κέρδος για κάθε άτομο 4,2€

Με βάση τα προηγούμενα ένας Τ.Ο. μπορεί να φτιάξει ένα τριήμερο πακέτο, ανάλογα με τις δραστηριότητες που επιθυμεί ο κάθε πελάτης. Για παράδειγμα:

Τριήμερο πακέτο για Παρασκευή-Σάββατο-Κυριακή με πρωινό, μεταφορές και rafting στον Βοϊδομάτη και διάσχιση της χαράδρας του Βίκου. Έστω ότι ο Τ. Ο. έχει 6 άτομα για το τριήμερο αυτό και έχει δεσμεύσει 3 δίκλινα, η τιμή του πακέτου για κάθε άτομο διαμορφώνεται με τον εξής τρόπο:

➤ Κόστος δίκλινου για τριήμερα: $140-115=25/2=12,5+115=127,50$
 $127,50/2$ άτομα= $63,75$ Χ2 διανυκτερεύσεις με πρωινό= $127,50$ €/άτομο.

➤ Rafting στον Βοϊδομάτη: 35€/άτομο

➤ Διάσχιση της χαράδρας του Βίκου: 26€/άτομο

Συνολική τιμή πακέτου κατ' άτομο: $127,50+35+26=188,50$ €

➤ Στην τιμή 188,50€/άτομο περιλαμβάνονται: δύο διανυκτερεύσεις με πρωινό, rafting στον Βοϊδομάτη και διάσχιση της χαράδρας του Βίκου με τον απαραίτητο εξοπλισμό, τις μεταφορές και τους οδηγούς, Φ.Π.Α.

➤ Το ποσοστό κέρδους του Τ. Ο. για κάθε άτομο είναι:

➤ $35-12\%=30,8 \rightarrow 35-30,8=4,2$ €/άτομο

➤ $26-12\%=22,88 \rightarrow 26-22,88=3,12$ €/άτομο και

➤ 12,50€/άτομο για 2 διανυκτερεύσεις. Δηλαδή το συνολικό κέρδος κατ' άτομο για όλες τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο πακέτο είναι $19,82$ € Χ 6 άτομα= $118,92$ €

(Πηγή: Ξενοδοχείο «Ταξιδάρχεις» & Rafting Athletic Center, 2009)

Κατά τον ίδιο τρόπο κοστολογούνται και οι υπόλοιπες δραστηριότητες ως πακέτο μαζί με την διαμονή στο ξενοδοχείο. Η μεταφορά γίνεται εξ' ιδίων και περιλαμβάνονται μόνο οι μεταφορές κατά την έναρξη και λήξη των δραστηριοτήτων.

5.4.1 Νεκρό σημείο και ρευστότητα του πακέτου

Μετά την ανάλυση του τρόπου κοστολόγησης του πακέτου, είναι χρήσιμο να αναφερθούν δύο βασικά ζητήματα, το νεκρό σημείο και η ρευστότητα.

Το νεκρό σημείο (ή σημείο ισορροπίας) του πακέτου είναι ο υπολογισμός του ελάχιστου κύκλου εργασιών ή αριθμού των τουριστών και δείχνει ότι δεν υπάρχει ούτε κέρδος ούτε ζημιά.

Σύμφωνα με μια εκτίμηση των εξόδων, του μικτού κέρδους και του ποσοστού πληρότητας, ο Τ.Ο. εφαρμόζει τον εξής τύπο για τον υπολογισμό του Νεκρού Σημείου:

$$\frac{\text{Ομαδικά έξοδα}}{\text{Νεκρό σημείο (αριθμός τουριστών)}} = \frac{\text{Ομαδικά έξοδα} + (\text{Μικτό κέρδος} - \text{Προμήθεια λιανοπωλητή})}{\text{Προβλεπόμενο ποσοστό πληρότητας (πρόβλεψη πωλήσεων)}}$$

ή αλλιώς

$$\text{Νεκρό σημείο} = \frac{\text{Ομαδικά έξοδα} \times \text{ποσοστό πληρότητας}}{\text{Ομαδικά έξοδα} + (\text{μικτό κέρδος} - \text{προμήθειες})}$$

Ρευστότητα (cash flow) του Τ.Ο. ονομάζεται ο ετεροχρονισμός εισπράξεων και πληρωμών κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος. Ο ετεροχρονισμός αυτός έχει να κάνει με αγορά του πακέτου, κατά την οποία οι πελάτες καταβάλουν ένα ποσό ως προκαταβολή ή εξόφληση για την κράτηση του πακέτου. Το οφειλόμενο από τον Τ.Ο. ποσό για τις αεροπορικές θέσεις καταβάλλεται στις αεροπορικές εταιρείες πριν την αναχώρηση, ενώ οι υπόλοιποι προμηθευτές εξοφλούνται μετά το πέρας του ταξιδιού.

Το κρίσιμο σημείο είναι η λήψη της απόφασης για την αξιοποίηση της ρευστότητας. Εάν τοποθετηθεί σωστά προκύπτουν σημαντικά έσοδα, τα οποία δεν εξαρτώνται από την παραγωγική δραστηριότητα και την

παροχή υπηρεσιών. Εάν όμως ο Τ.Ο. έχει ταμειακό πρόβλημα και χρησιμοποιεί την ρευστότητα για την κάλυψη τρεχουσών υποχρεώσεων και για τις προκαταβολές και τις υποχρεώσεις του επόμενου χρονικού διαστήματος, δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα, που οδηγεί σε αδυναμία εκπλήρωσης υποχρεώσεων με αποτέλεσμα την πτώχευση, που δυστυχώς πολύ συχνά συμβαίνει.

Γενικά, τα ποσοστά πληρότητας πρέπει να είναι γύρω στο 70-75% για να είναι κερδοφόρα τα τουριστικά πακέτα. Επίσης, για να καλυφθούν τα λειτουργικά έξοδα και να απομείνει ένα καθαρό κέρδος, πρέπει να γίνεται σωστός υπολογισμός του μικτού κέρδους. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπολογιστούν με ακρίβεια τα έξοδα. Και τέλος, είναι γενικά αποδεκτό ότι ένα ποσοστό καθαρού κέρδους 5-6% επί της τελικής τιμής πώλησης του πακέτου, είναι αρκετά καλό για τον Τ.Ο. Το ζητούμενο είναι πάντα η πώληση ενός ικανοποιητικού αριθμού πακέτων.

5.5 Marketing τουρισμού περιπέτειας

Το marketing τουρισμού περιπέτειας, αφορά την προώθηση δραστηριοτήτων ανάλογα με τις επιθυμίες των τουριστών. Εξαρτάται δηλαδή από το εάν οι τουρίστες επιθυμούν δραστηριότητες που στρέφονται προς την αυτογνωσία ή δραστηριότητες που στρέφονται προς την εμπειρία του κινδύνου και του άγνωστου. Φυσικά όπως και σε κάθε τομέα στον οποίο εφαρμόζεται το marketing λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά των τουριστών πελατών οικονομικοκοινωνικά και πολιτιστικά στοιχεία, καθώς και το μορφωτικό επίπεδο. (Walle 1997, σελ.265-267)

Και στον τομέα του τουρισμού περιπέτειας ακολουθούνται τα στάδια που υπάρχουν στον σχεδιασμό του marketing γενικότερα.

➤ **Segmentation:** διαχωρισμός των τουριστών αρχικά σε αυτούς που επιθυμούν να αγοράσουν πακέτα τουρισμού περιπέτειας.

Στη συνέχεια διαχωρίζονται οι συγκεκριμένοι τουρίστες – πελάτες ανάλογα με το είδους τουρισμού περιπέτειας που επιθυμούν και με το τι περιμένουν από την συγκεκριμένη εμπειρία. Δηλαδή είτε να ζήσουν τον κίνδυνο, είτε να στραφούν προς την αυτογνωσία, είτε να βρεθούν πιο κοντά στο φυσικό περιβάλλον (soft, hard adventure tourism ή δραστηριότητες βουνού, θάλασσας, αέρα).

- **Targeting:** αφού έχει γίνει ο διαχωρισμός των τουριστών περιπέτειας, ο tour operator αποφασίζει σε ποια κατηγορία τουριστών θέλει να στραφεί.
- **Positioning:** ο tour operator επιλέγει ένα συγκεκριμένο target group, το οποίο δεν έχει βρει ακόμα ένα πακέτο που να καλύπτει τις ανάγκες του, είτε είναι δυσαρεστημένο με τα είδη υπάρχοντα πακέτα.
- **Differentiation:** η αγορά δεν παραμένει στατική και αμετάβλητη. Αυτό συμβαίνει επειδή ο κάθε ανταγωνιστής ξεκινά με διαφορετικές πηγές και ευκαιρίες. Παρουσιάζονται νέοι προμηθευτές, οι οποίοι προσφέρουν το ίδιο προϊόν, οπότε οι αρχικοί tour operators πρέπει να διαφοροποιήσουν τα πακέτα, που προσφέρουν.
- **Innovation:** η καινοτομία παράγει αποτελέσματα. Η καινοτομία δεν αναφέρεται μόνο στην δημιουργία νέων και καλύτερων πακέτων τουρισμού περιπέτειας, αλλά και στην ανάπτυξη καλύτερων συστημάτων προώθησης και νέα επιχειρηματικά σχέδια. (Kotler 2005, σελ.50) Σύμφωνα με έρευνα, η οποία έγινε στην Ουαλία σχετικά με το marketing τουρισμού περιπέτειας διαπιστώθηκαν 8 διαφορετικοί τύποι τουριστών περιπέτειας (**adventure tourist market segments**).

- **Δειγματολήπτες:** οι άνθρωποι οι οποίοι, επιθυμούν να αναλάβουν μια δραστηριότητα περιπέτειας ή μία σειρά δραστηριοτήτων περιπέτειας, μόνο για να δοκιμάσουν για πρώτη φορά. Είτε πρόκειται για οργανωμένο πακέτο είτε για μια περίοδο δοκιμής. Σε πολλές περιπτώσεις η συμμετοχή σε αυτές τις δραστηριότητες δεν θα αποτελεί σκοπό ή επιλογή προορισμού.
- **Ενθουσιασμένοι:** συμμετέχουν συστηματικά σε δραστηριότητες περιπέτειας, ενώ έχουν και εμπειρία σε αυτό τον τομέα.
- **Μαθητευόμενοι:** οι άνθρωποι, οι οποίοι επιθυμούν να ασχοληθούν πραγματικά με μία δραστηριότητα ή ένα sport περιπέτειας, ή να βελτιώσουν τις δυνατότητες τους, σκοπεύοντας σε μία ανεξάρτητη μελλοντική συμμετοχή.
- **Ερασιτέχνες:** συμμετέχουν σε δραστηριότητες περιπέτειας αλλά μόνο περιστασιακά.
- **Οργανωμένα groups:** εταιρείες και οργανισμοί, που χρησιμοποιούν τις δραστηριότητες περιπέτειας για την δημιουργία και ανάπτυξη ομάδων, οργάνωση προπονήσεων, είτε ως κίνητρα επιβράβευσης.
- **Εκπαιδευτικά και νεανικά group:** μαθητές σχολείων, κολεγίων και φοιτητές πανεπιστημίων, ομάδες ανίχνευσης, οδηγών, ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και άλλες ομάδες νέων ανθρώπων χρησιμοποιούν τους εξωτερικούς χώρους ως εκπαιδευτικά κέντρα, είτε εμπορικά χρησιμοποιημένα κέντρα δραστηριότητας για σειρές μαθημάτων ανάπτυξης.
- **Αγοραστές για ειδικές περιστάσεις:** αγοράζουν πακέτα τουρισμού περιπέτειας, προκειμένου να γιορτάσουν κατά τη διάρκεια του ένα ξεχωριστό γεγονός όπως επετείους ή γενέθλια.

➤ **Διάφορα club:** ιδιωτικά club όπως canoe, kayak, alpine club, που διοργανώνουν ταξίδια για τα μέλη τους. (Keeling 2003, σελ.5)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο τουρισμός είναι ένας τομέας σύνθετος και πολύπλοκος, καθώς κατηγοριοποιείται βάσει ορισμένων παραγόντων, όπως το φυσικό περιβάλλον, τις εποχές, τις δραστηριότητες και τα κίνητρα των τουριστών, τα μέσα μεταφοράς. Επίσης, είναι πλέον κοινώς αποδεκτό ότι ο τουρισμός αποτελεί τον σύγχρονο τρόπο «απόδρασης» από την καθημερινότητα και δη ο τουρισμός περιπέτειας είναι μια πιο έντονη μορφή και τρόπος εκδήλωσης της επιθυμίας για ψυχική τόνωση και αλλαγή σκηνικών. Αν και δεν είναι ιδιαίτερα επιθυμητή η περιπέτεια από όλους, γνωρίζει τεράστια ανάπτυξη στο εξωτερικό, ενώ δεν παύει να αναπτύσσεται και στην Ελλάδα-με αργούς, αλλά σταθερούς ρυθμούς-καθότι η χώρα μας διαθέτει το κατάλληλο κλίμα και έδαφος για τις περισσότερες δραστηριότητες περιπέτειας.

Ωστόσο, η μορφή αυτή τουρισμού κρύβει και κινδύνους. Δυστυχώς, στο παρελθόν υπήρξαν κάποια περιστατικά ατυχημάτων ανά τον κόσμο που οδήγησαν στο θάνατο ακόμα και των πιο έμπειρων. Για να αποφεύγονται τέτοια περιστατικά, θα πρέπει να γίνεται σωστή εκπαίδευση, έλεγχος για την ποιότητα του εξοπλισμού και να δίδεται ιδιαίτερη σημασία στις καιρικές συνθήκες και την υγεία των ατόμων. Πολύ σημαντικό ρόλο στο θέμα των ατυχημάτων παίζει και η θέση της κυβέρνησης, που με σχετικές νομοθετικές διατάξεις κατόπιν συνεννοήσεως με τοπικούς και δημόσιους φορείς (ΗΑΤΤΑ, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΕΟΤ, Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης) μπορεί να αποτρέψει τα χειρότερα.

Πέρα από την περιγραφική διάσταση του τουρισμού περιπέτειας, υπάρχει και το ειδικό θέμα των πακέτων τουρισμού περιπέτειας. Όπως αναλύθηκε και πιο πάνω, τα πακέτα τουρισμού περιπέτειας συγκροτούνται, κοστολογούνται, και εν τέλει, προωθούνται όπως όλα τα τουριστικά πακέτα. Η σύνθεση-προώθηση και εκτέλεσή τους βασίζεται:

στη σωστή επιλογή των συστατικών στοιχείων (καταλύματα, μέσα μεταφοράς, προμηθευτές εξοπλισμού ανάλογα με την κάθε δραστηριότητα), στον καθορισμό ενός αντιπροσωπευτικού κόστους και στην αποτελεσματική προώθηση του πακέτου στην συγκεκριμένη ομάδα ενδιαφέροντος με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί (ηλικία, εισόδημα, είδος δραστηριότητας που ενδιαφέρει τον κάθε τουρίστα, σωματική κατάσταση).

Αυτό, όμως, που κάνει τη διαφορά στα πακέτα τουρισμού περιπέτειας είναι η μικρή κλίμακα στην οποία βασίζονται για τον σχεδιασμό των αντίστοιχων δραστηριοτήτων, καθώς η επικινδυνότητα καθιστά απαραίτητο τον σωστό συντονισμό και έλεγχο που επιτυγχάνονται με όσο το δυνατόν λιγότερους συμμετέχοντες.

Παρά το γεγονός ότι ο τουρισμός περιπέτειας είναι μια από τις πιο δημοφιλείς εναλλακτικές μορφές τουρισμού και είναι υπό ανάπτυξη στη χώρα μας, υπάρχει το ρίσκο του κύκλου ζωής του κάθε Τ.Ο. περιπέτειας και θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά: τα κίνητρα και η κατάσταση υγείας των συμμετεχόντων, το επίπεδο ασφαλείας και το κόστος των σχετικών εξοπλισμών.

Συνεπώς, τα συμπεράσματα που αφορούν τον τουρισμό περιπέτειας καταλήγουν στο ότι για να αναπτυχθεί και να εδραιωθεί στην χώρα μας, θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν, από τους διοργανωτές αλλά και τον κρατικό μηχανισμό:

- η επικινδυνότητα των δραστηριοτήτων
- να γίνεται συχνά έλεγχος των τοποθεσιών και του εξοπλισμού
- να ενημερώνονται σωστά οι συμμετέχοντες προτού προβούν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα

- αν κάποιος δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για ορισμένες δραστηριότητες, θα πρέπει να εκπαιδεύονται κατάλληλα και να επιβλέπονται από έμπειρα άτομα
- να εκπαιδεύονται τα σωστικά συνεργεία για τυχόν ατυχήματα σε όλα τα είδη των δραστηριοτήτων, ώστε να σώζονται όσο το δυνατόν περισσότερες ζωές , και τέλος
- πρέπει να υπάρχει συνεχής ενημέρωση για τις καιρικές συνθήκες, το είδος των δραστηριοτήτων και σωστή συνεργασία μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, για πιο ασφαλή τουρισμό περιπέτειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1) ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΤΑ ΝΕΑ

Τα πιο δημοφιλή σπορ περιπέτειας: Πού να πάτε

<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Ιδανικές περιοχές</i>	<i>Πότε</i>	<i>Απαιτούμενος εξοπλισμός</i>
Canoe-Kayak: Περιήγηση σε λίμνη με διαθέσια canoe-kayak με τη συνοδεία επαγγελματία οδηγού	Αιτωλοακαρνανία, Λίμνη Κρεμαστών-στα όρια με Νομό Ευρυτανίας, Αχαΐα, Λίμνη Τσιβλού	Όλο το χρόνο	Πρέπει να έχετε μαζί σας μαγιό, ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια, μια μπλούζα και πετσέτα. Θα χρειαστείτε επίσης ολόσωμη στολή και καλτσάκια από νεοπρέν, σωσίβιο, κράνος, αντιανεμικό μπουφάν και κουπί. Εξοπλισμός που παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.

<p>Monoraft: κατάβαση ποταμού με μονοθέσιες φουσκωτές βάρκες. Η κατάβαση γίνεται με τη συνοδεία επαγγελματία οδηγού που συνοδεύει 5-6 βάρκες</p>	<p>Πελοπόννησος, (Λούσιος και Αλφειός), Αιτωλοακαρνανία, (Εύηνος-στην Ορεινή Ναυπακτία), Τζουμέρκα, Καλαρύτικος, Άραχθος, Ζαγοροχώρια (Βοϊδομάτης)</p>	<p>Από Οκτώβριο μέχρι Ιούνιο.</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας μαγιά, ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια, μια μπλούζα και πετσέτα. Θα χρειαστείτε επίσης ολόσωμη στολή και καλτσάκια από νεοπρέν, σωσίβιο, κράνος, αντιανεμικό μπουφάν και κουπί. Εξοπλισμός που παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.</p>
<p>Rafting: κατάβαση ποταμού με φουσκωτές βάρκες. Το πλήρωμα αποτελείται από</p>	<p>Πελοπόννησος, (Λούσιος και Αλφειός), Αιτωλοακαρνανία, (Εύηνος-στην Ορεινή Ναυπακτία), Τζουμέρκα, Καλαρύτικος, Άραχθος,</p>	<p>Από Οκτώβριο μέχρι Ιούνιο.</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας μαγιά, ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια, μια μπλούζα και</p>

<p>έναν επαγγελματία οδηγό και 6-8 κωπηλάτες</p>	<p>Ζαγοροχώρια (Βοϊδομάτης)</p>		<p>πετσέτα. Θα χρειαστείτε επίσης ολόσωμη στολή και καλτσάκια από νεοπρέν, σωσίβιο, κράνος, αντιανεμικό μπουφάν και κουπί. Εξοπλισμός που παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.</p>
<p>Kayak ποταμού: κατάβαση με καγιάκ, με τη συνοδεία επαγγελματία οδηγού</p>	<p>Πελοπόννησος, (Λούσιος και Αλφειός), Αιτωλοακαρνανία, (Εύηνος-στην Ορεινή Ναυπακτία), Τζουμέρκα, Καλαρύτικος, Άραχθος, Ζαγοροχώρια (Βοϊδομάτης)</p>	<p>Από Οκτώβριο μέχρι Μάιο</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας μαγιό, ένα δεύτερο ζευγάρι παπούτσια, μια μπλούζα και πετσέτα. Θα χρειαστείτε επίσης ολόσωμη στολή και καλτσάκια από νεοπρέν,</p>

			σωσίβιο, κράνος, αντιανεμικό μπουφάν και διπλό κουπί. Εξοπλισμός που παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.
River trekking: πεζοπορία στις όχθες και σε ορισμένα σημεία μέσα στα ποτάμια.	Πελοπόννησος (ποταμός Νέδα)	Από Μάιο μέχρι και Οκτώβριο	Πρέπει να έχετε μαζί σας σανδάλια ή αθλητικά παπούτσια ξέροντας ότι θα βραχούν, καπέλο, γυαλιά ηλίου, σακίδιο (αδιάβροχο), παγούρι, μαγιό, πετσέτα και ελαφρά τροφή όπως σταφίδες, σοκολάτες, σάντουιτς.
Trekking: πεζοπορία σε	Πελοπόννησος (Φαράγγι Λούσιου, Ταΰγετος,	Όλο το χρόνο	Πρέπει να έχετε μαζί σας

<p>μονοπάτια και διαδρομές στο βουνό με τη συνοδεία επαγγελματιών οδηγών</p>	<p>Χελμός), Καλάβρυτα, Ιθάκη, Κέρκυρα (Λίμνη Κορισίων), Τζουμέρκα (Καλαρύτες), Ζαγοροχώρια (Φαράγγι Βίκου, Βοϊδομάτης, Βραδέτο, Όρος Γκαμήλα, Δρακόλιμνη)</p>		<p>παπούτσια πεζοπορίας, άνετα ρούχα, αδιάβροχο, καπέλο, γυαλιά</p>
<p>Αναρρίχηση: ανάβαση σε βράχους και αναρριχητικά πεδία με την καθοδήγηση έμπειρων συνοδών.</p>	<p>Όλες οι αναγκαίες πληροφορίες για τις ορεινές διαδρομές και μονοπάτια, τον τρόπο πρόσβασης, τις εγκαταστάσεις, τα ορεινά καταφύγια σε όλη τη χώρα, τις οργανωμένες εκδρομές και τις τοπικές συνθήκες για πεζοπορία, ορειβασία ή αναρρίχηση στα ελληνικά βουνά, παρέχονται από την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας - Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.) και τους τοπικούς πεζοπορικούς και ορειβατικούς συλλόγους.</p>	<p>Όλο το χρόνο.</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας αθλητικά παπούτσια ή παπούτσια αναρρίχησης, άνετα ρούχα όπως κολάν ή φόρμα, fleece, ένα μικρό σακίδιο, παγούρι, και ελαφρύ φαγητό όπως σάντουιτς, σοκολάτες και ξηρούς καρπούς. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι σχοινιά,</p>

			ζώνες, κράνη και καταβατήρες που δίνονται συνήθως από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.
<p>Canyoning: Διάσχιση φαραγγιών χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο εξοπλισμό καταρρίχησης σε κάθετους καταρράκτες.</p>	Ήπειρος - Βικάκης	Από Μάιο μέχρι Οκτώβριο	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας ένα δεύτερο ζευγάρι αθλητικά παπούτσια μήπως βραχούν, άνετα ρούχα όπως κολάν ή φόρμα, μαγιό, πετσέτα, μικρό σακίδιο, παγούρι, και ελαφρύ φαγητό όπως σάντουιτς, σοκολάτες και ξηρούς καρπούς. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι ολόσωμη</p>

			στολή από νεοπρέν, σχοινιά, ζώνες, κράνη, και καταβατήρες που δίνονται συνήθως από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.
Mountain bike: ποδηλασία σε δασικές διαδρομές, με ποδήλατα 28 ταχυτήτων με δισκόφρενα και πλήρη ανάρτηση με συνοδεία επαγγελματία οδηγού.	Πελοπόννησος - κοιλάδα Λούσιου, Χελμός, Αιτωλοακαρνανία- όχθες Ευήνου, Τζουμέρκα, Κέρκυρα - προσφέρεται όλο το νησί αλλά ιδιαίτερα η περιοχή στη βουνοπλαγιά Παντοκράτωρ	Όλο το χρόνο.	Πρέπει να έχετε αθλητικά παπούτσια ή μποτάκια, φόρμα, καπέλο, αντιανεμικό μπουφάν, μικρό σακίδιο και ένα παγούρι με νερό. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι ποδήλατο 21 ταχυτήτων και κράνη.
Jeep safari: Οδήγηση με 4x4 σε δασικές	Πελοπόννησος- Λίμνη Τσιβλού, Ορεινή Αρκαδία, Λυκαίον Ορος,	Όλο το χρόνο.	Πρέπει να έχετε μαζί σας άνετο και ζεστό

<p>διαδρομές με συνοδεία επαγγελματιών οδηγών.</p>	<p>Αιτωλοακαρνανία - Ορεινή Ναυπακτία, Τζουμέρκα, Ζαγοροχώρια</p>		<p>ρουχισμό όπως μπουφάν, γάντια και σκούφος, αθλητικά παπούτσια, γυαλιά ηλίου και παγούρι με νερό. Απαραίτητος εξοπλισμός jeep είναι χάρτες, κασμάς, φτυάρι, σχοινί-ιμάντας ρυμούλκησης, γρύλος, αλυσίδες, φαρμακείο, εξωτερικός προβολέας.</p>
<p>Σκι: κατάβαση με ειδικά πέδιλα σε χιονισμένες πλαγιές.</p>	<p>Αχαΐα -Χελμός (Βαθιά Λάκκα)</p>	<p>Όλο το χρόνο.</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας άνετο και ζεστό ρουχισμό όπως μπουφάν, γάντια και σκούφος, αθλητικά παπούτσια, γυαλιά ηλίου</p>

			και παγούρι με νερό. Απαραίτητος εξοπλισμός jeep είναι χάρτες, κασμάς, φτυάρι, σχοινί-ιμάντας ρυμούλκησης, γρύλος, αλυσίδες, φαρμακείο, εξωτερικός προβολέας.
Ιππασία: ιππασία με εκπαιδευμένα άλογα ακολουθώντας προκαθορισμένες δασικές διαδρομές με τη συνοδεία επαγγελματιών εκπαιδευτών.	Αιτωλοακαρνανία- Όχθες Ευήνου, Κέρκυρα - Κάτω Κορακιανά/ κοιλάδα Ρόπα, όρος Παντοκράτορα	Όλο το χρόνο	Πρέπει να έχετε μαζί σας μακρύ παντελόνι και αθλητικά παπούτσια ή μποτάκια. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι το κράνος που παρέχεται συνήθως από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.
Καταδύσεις:	Κέρκυρα, Παξούς,	Όλο το	Πρέπει να έχετε

<p>υποβρύχιες εξερευνήσεις με τον απαραίτητο καταδυτικό εξοπλισμό και τη συνοδεία έμπειρου εκπαιδευτή - δύτη.</p>	<p>Κεφαλονιά, Ζάκυνθος, Λευκάδα, Καλαμάτα (όρμος Βοϊδοκοιλιάς, λιμανάκια - στην είσοδο του όρμου Ναυαρίνου, κόλπος Καλαμάτας, βραχονησίδες Πετροκάραβο και Αυγό στην Κορώνη), Πάργα, Σύβοτα</p>	<p>χρόνο.</p>	<p>μαζί σας μαγιό και αντηλιακό. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι ισοθερμική στολή, μάσκα, μπουκάλες οξυγόνου, βαρίδια, βατραχοπέδιλα, ρυθμιστής πλευστότητας, ρυθμιστή αέρα. Εξοπλισμός που συνήθως παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.</p>
<p>Windsurf-Kitesurf: πλεύση με τη βοήθεια του ανέμου πάνω σε σανίδα με τη συνοδεία έμπειρων εκπαιδευτών.</p>	<p>Στις περισσότερες παραλίες της Ελλάδας με καταλληλότερες αυτές της Λευκάδας.</p> <p>- Παραλίες Μεσσηνίας: παραλία Καλαμάτας, παραλία Σάντοβας (13χλμ. ανατολικά της</p>	<p>Από Μάιο μέχρι και Οκτώβριο</p>	<p>Πρέπει να έχετε μαζί σας μαγιό, αντηλιακό και καπέλο. Απαραίτητος εξοπλισμός είναι ισοθερμική στολή, ζώνη και σωσίβιο.</p>

	Καλαμάτας) - Βασιλική Λευκάδας - Άγιος Ιωάννης-Μύλοι Λευκάδας		Εξοπλισμός που συνήθως παρέχεται από τον διοργανωτή της δραστηριότητας.
--	--	--	--

2) Διακρίσεις τουρισμού περιπέτειας και οι δραστηριότητες τους

Τουρισμός ήπιας περιπέτειας	Πεζοπορία (trekking) Ορειβασία (mountaineering) Διάσχιση φαραγγιών (canyoning) Κάμπινγκ Χειμερινή διαβίωση (winter wilderness survival) Πλεύση σε ποταμό με σχεδία (rafting) Θαλάσσιο κανό – καγιάκ (sea kayaking) Διαδρομές με άλογα ή γαϊδούρια (horse riding, mule trekking) Ιστιοπλοΐα (sailing) Εξερεύνηση σπηλαίων (caving) Παρακολούθηση της άγριας πανίδας (wildlife watching)
Τουρισμός ακραίας περιπέτειας	Αναρρίχηση (climbing) Κατάβαση απότομων βράχων (rappel) Πέταγμα με αλεξίπτωτο πλαγιάς (paragliding ή parapente) Πλεύση σε ποταμό με κανό ή καγιάκ (canoeing, kayaking) Διαδρομές με ποδήλατο βουνού (mountain biking) Διαδρομές με οχήματα με κίνηση σε 4 τροχούς (jeep 4x4) Διαδρομές με μοτοσικλέτες χώματος (off road motor biking) Κατάβαση ορμητικών ποταμών με σχεδία (white water

Πηγή: ETA 2000:22

3) Via ferrata, για τους Ιταλούς σημαίνει «σιδερένιος δρόμος» και είναι μια ορεινή διαδρομή για την οποία απαιτείται εξοπλισμός από: σταθερά καλώδια, ξύλινες γέφυρες που χρησιμοποιούνται ως μονοπάτια, σκάλες και γέφυρες. Η χρήση τους επιτρέπει στις απομονωμένες περιοχές να ενωθούν και να δημιουργήσουν μακρύτερες διαδρομές που θα είναι προσβάσιμες σε άτομα με μεγάλη ποικιλία ικανοτήτων αναρρίχησης. Οι περιπατητές και ορειβάτες μπορούν να ακολουθήσουν τις διαδρομές via ferrata χρησιμοποιώντας τα δικά τους σχοινιά και σχοινιά ασφαλείας που συγκρατούν το βάρος των ορειβατών. Οι διαδρομές αυτές βρίσκονται κυρίως στην Ευρώπη και ειδικότερα στην Ιταλία, την Γερμανία, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Αυστρία, τη Σλοβενία, την Ελβετία, την Ισπανία, τη Σουηδία, την Νορβηγία, καθώς επίσης και σε κάποια μέρη στις Η.Π.Α., τον Καναδά και στη Μαλαισία. Οι πρώτες πορείες via ferrata κτίστηκαν στην ορεινή περιοχή των Δολομιτικών Άλπεων, στην Ιταλία, κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, με σκοπό να βοηθήσει την κίνηση του στρατού. Η μεγαλύτερη via ferrata του κόσμου βρίσκεται στο όρος Kinabalu, στο Sacah της Μαλαισίας και φτάνει τα 3.800 μέτρα.

4) Πακέτα τουρισμού περιπέτειας από του πιο γνωστούς Tour Operators του είδους

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ 1^Η

ΤΡΙΗΜΕΡΗ ΑΠΟΔΡΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΡΥΜΟ ΒΙΚΟΥ- ΑΩΟΥ.

Κάντε ένα ακριβό δώρο στον εαυτό σας (σε χαμηλή τιμή) !

Ελάτε ένα τριήμερο στην **Κόνιτσα** σε ένα απίθανο ορεινό τοπίο, **15 λεπτά από τα Ζαγοροχώρια**, κάνοντας ήπιες δραστηριότητες στη φύση. Η διαμονή σας θα γίνει σε ένα από τους ξενώνες της τουριστικής λέσχης **KONITSA NET** που εσείς θα επιλέξετε www.konitsanet.eu .

Η διαμονή στην Κόνιτσα έχει πολλά πλεονεκτήματα :

- είναι οικισμός κτισμένος σε πολύ εντυπωσιακό φυσικό περιβάλλον
- τα Ζαγοροχώρια, τα Μαστοροχώρια , το Μπουραζάνι και η Βασιλίτσα, βρίσκονται σε κοντινή ακτίνα περιμετρικά της
- έχει Κέντρο Υγείας, τράπεζες, εστιατόρια , bar και συγχρόνως είναι χωριό .

Μπορείτε να διαλέξετε 2 από τις 3 παρακάτω δραστηριότητες:

- rafting (ή διθέσιο raft) στον Βοϊδομάτη ή στον Αώο (εσείς επιλέγετε)
- βόλτα μιας ώρας με άλογα περιπάτου δίπλα στον Βοϊδομάτη
- πεζοπορία τρεισήμισι ωρών στην μονή Στομίου

Κόστος 2 δραστηριοτήτων: 50€ άτομο

περιλαμβάνει

- τις 2 απο τις 3 πιο πάνω δράσεις
- τις φωτογραφίες από την κατάβαση rafting

Η διαμονή σας σε έναν από τους ξενώνες της λέσχης, θα κοστίσει από 25€/άτομο ανά διανυκτέρευση με πρωινό ως 50€/άτομο/διανυκτέρευση, ανάλογα με τον ξενώνα που θα επιλέξετε.

Στις οικογένειες γίνονται επιπλέον εκπτώσεις.

τηλεφωνήστε :26550 23777 , 6944751418

ή στείλτε e-mail : konitsa@nolimits.com.gr

**ΟΙ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΝ ΙΣΧΥΟΥΝ ΤΑ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΑ ΤΡΙΗΜΕΡΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ**

ΠΡΟΣΦΟΡΑ 2η

Αν η διαμονή σας θέλετε να γίνει στα Ζαγοροχώρια , σας προτείνουμε τα εξής:

- rafting (ή διαθέσιο raft) στον Βοϊδομάτη ή στον Αώο (εσείς επιλέγετε)
- βόλτα μιας ώρας με άλογα περιπάτου δίπλα στον Βοϊδομάτη
- πεζοπορία τρεισήμισι ωρών στην μονή Στομίου

οι 2 από τις 3 παραπάνω δραστηριότητες (όποιες θέλετε) σας προσφέρονται στην τιμή των 50 € άτομο .

Τέσσερις από τους καλύτερους ξενώνες στο Ζαγόρι , δίνουν στους πελάτες (και μόνο) της NO LIMITS πολύ καλή έκπτωση .

Τηλεφωνήστε τους:

- **Τσουμάνης Νίκος** , Πάπιγκο, 26530 41893, 75 €/δίκλινο με πρωινό
- **Αρχοντικό του Διλόφου**, Δίλοφο, 26530 22455, 65€ "
- **Μελίτειον**, Ασπράγγελοι, 2653022659 60 € "
- **Βίκος**, Μονοδένδρι, 2653071370 60 € "
- **Πάνθεον**, Πάπιγκο, 2653042239 70€ "
- **Παπαευαγγέλου**, Πάπιγκο, 2659041135 70€ "

Οι τιμές ισχύουν για 2 διανυκτερεύσεις και πάνω.

Το φαράγγι του Βίκου απ' το χωριό Βίκος

πεζοπορία στον Αώο

TREKKING HELLAS

Χριστούγεννα & Πρωτοχρονιά στα Τζουμέρκα

Περιοχή: Ήπειρος, Τζουμέρκα

Διαθέσιμες ημερομηνίες: 24-28/12/08 & 31/12/08-4/1/09

Τιμή: 225 € άτομο

Περιλαμβάνονται:

4 διανυκτερεύσεις σε ξενώνες στη γύρω περιοχή σε δίκλινο δωμάτιο με πλήρες πρωινό

Εξοπλισμός για όλες τις δραστηριότητες

Mini bus για τις τοπικές μετακινήσεις από και προς τον ξενώνα

Έμπειροι και πιστοποιημένοι συνοδοί

Δεν περιλαμβάνονται

Οτιδήποτε δεν αναφέρεται παραπάνω.

Αναλυτικό πρόγραμμα

24/12 ή 31/12

Άφιξη και τακτοποίηση στους ξενώνες που έχουμε κρατήσει για εσάς.

25/12 ή 1/1

Σήμερα θα περπατήσουμε στο μονοπάτι της Πριτσιαλιάς. Είναι μια μικρή πεζοπορία ως την έξοδο του φαράγγιού του Αράχθου, στο ξωκλήσι του Αγ. Βασιλείου, με θέα τις επιβλητικές κορφές των Τζουμέρκων και την ανοιχτή κοιλάδα του Αράχθου (2 ώρες περίπου). Έπειτα θα κάνουμε ξενάγηση στο μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι της Ελλάδας, το γεφύρι της Πλάκας.

26/12 ή 2/1

Rafting στο Φαράγγι του Αράχθου. Είναι ίσως η ομορφότερη διαδρομή για rafting στην Ελλάδα. Η ίδια διαδρομή αποτελεί έναν από τους πυρήνες του Εθνικού πάρκου Τζουμέρκων-Αράχθου με κάθετες ορθοπλαγιές ύψους πάνω από 700m, καταρράκτες, υπόγειους ποταμούς, και σπηλιές με φωλιές άγριων πουλιών. Το φαράγγι είναι μία διαδρομή ιδανική για όλους και δε χρειάζεται ιδιαίτερη ικανότητα.

27/12 ή 3/1

Μετά το πρωινό μας θα επισκεφτούμε το σπήλαιο Πραμάντων την Ανεμότρυπα. Ένα σπήλαιο που ανακαλύφτηκε πρόσφατα, με σπάνιους σχηματισμούς από σταλαγμίτες και σταλακτίτες και την μοναδική Λίμνη με τα κόκκινα νερά. Το απόγευμα της ίδιας μέρας θα δοκιμάσουμε τις ικανότητες μας στην τοξοβολία.

28/12 ή 4/1

Αναχώρηση από τους ξενώνες και επιστροφή.

Safari στα Βόρεια Πάρκα της Τανζανίας
Serengeti-Ngorongoro-Lake Manyara-Tarangire
Μεγάλη εβδομάδα
11 Απριλίου – 19 Απριλίου 2009
5 STAR LODGES AND LUXURY TENTS

11 Απριλίου 2009 (Σάββατο)

- Πτήση KLM για Kilimanjaro International Airport
- Διανυκτέρευση και δείπνο στο *Serena Mountain Village Lodge*

Η εκδρομή μας ξεκινάει με το πολύ πρωινό μας ραντεβού στο αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος. Μετά από 2 πτήσεις και ένα σύντομο stop over στο Άμστερνταμ φθάνουμε στο Kilimanjaro International Airport της Τανζανίας. Εδώ μας υποδέχονται οι οδηγοί / ξεναγοί μας. Επιβιβάζομαστε στα τζιπάκια μας (6 άτομα ανά όχημα) και ξεκινάμε για την σύντομη διαδρομή των 35 χιλιομέτρων για την Arusha, την πύλη εισόδου των πιο διάσημων πάρκων άγριας ζωής στον κόσμο. Από παλιά Γερμανική στρατιωτική πόλη το 1900 η Arusha εξελίχθηκε σε μία πόλη 400,000 κατοίκων που αποτελεί το προπύργιο των Lake Manyara, Tarangire, Serengeti και Ngorongoro Εθνικών Πάρκων. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1540 μέτρα και απολαμβάνει έτσι ένα υπέροχο κλίμα κατά όλη την διάρκεια του χρόνου. Είναι τοποθετημένη στην μέση της Αφρικανικής ηπείρου μεταξύ του Καΐρου και του Νοτίου Ακρωτηρίου και αποτελεί το διοικητικό κέντρο του East African Community (Τανζανία, Ουγκάντα και Κένυα).

Το **Serena Mountain Village Lodge** είναι τοποθετημένο στη μέση μίας φυτείας καφέ μόλις 15 λεπτά από το κέντρο της Arusha. Το lodge κτίστηκε σαν Αφρικάνικο χωριό και τα 42 στρογγυλά του δωμάτια έχουν αχυρένιες σκεπές. Έχει θέα στην λίμνη Duluti και στο Mount Meru. Είναι παράδεισος για τους ορνιθολόγους αφού αποτελεί καταφύγιο για 130 διαφορετικά είδη πουλιών.

12 Απριλίου 2009 – Κυριακή των Βαΐων

- Arusha – Tarangire National Park
- Διανυκτέρευση στο *Lake Manyara Serena lodge*

Μετά το πρώτο μας ξύπνημα στην Αφρική και ένα καλό πρωινό οι οδηγοί κάνουν μια εισαγωγή σε βασικούς κανόνες και οδηγίες σαφάρι που αφορούν στις επόμενες ημέρες μας στα πάρκα. Επιβιβαζόμαστε στα τζιπάκια μας και ξεκινάμε για το Tarangire (120km/ 2h).

Το Tarangire National Park είναι από τα λιγότερο επισκεπτόμενα πάρκα της Βόρειας Τανζανίας. Βρίσκεται Νοτιοανατολικά του Lake Manyara και καλύπτει έκταση 2850 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Παίρνει το όνομα

του από τον ποταμό Tarangire και είναι γνωστό για τα τεράστια κοπάδια ελεφάντων. Έχοντας την μεγαλύτερη συγκέντρωση ζώων - εκτός του

οικοσυστήματος του Serengeti – αποτελεί πρόκληση για τα σαρκοβόρα θηλαστικά. Το Tarangire αποτελεί μία εξαιρετική πρώτη εισαγωγή στην Αφρικανική άγρια ζωή. Lunch pack στο πάρκο το μεσημέρι. Μεταφορά στο Lake Manyara Serena Lodge για δείπνο και διανυκτέρευση.

Το **Lake Manyara Serena** είναι τοποθετημένο στην άκρη ενός απότομου τερακότα βράχου πάνω από τα, γεμάτα flamingoes αλκαλικά νερά της λίμνης Manyara και διαθέτει έτσι φοβερή θέα του Great Rift Valley. Ταιριάζοντας με την μοναδικότητα του αριθμού και των ειδών των πουλιών που φιλοξενεί η κατασκευή του θυμίζει παραδοσιακά χωριά Masai (Bomas) και τα πολύχρωμα σχέδια στους τοίχους απεικονίζουν τις, χρωματικά απίθανες μεταναστευτικές συγκεντρώσεις των πουλιών. Το ύφος του lodge είναι ένα μείγμα από την ηρεμία της λίμνης και το μεγαλείο των ηφαιστειών της περιοχής.

13 Απριλίου 2009 – Μεγάλη Δευτέρα

- Lake Manyara National Park
- Διανυκτέρευση στο **Lake Manyara Serena lodge**

Αμέσως μετά το πρωινό μας οδηγούμε την μικρή απόσταση που μας χωρίζει από το Lake Manyara National Park, ένα πανέμορφο μικρό πάρκο με πυκνή βλάστηση. Θα δούμε ελέφαντες, καμηλοπαρδάλεις, βουβάλια και,

εάν είμαστε τυχεροί τα γνωστά ‘Lake Manyara tree-climbing’ λιοντάρια. Το μεσημέρι θα γυρίσουμε στο ξενοδοχείο για φαγητό και ξεκούραση. Το απογευματινό σαφάρι μας επιτρέπει να ανακαλύψουμε το «υγρό» δάσος πλούσιο σε πουλιά και μαϊμούδες και τα δάση ακακίας που συνορεύουν με την soda λίμνη του πάρκου. Θα επισκεφθούμε την λίμνη με τους ιπποπόταμους (hippo pool) από όπου η θέα του ήλιου που δύει σε συνδυασμό με το ροζ χρώμα του ορίζοντα (Flamingoes) αποτελεί το τέλειο φινάλε της ημέρας. Επιστροφή στο Lodge λίγο πριν να νυχτώσει για φαγητό και ύπνο.

14 Απριλίου 2009 – Μεγάλη Τρίτη

- Lake Manyara – Serengeti national Park
- Διανυκτέρευση στο **Mbuzi Mawe Serena Tented Camp**

Σήμερα ξεκινάμε νωρίς και κατευθυνόμαστε προς τις πεδιάδες του Serengeti διασχίζοντας τις δασικές περιοχές των υψιπέδων του Ngorongoro (285 χιλιόμετρα/ 4 ώρες) Κάνουμε μία στάση στο διάσημο φαράγγι του Olduvai όπου οι αρχαιολόγοι Mary και Louis Leakey ανακαλύψανε υπολείμματα ενός *Zinjanthropus Bosei*, μακρινό πρόγονο του ανθρώπου που έζησε πριν 1.8 εκατομμύρια χρόνια, ενός *Australopithecus Bosei* ή αλλιώς «Καρυοθραύστης», ένα είδος που εξαφανίστηκε πριν 1 εκατομμύριο χρόνια καθώς και απολιθωμένα χνάρια

που χρονολογούνται στα 3.6 εκατομμύρια χρόνια. Εκμεταλλευόμαστε την στάση και τρώμε μεσημεριανό (pack lunch).

Κατά την διάρκεια της διαδρομής ανάμεσα στις πεδιάδες του αχανούς Serengeti παρατηρούμε το δραματικό σκηνικό και τα αμέτρητα ζώα της περιοχής. *Μάλλον* σήμερα παίρνουμε μια πρώτη ιδέα για το μέγεθος της μετανάστευσης αφού την διασχίζουμε. Άφιξη, τακτοποίηση στις σκηνές μας και φαγητό στο Mbuzi Mawe Serena Tented Camp.

Ένα μέρος απόλυτης ηρεμίας. Το Mbuzi Mawe Serena Tented Camp είναι τοποθετημένο στο κέντρο του Serengeti N.P; γεγονός που του προσφέρει άμεση και γρήγορη πρόσβαση στο Lobo, στο Δυτικό διάδρομο του πάρκου, στο Seronera valley καθώς και στα μονολιθικά συμπλέγματα των γύρω περιοχών του Barafu, Gol, Maasai, Loliondo, Simba & Moru. Αποτελείται από μόνο 16 luxury σκηνές και περιβάλλεται από ένα φυσικό κυκλικό αμφιθέατρο από μονολιθικά γλυπτά, τα γνωστά korjes. Βέβαια το πιο «δυνατό» στοιχείο του είναι η τοποθεσία του επάνω στον ένα (από τους δύο) βασικούς διαδρόμους της Μεγάλης Μετανάστευσης προσφέροντας έτσι μερικές από τις καλύτερες δυνατές θέσεις παρακολούθησης αυτού του μοναδικού φαινομένου της μετακίνησης εκατομμυρίων ζώων.

15 Απριλίου 2009 – Μεγάλη Τετάρτη

- Mbuzi Mawe Serengeti – Serengeti Serena Safari lodge
- Διανυκτέρευση στο **Serengeti Serena Lodge**

Ένα ατέλειωτο ποτάμι από blue wildebeests που ρέει στις «ατελείωτες πεδιάδες» (Serengeti στα Swahili) και που ακολουθείται από κάθε είδους κυνηγό όπως λιοντάρια, λεοπαρδάλεις και τσίτα. Οι κυνηγοί караδοκούν και τα πιο αδύναμα, πιο γέρικα ή πιο νέα μέλη κάθε αγέλης είναι σε

συνεχόμενο κίνδυνο.

Χρησιμοποιούμε τα κιάλια μας αναγνωρίζοντας impalas και topis, ζέβρες και πανέμορφα kudus. Γύρω μας καμηλοπαρδάλεις, ελέφαντες και ιπποπόταμοι. Η Μεγάλη Μετανάστευση διασχίζει την περιοχή.

Picnic lunch στη διαδρομή. Διανυκτέρευση και βραδινό φαγητό στο Serengeti Serena Lodge.

Το **Serengeti Serena Lodge** βρίσκεται ψηλά σε ένα λόφο. Η θέα στο πάρκο είναι ανεμπόδιστη. Με φυσικά υλικά και ρουστίκ έπιπλα, με 66 δωμάτια «Rondavel» τοποθετημένα σαν σε αυθεντικό χωριό των Masai και με σημασία στην λεπτομέρεια το lodge παρουσιάζεται σαν «Αυθεντική Αφρική». Οι ξυλόγλυπτες λεπτομέρειες και η απλή αισθητική σε συνδυασμό με την απaráμιλλη ποικιλία των ζώων της περιοχής κάνουν την διαμονή μας εδώ εμπειρία.

16 Απριλίου 2009 – Μεγάλη Πέμπτη

- Serengeti National Park
- Διανυκτέρευση στο **Serengeti Serena Lodge**

Χωρίς αμφιβολία το πιο διάσημο πάρκο στον κόσμο ορίζει την εμπειρία του safari καθώς και την άγρια ζωή που κατοικεί εδώ. Οριοθετήθηκε και ονομάστηκε το 1951, καταλαμβάνει περιοχή 15,000 τετραγωνικών χιλιομέτρων (όλη η Πελοπόννησος είναι 21,000 τετραγωνικά χιλιόμετρα) και αποτελεί ένα φανταστικά ποικιλόμορφο οικοσύστημα: Η πιο γνωστή περιοχή (από όπου πήρε και το όνομα του) με μακρύ ή κοντό χορτάρι βρίσκεται στο Νότο και ξετυλίγεται προς το κέντρο δημιουργώντας σαβάνα με ακακίες.

Στον Βορά υπάρχουν περισσότεροι λόφοι και περισσότερη βλάστηση ενώ ο Δυτικός διάδρομος έχει την πιο πλούσια βλάστηση στο πάρκο (περισσότερο νερό). Όλες οι περιοχές του πάρκου έχουν τους δικούς τους ένοικους της Αφρικάνικης άγριας ζωής αλλά το μεγαλύτερο θέαμα είναι η Μεγάλη Μετανάστευση. Το Serengeti υπόσχεται σε κάθε επισκέπτη όλα όσα μπορεί να φανταστεί ότι θα έβλεπε σε ένα τέτοιο μέρος και ακόμα περισσότερα.

17 Απριλίου 2009 – Μεγάλη Παρασκευή

- Serengeti National Park- Ngorongoro National Park
- Διανυκτέρευση στο **Ngorongoro Serena Safari Lodge**

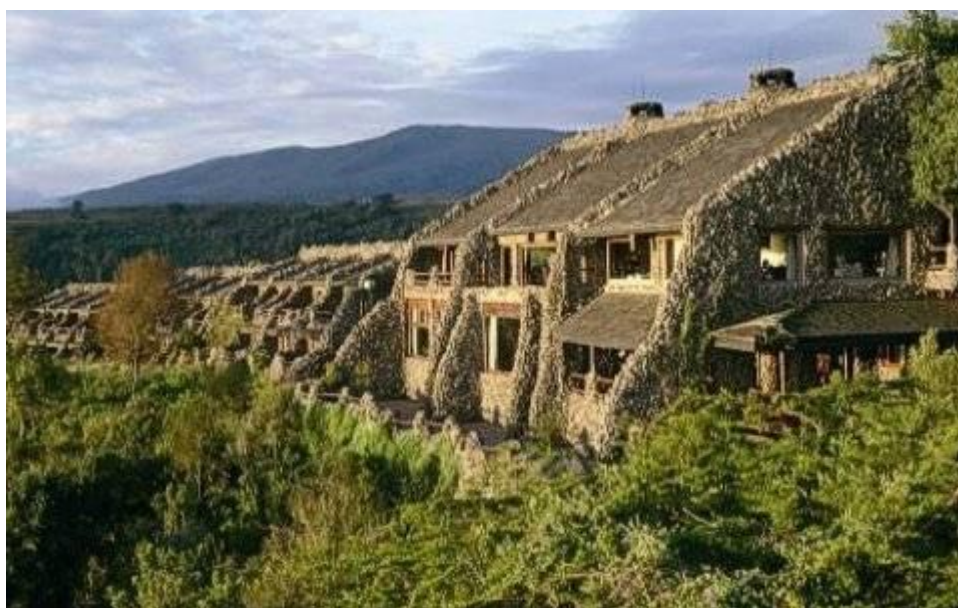
Μετά το πρωινό μας αναχωρούμε για τον κρατήρα του Ngorongoro (170 χιλιόμετρα/ 4 ώρες) κάνοντας έτσι το τελευταίο μας σαφάρι στο Serengeti στη διαδρομή προς τα εκεί. Στην ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή του Ngorongoro επισκεπτόμαστε σήμερα ένα χωριό Massai. Ο κρατήρας Ngorongoro είναι από τους πιο εντυπωσιακούς και θαυματικούς safari προορισμούς στη Γη. Μεσημεριανό στην διαδρομή (pack lunch). Στη συνέχεια τα τζιπ κατεβαίνουν μέσα στον κρατήρα - 600

μέτρα υψομετρική κατάβαση και χρησιμοποιώντας σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη ημέρα τις 4X4 δυνατότητες τους εξερευνούμε κάθε οικοσύστημα και κάθε γωνία του φανταστικού αυτού τοπίου. Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ο κρατήρας φιλοξενεί πάνω από 25,000 ζώα. Εδώ η πιθανότητα να δει κανείς τα Big Five είναι εξαιρετικές και από τις μεγαλύτερες στον κόσμο καθώς επίσης και τον (υπό εξαφάνιση) Μαύρο Ρινόκερο. Φυσικά όλα τα υπόλοιπα είδη είναι επίσης σε αφθονία.

Μεταφερόμαστε στο Ngorongoro Serena Safari Lodge. Καμουφλαρισμένο με πέτρα και τοποθετημένο στην άκρη της κορυφογραμμής του κρατήρα το Ngorongoro Serena Safari Lodge είναι ένας άψογος συνδυασμός

αρχιτεκτονικής και οικολογικής εφαρμογής. Η θέα από το κάθε δωμάτιο είναι αξεπέραστη και οι ξύλινοι διάδρομοι με τους σχοίνινους οδηγούς ‘δένουν’ άψογα με την πλούσια χλωρίδα του ηφαιστειογενούς εδάφους.

18 Απριλίου 2009 – Μεγάλο Σάββατο

- Επιστροφή στην Arusha
- Αναχώρηση

Σήμερα τα ξημερώματα θα έχουμε την ευκαιρία να κάνουμε ένα τελευταίο safari. Άλλες λίγες ώρες στην διάθεση μας για να εξερευνήσουμε τον κρατήρα και την βίο-ποικιλότητα του: μία μοναδική ευκαιρία που προσφέρεται πολύ σπάνια στα σαφάρι της περιοχής. Η επίσκεψη στον κρατήρα χαρακτηρίζεται από φυσιοδίφες σαν επίσκεψη στο κήπο της Εδέμ. Μη ενεργό ηφαίστειο (με κρατήρα ύψους 2280 μέτρων, βάθους 600 μέτρων και συνολικής έκτασης 265 τετραγωνικών χιλιομέτρων) αποτελεί κομμάτι του Great Rift Valley, της μεγαλύτερης γεωλογικής ρωγμής στον φλοιό του πλανήτη μας.

Η ανθρώπινη παρουσία δεν απειλεί τα προστατευόμενα είδη που κατοικούν εδώ προσδίδοντας έτσι την δυνατότητα μιας πιο κοντινής

επαφής με την άγρια ζωή που διαδραματίζεται εδώ. Συνεχίζει να προστατεύει τους ‘κατοίκους’ του από τις εναλλαγές του καιρού στην πάροδο του χρόνου. Πρόκειται για κρατήρες στο εσωτερικό των οποίων επέζησαν ζώα ακόμα και την εποχή των παγετώνων, περίοδο κατά την οποία είχαν εξαφανιστεί από οπουδήποτε αλλού στη γη, εκτός από ελάχιστες, γεωλογικά παρόμοια διαμορφωμένες περιοχές.

Αμέσως μετά θα αναχωρήσουμε για την Arusha και το Arusha Hotel. Μετά το μεσημεριανό μας φαγητό θα ξεκουραστούμε για λίγες ώρες σε δωμάτια και το απόγευμα θα μεταφερθούμε στο αεροδρόμιο όπου θα αποχαιρετίσουμε τους οδηγούς μας. Η πτήση μας αναχωρεί στις 20:50.

19 Απριλίου 2009 – Κυριακή του Πάσχα

- Άφιξη πτήσης KLM στο Ελευθέριος Βενιζέλος.

Η πτήση της επιστροφής μας θα φθάσει στην Αθήνα (μέσω Amsterdam) νωρίς το πρωί.

Internet sites διαμονών και Εθνικών Πάρκων

- Serena lodges Mountain village/ Lake Manyara/ Serengeti/
Mbuzi Mawe/ Ngorongoro Safari Lodge
www.serenahotels.com
- The Arusha Hotel (day use) www.thearushahotel.com

- Serengeti National Park Official site <http://www.serengeti.org/>
- Lake Manyara National Park
<http://www.tanzaniaparks.com/manyara.html>
- Lake Manyara National Park
<http://www.tanzaniaparks.com/manyara.html>
- Ngorongoro Crater Conservation Area

Safari στα Βόρεια Πάρκα της Τανζανίας
SERENGETI – NGORONGORO – LAKE MANYARA – TARANGIRE
Μεγάλη Εβδομάδα / 11–19 Απριλίου 2009

wildlife
cititravel

Σωτήρης Κωνσταντινίδης - Cititravel Co Limited
 Xenofondos street 15A, 10557 Athens Greece
 Tel: +30 210 3229804 – 3230556 – 3222373 – 3222371
 Fax: +30 210 3223307 Email: cititr@otenet.gr
www.myspace.com/wildlifecititravel

<http://www.ngorongoro-crater-africa.org/>

5. Risk Assessment (Αξιολόγηση κινδύνου): σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες και οι διοργανωτές θα πρέπει να αναλάβουν μια λεπτομερή και ικανή αξιολόγηση του κινδύνου όλων των δραστηριοτήτων σε όλες τις τοποθεσίες που θα πραγματοποιηθούν. Η αξιολόγηση του κινδύνου πρέπει να λάβει υπ' όψιν όλους τους πιθανούς κινδύνους για τους νέους αλλά και για μεγαλύτερους, δίνοντας έμφαση στην αντίληψη των περιορισμών και των δυνατοτήτων των νέων. Μετά

από όλες τις δοκιμασίες και οποιεσδήποτε αλλαγές ή νέες δραστηριότητες που εισάγονται στα προγράμματα πρέπει να γίνεται επαναξιολόγηση σε τακτικά διαστήματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Διανέλλος Α. «Δραστηριότητες ήπιων μορφών τουρισμού» σελ. 149-156. Πρακτικά Συνεδρίου Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 1994.
- 2) ΕΤΑ «Μελέτη χειμερινού – ορεινού τουρισμού». Αθήνα 2001.
- 3) Ζαχαράτος Γεράσιμος Α., «*Package Tour. Παραγωγή και διάθεση του τουριστικού ταξιδιού*», Προπομπός, Αθήνα, 1997
- 4) Ηγουμενάκης, Νίκος Γ., «*Τουριστική Οικονομία, Α & Β Τόμος*», Interbooks, Αθήνα, 1997
- 5) Ηγουμενάκης Νίκος Γ., Κραβαρίτης Κώστας Ν., Λύτρας Περικλής Ν., «*Εισαγωγή στον Τουρισμό*», Interbooks, Αθήνα, 1998
- 6) Λύτρας Περικλής Ν., «*Τουριστική ψυχολογία*», Interbooks, Αθήνα, 1993
- 7) Μυλωνόπουλος Δ., Μοίρα Π., «*Θαλάσσιος τουρισμός*», Interbooks, Αθήνα, 2005
- 8) Σφακιανάκης Μ. «*Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού*», Έλλην, Αθήνα, 2000.
- 9) Σωτηριάδης Μ. «*Ταξιδιωτικά πρακτορεία incoming & outgoing. Λειτουργία, οικονομικά & σχεδιασμός προϊόντων*», Προπομπός, Αθήνα, 2002
- 10) Fenell D. A., «*Οικοτουρισμός*», Έλλην, Αθήνα, 2001
- 11) Inskoop Edward, «*Tourism Planning, an Integrated and Sustainable Development Approach*», J. Willie & Sons, New York, 1991

ΑΡΘΡΑ

- 1) Bentley T.A. (2001) *Accidents in the New Zealand Adventure Tourism Industry*. Safety Science 38 σελ. 32 – 34.
- 2) Bentley T. & Page S. “Scoping the Extend of Adventure Tourism Accidents”, *Annals of Tourism*, Vol. 28, no.3.pp 705-726, UK, 2001.
- 3) Buckley Ralf (2000) *Neat Trends: Current Issues in Nature, ECO and Adventure Tourism*. CRC Tourism and International Centre for Ecotourism Research, Queensland Australia σελ. 438 – 490.
- 3) Cater Carl I. (2004) *Playing with risk? Participant perceptions of risk and management implications in adventure tourism*. Department of Tourism, Leisure, Hotel and Sport Management, Griffith University σελ. 318 – 328.
- 4) Corbett Ross (2001) *Nature and Adventure Tourism in the South Pacific: Trends, Issues, Lessons Learned*. Tourism Resource Consultants, Wellington of New Zealand σελ. 3-5
- 5) Schott Christian (2007) *Selling Adventure Tourism: a Distribution Channels Perspective*. Wiley inter science σελ. 258 – 260.
- 6) Walle Alf H. (1997) *Pursuing Risk or Insight – Marketing Adventures*. University of Nebraska at Kearny, USA σελ. 265 – 267.
- 7) Weber Karin (2001) *Outdoor adventure tourism – a review of research approaches*. La Trobe University of Australia σελ. 368 – 372.

ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

- 1) <http://www.peripetia.com/> 23/03/2008
- 2) <http://www.alexiptoto.gr/> 01/07/2008
- 3) <http://www.visitgreece.gr/pages.php?langID=1&pageID=833> 01/07/08
- 4) <http://www.igogreece.com/GR/GreeceReviews.asp?revCateg=5&id=68>
14/11/2008

5) <http://www.windtherapy.gr/modules/AMS/article.php?storyid=7>

16/11/2008

6) NO LIMITS

<http://www.nolimits.com.gr/pindex.php?&PHPSESSID=a0accfcf379263>

[edd006c211be9e6522&file=news-view.xml&id=7#](http://www.nolimits.com.gr/pindex.php?&PHPSESSID=a0accfcf379263) 20/11/08

8) TREKKING HELLAS

<http://domestic.trekking.gr/excursion.php?excursion=at1> 20/11/08

9) <http://www.in2.gr/dtravel.php?id=8262> 23/11/2008

10) <http://www.traveltimes.gr> 21/12/2008

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1) ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ»

<http://www.taxiarches.gr>

2) FAIRWAYS TRAVEL

<http://www.fairways.gr>

3) PARADISE VACATION CLUB

<http://www.paradisetravel.gr>

4) RAFTING ATHLETIC CENTER

<http://www.rafting-athletic-center.gr>

5) TREKKING HELLAS

<http://www.trekking.gr>

6) WILDLIFE CITI TRAVEL